

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (Σ.Δ.Ο.)

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Δ.Μ.Τ.Α.)

Παιδική Φροντίδα –
Βρεφονηπιακοί Σταθμοί &
Τοπική Αυτοδιοίκηση

Γαβαλά Αθηνά
Α.Μ. 97043

Επιβλέπων Καθηγητής Δημήτριος Σταματόπουλος

30 Μαρτίου 2002

Αυτή η εργασία είναι αφιερωμένη
στους γονείς μου...

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ	6
1.1 Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1922-1940	6
1.2 Από το 1960 ως το 1987-.	9
1.3 Η κατάσταση που επικρατεί μετά το 1982.	18
1.4 Υπεράριθμοι – ολιγάριθμοι παιδικοί σταθμοί.	20
1.5 Το εκπαιδευτικό προσωπικό	20
2 ΝΕΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	23
2.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΕΒΑΛΑΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ.	23
2.1.1 Η στάση των γονέων.	27
2.1.2 Ο μορφωτικός ρόλος της προσχολικής αγωγής.	27
2.2 ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	28
2.2.1 Τα κύρια γνωρίσματα της προσχολικής εκπαίδευσης	29
2.2.2 Οι λειτουργικές ικανότητες	35
2.2.3 Παιδί – πρότυπο	39
2.2.4 Η νηπιαγωγός	42
2.3 Άνιση κατανομή των δραστηριοτήτων του ΝΑΠ	43
3 Νόμος μεταβίβασης των Π.Σ. στην Τ.Α. περίπτωση Δήμου Αμαρουσίου	50
3.1 ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ: Σκεπτικό μεταφοράς τους στην Τοπική Αυτοδιοίκηση	50
3.2 Περίπτωση Δήμου Αμαρουσίου	58
3.3 ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ – ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ	61
3.4 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	62
3.5 Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	64
3.6 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ. 66	
3.7 ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ	67
4 ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ	68
4.1 Ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες	68
4.2 «Διάδοση και ενίσχυση των καινοτομιών στους παιδικούς σταθμούς»	72
4.3 «Προβληματισμοί – προτάσεις για την λειτουργία των παιδικών σταθμών»	74
4.4 Πανελλήνιος Σύλλογος Βρεφονηπιαγωγών	77
4.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	79
5 Επίλογος	81
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	83
Παράρτηματα	84

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Δήμος στον αιώνα που ανατέλλει είναι μια μικρογραφία του κράτους και οι ευθύνες του εκτείνονται πρακτικά σε όλους τους τομείς δράσης μιας κανονικής κυβέρνησης με εξαίρεση εκείνους της άμυνας, της δικαιοσύνης και των εξωτερικών υποθέσεων.

Ένας από αυτούς τους τομείς δράσης είναι και η προσχολική αγωγή του ανθρώπου η οποία υλοποιείται μέσω των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, καθώς επίσης και μέσω των νηπιαγωγείων.

Η προσχολική αγωγή αποτελεί σήμερα ένα σημαντικό, ίσως το σημαντικότερο τμήμα της συνολικής παιδείας και φροντίδας προς το νέο πολίτη, τον πολίτη που δημιουργείται συγκροτώντας πάνω σε βάση αρχών και αξιών τη συνείδηση που θα τον κατευθύνει στο υπόλοιπο της ζωής του.

Επειδή η Τοπική Αυτοδιοίκηση, από τη θέση της όπως είναι γνωστό βρίσκεται πλησιέστερα στα προβλήματα αλλά και τις ελπίδες των πολιτών, αποτελεί κατά κάποιο τρόπο τον αμέσως ευρύτερο κοινωνικό θεσμό, μετά την οικογένεια και ο ρόλος της στην προσχολική ηλικία, είναι κορυφαίος.

Η εργασία αυτή ξεκινά με την ιστορική αναδρομή και εξέλιξη των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών στη χώρα μας. Στη συνέχεια, αναλύονται τα δύο βασικά συστατικά της πολιτικής που ακολουθείται τα τελευταία χρόνια. Αυτά είναι α) Η εκπόνηση και εφαρμογή του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος, και β) Η μεταβίβαση της αρμοδιότητας για την βρεφονηπιακή φροντίδα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Το Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα θέτει τις προδιαγραφές για την παιδική φροντίδα και στα σημεία που αφορούν στις ηλικίες των παιδιών των παιδικών σταθμών, πρέπει οι προσφερόμενες υπηρεσίες να προσαρμοστούν σε αυτές τις προδιαγραφές.

Οι βρεφονηπιακοί σταθμοί και τα νηπιαγωγεία δεν είναι πλέον χώροι όπου φυλάσσονται νήπια ενόσω οι μητέρες τους εργάζονται. Η προσχολική αγωγή αποτελεί μια εξίσου με τις υπόλοιπες σημαντική βαθμίδα της συνολικής εκπαίδευσης του ατόμου. Επομένως, ο ρόλος αλλά και οι ευθύνες της ΤΑ είναι μεγάλες.

Ακολουθεί η αναφορά στα φύλλα της Ελληνικής Κυβερνήσεως [ΦΕΚ] του 1994, 1997 και τον αναγκαστικού του 2001 μέσα από τα οποία προσδιοριζόταν η μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων για τους κρατικούς παιδικούς σταθμούς από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Συγκεκριμένα , οι δήμοι και οι κοινότητες είναι υποχρεωμένοι να αναλάβουν εξ ολοκλήρου την οργάνωση και τη διαχείριση των νέων παιδ. ιδρυμάτων και να τα ενσωματώσουν στα δικά τους , υπό την εποπτεία ενιαίων Νομικών Προσώπων , με εσωτερικούς κανονισμούς λειτουργίας , που θα ψηφιστούν από το κάθε διοικητικό συμβούλιο του νεοσύστατου Νομικού Προσώπου.

Τέλος γίνεται αναφορά στο Δήμο Αμαρουσίου, στην πορεία που ακολούθησε σύμφωνα με το νόμο “περί μεταβίβασης των κρατικών σταθμών στην τοπική αυτοδιοίκηση”, και αναλύονται τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Δήμος καθώς και τα σχέδιά του για το μέλλον της βρεφονηπιακής φροντίδας.

Τέλος, παρουσιάζονται εκτιμήσεις, προβλήματα αλλά και οι προοπτικές της παιδικής φροντίδας από τους Δήμους από επαγγελματίες και ειδικούς του χώρου, καθώς και ένα αξιόπαινο πιλοτικό πρόγραμμα για άτομα με ειδικές ανάγκες από το Δήμο Αθηναίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

1.1 Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1922-1940

Στην περίοδο 1922-1940¹, η κρατική ευθύνη χαράζει τα πρώτα της βήματα. Εδώ βρίσκουμε τις πρώτες επίσημες αποφάσεις και διατάγματα για την ίδρυση προσχολικών ιδρυμάτων. Ιδρύονται οι πρώτοι κρατικοί παιδικοί σταθμοί και τα νηπιαγωγεία, αλλά ταυτόχρονα αυξάνονται οι παιδικοί σταθμοί και τα νηπιαγωγεία των φιλανθρωπικών ιδρυμάτων και του ιδιωτικού φορέα.

Ως πρώτο βήμα για την ίδρυση παιδικών σταθμών υπό την εποπτεία της πολιτείας μπορεί να θεωρηθεί και η απόφαση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας να δημιουργήσει τμήμα για την προσχολική ηλικία.

Η ίδρυση κρατικών παιδικών σταθμών υπό την άμεση εποπτεία της Πολιτείας θεσμοθετείται μετά την Μικρασιατική καταστροφή. Συγκεκριμένα οι πρώτοι εθνικοί παιδικοί σταθμοί ιδρύθηκαν κατά την περίοδο 1926 – 1940 , ως ιδρύματα ημερήσιας περίθαλψης για τα ορφανά και άπορα παιδιά. Στην περίοδο αυτή, τοποθετείται και η αφετηρία της συγκεκριμένης ιστορικής πορείας των εθνικών παιδικών σταθμών, αφού τότε αναγνωρίζεται από την πλευρά της Πολιτείας η ανάγκη του παιδιού για φροντίδα και μόρφωση, όταν βέβαια η μητέρα εργάζεται. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα πρώτα νηπιαγωγεία του κράτους θεσπίστηκαν τρία χρόνια αργότερα, με νομοθετικό διάταγμα το 1929.

¹ Για την ιστορική αναδρομή που αναφέρεται για την περίοδο 1922-1940 βλέπε Παπαθανασίου «Προγράμματα και Δραστηριότητες στους Παιδικούς Σταθμούς».

Κατά την περίοδο από το 1926 μέχρι το 1940, σύμφωνα πάντα με τα προεδρικά Διατάγματα , ιδρύονται 46 εθνικοί παιδικοί σταθμοί. Μετά από έντεκα χρόνια, το 1937, δημοσιεύεται ο πρώτος κανονισμός λειτουργίας των παιδικών σταθμών, στο οποίο παρατίθεται παράλληλα και ημερήσιο πρόγραμμα λειτουργίας τους. Οι δραστηριότητες του προγράμματος των εθνικών παιδικών σταθμών καθορίζονταν από τη διοικητική επιτροπή του παιδικού σταθμού, μετά από εισήγηση της διευθύντριας και στη συνέχεια το πρόγραμμα έπρεπε να εγκριθεί από τον Επιθεωρητή της Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Οι καταργήσεις και οι ανασυγκροτήσεις των Υπουργείων θα πρέπει να ήταν η κύρια αιτία που καθυστέρησαν τα αναμενόμενα διατάγματα για τα προσόντα του εκπαιδευτικού προσωπικού , τον κανονισμό λειτουργίας των παιδικών σταθμών, κλπ. Ο ιδρυτικός νόμος δεν αναφερόταν συγκεκριμένα στα προσόντα του εκπαιδευτικού προσωπικού, αλλά παρέπεμπε σε μελλοντικά διατάγματα .Προέβλεπε όμως ότι σε 100 παιδιά αντιστοιχούσαν μια διευθύντρια και μια παιδονόμος. Ο αναγκαστικός νόμος του 1935 επαναπροσδιορίζει την αναλογία παιδιών και εκπαιδευτικού προσωπικού. Μια διευθύντρια αναλογεί σε 50 παιδιά και για κάθε ομάδα 50-100 παιδιών προστίθεται και μια παιδαγωγός².

Τα προσόντα του εκπαιδευτικού προσωπικού καθορίστηκαν ως εξής : για τις διευθύντριες απαιτείται δίπλωμα του διδασκαλείου νηπιαγωγών³. Ως βρεφοκόμοι διορίζονται γυναίκες που είχαν είτε πτυχίο της παιδοκομικής σχολής του Βρεφοκομείου Αθηνών είτε πτυχίο επισκέπτριας αδερφής ή ήταν τρόφιμοι ορφανοτροφείου θηλέων με δύο χρόνια νοσοκομειακή ή κλινική εμπειρία.

Ο Παπαθανασίου, τελειώνοντας για την περίοδο 1922 – 1949 αναφορικά με την ανάπτυξη της κοινωνικής πρόνοιας στη χώρα μας παρατηρεί ότι :

² [ΦΕΚ Α' 527] 1935 ,βλέπε Παπαθανασίου 6.35

³ Το διδασκαλείο Νηπιαγωγών ιδρύθηκε το 1929.

- Για πρώτη φορά διακρίνεται η ενεργός συμμετοχή του κράτους και τα μέτρα που αυτό πήρε για την κοινωνική πρόνοια. Ταυτόχρονα διαφαίνεται και η προσπάθεια χρησιμοποίησης εξειδικευμένου προσωπικού.
- Παρατηρείται αλλαγή μορφής εποπτείας. Από την ιδιωτική πρωτοβουλία και τους μεγάλους ευεργέτες μεταφέρεται στους μεγάλους οργανισμούς , ΠΙΚΠΑ, ΕΕΣ⁴.
- Εξακολουθεί όμως και σ' αυτή την περίοδο να διατηρείται η διάσταση ανάμεσα στις αποφάσεις και την υλοποίησή τους. Η πρόνοια και η παιδική προστασία παραδίδονται ακόμα μια φορά στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Ιδρύονται διάφορα ιδρύματα προσχολικής εκπαίδευσης από ιδιωτικούς φορείς και ίσως για πρώτη φορά στη χώρα μας, από διάφορες βιομηχανίες για τους εργαζόμενους.

Η προσχολική εκπαίδευση, όπως διαμορφώθηκε μέχρι το τέλος της δεκαετίας του '30, παραμένει σχεδόν ίδια μέχρι τις μέρες μας. Το μεγαλύτερο δηλαδή μέρος της καλύπτεται από τα νηπιαγωγεία του Υπουργείου Παιδείας που είναι μερικής απασχόλησης , με ωράριο εργασίας 09:00-13:00⁵. Ένα μικρό μέρος καλύπτεται από τους εθνικούς παιδικούς σταθμούς, που είναι πλήρους απασχόλησης με ωράριο εργασίας αντίστοιχο εκείνου των εργοστασίων και το υπόλοιπο καλύπτεται από την ιδιωτική πρωτοβουλία.

Η δεκαετία του '50 δεν είχε να παρουσιάσει κάτι το σημαντικό στην ίδρυση των παιδικών σταθμών . Ιδρύονται μόνο 12 παιδικοί σταθμοί. Η θεαματική αύξηση ίδρυσης παιδικών σταθμών συναντάται στο επόμενο χρονικό διάστημα των τελευταίων χρόνων που περιγράφεται παρακάτω .

⁴ ΠΙΚΠΑ : Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Προστασίας και Αντιλήψεως [1914]

⁵ Βλέπε Παπαθανασίου 6.35

1.2 Από το 1960 ως το 1987-.

Από το 1960 και μετά παρατηρείται έντονο ενδιαφέρον για την προσχολική εκπαίδευση, ιδιαίτερα στο «κεντρώο διάλειμμα 1963 – 1965»⁶, που είχε ως αποτέλεσμα την ίδρυση περισσότερων παιδικών σταθμών . Οι παιδικοί σταθμοί ανήκαν και εξακολουθούν να ανήκουν στην Διεύθυνση Παιδικής Προστασίας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Το 1977 , δημοσιεύεται ο νέος κανονισμός λειτουργίας των εθνικών παιδικών σταθμών και εθνικών αγροτικών παιδικών σταθμών. Από το νέο κανονισμό λειτουργίας σκοπός των ιδρυμάτων αυτών ορίζεται η ημερήσια ενδιαίτηση, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία των νηπίων, τα οποία λόγω απασχολήσεως της εργαζόμενης μητέρας τους και άλλων κοινωνικών αιτιών δεν μπορούν να έχουν εντός του οικογενειακού τους περιβάλλοντος τη δέουσα μέριμνα και φροντίδα.

Ο κεντρικός στόχος μετατοπίζεται από περίθαλψη και μόρφωση, το 1926 σε περίθαλψη και διαπαιδαγώγηση, το 1940, κατόπιν προστίθεται και η ψυχαγωγία, το 1973, παραμένει ο ίδιος μέχρι σήμερα : ημερήσια ενδιαίτηση, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία με τη δέουσα μέριμνα και φροντίδα για το παιδί, τέτοια που να υποκαθιστά το οικογενειακό πλαίσιο κατά τις ώρες που η μητέρα εργάζεται. Διευρύνεται έτσι ο προνοιακός χαρακτήρας των παιδικών σταθμών και το δικαίωμα κρατικής προνοιακής μέριμνας απέναντι στην οικογένεια [ο πατέρας στη φυλακή, μετανάστης, άρρωστος, ναρκωτικά, διαζύγιο κ.α.] .

Αργότερα καταργήθηκαν μερικά παραπλήσια ιδρύματα παιδικής προστασίας και στη θέση τους ιδρύθηκαν παιδικοί σταθμοί. Με το ΠΔ 229/76⁷ καταργήθηκαν μερικές Αγροτικές Μεταβατικές Οικοκυρικές Σχολές [ΑΜΟΣ] και στη θέση τους ιδρύθηκαν

⁶ Για την ιστορική αναδρομή που αναφέρεται για την περίοδο 1960 1987 βλέπε Παπαθανασίου στο βιβλίο «Προγράμματα και δραστηριότητες στους Κρατικούς Παιδικούς Σταθμούς».

⁷ Βλ. Παπαθανασίου 6.41 [ΦΕΚ Α' 65] 1980

Εθνικοί Παιδικοί σταθμοί. Με το ΠΔ 558/82⁸ καταργήθηκαν και οι υπόλοιπες ΑΜΟΣ καθώς και τα κέντρα Κοινωνικής Επιμόρφωσης Νεανίδων [ΚΚΕΝ]. Τα κτίρια των σχολών και των κέντρων γίνονται νέοι παιδικοί σταθμοί και το υπάρχον προσωπικό εντάσσεται σ' αυτούς.

Τέλος, με το νόμο 1431/1984⁹ οι Εθνικοί παιδικοί σταθμοί και οι Εθνικοί Αγροτικοί παιδικοί σταθμοί μετονομάζονται σε κρατικούς παιδικούς σταθμούς [ΚΠΣ] και ιδρύονται και κρατικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί [ΚΒΣ].

Κατά τον πρόσφατο κανονισμό λειτουργίας του 1988, οι κρατικοί παιδικοί σταθμοί και οι κρατικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί [ΚΒΣ] σκοπό έχουν : την ημερήσια διατροφή, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία βρεφών και νηπίων, τα οποία δεν μπορούν να έχουν στο οικογενειακό τους περιβάλλον την απαραίτητη φροντίδα, λόγω απασχόλησης των εργαζομένων γονέων τους ή λόγω άλλων κοινωνικών αιτιών¹⁰.

Στο πνεύμα της ισότητας των δύο φύλων το Π.Δ. αναφέρεται στους εργαζόμενους γονείς ,μία καθαρά φραστική διόρθωση, αφού στην πράξη προϋποθέτουν μόνο την εργαζόμενη μητέρα. Οι γονείς έχουν το δικαίωμα, προαιρετικά, να γράψουν τα παιδιά τους στον παιδικό σταθμό αν υπάρχουν θέσεις.

Στη σημερινή τους μορφή οι παιδικοί σταθμοί αποτελούν ένα αμάλγαμα οργανισμών της κοινωνικής πρόνοιας, τη στιγμή που διάφορα συναφή ιδρύματα με τη συγχώνευσή τους μετονομάστηκαν σε παιδικούς σταθμούς. Εδώ, διακρίνεται μια τάση προς εγκαθίδρυση αλλά και διεύρυνση του θεσμού των παιδικών σταθμών. Το δικαίωμα του παιδιού για προσχολική εκπαίδευση δεν αποτελεί ακόμα υποχρέωση

⁸ Βλ. Παπαθανασίου 6.41 [ΦΕΚ Α' 98] 1982

⁹ Βλ. Παπαθανασίου 6.41 [ΦΕΚ Α' 46] 1984

¹⁰ Βλ. Παπαθανασίου 6.41 [ΦΕΚ Β' 546] 1988

της πολιτείας. Η Πολιτεία δε μπορεί να καλύψει συνολικά τις ανάγκες των παιδιών της προσχολικής ηλικίας, όπως κάνει με τη στοιχειώδη εκπαίδευση.

Η τελική μορφή που πήρε η αναλογία ανάμεσα στο δυναμικό των παιδιών και του εκπαιδευτικού προσωπικού, όπως αυτή προσδιορίστηκε με το νόμο 1431/1984 και ισχύει μέχρι σήμερα είναι :

Ότι σε κάθε κρατικό παιδικό σταθμό και κρατικό βρεφονηπιακό σταθμό, υπηρετούν ένας νηπιαγωγός ανά 25 παιδιά και ένας διαχειριστής και

Ότι σε κάθε βρεφονηπιακό σταθμό και βρεφικό τμήμα Κρατικού Παιδικού σταθμού, υπηρετούν δύο [2] βρεφοκόμοι ανά δέκα [10] βρέφη – νήπια¹¹.

Οι κρατικοί παιδικοί σταθμοί ανήκουν, εποπτεύονται και ελέγχονται από τη Διεύθυνση Παιδικής Προστασίας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Η διεύθυνση αυτή ελέγχει και επιχορηγεί τους παιδικούς σταθμούς και άλλους φορείς όπως : ΝΠΔΔ, ΔΕΚΟ, ΟΤΑ, διάφορα φιλανθρωπικά ιδρύματα, αλλά και τους ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς και τα νηπιαγωγεία. Παραθέτονται στη συνέχεια τα στοιχεία για τον αριθμό των ιδρυμάτων και τον αριθμό των παιδιών που εποπτεύονται ή ελέγχονται από τη Διεύθυνση Παιδικής Προστασίας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

¹¹ Βλέπε Παπαθανασίου 6.42 [ΦΕΚ Α' 46] 1984

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Ποσοστιαία αντιστοιχία με τον αριθμό ιδρυμάτων και τον αριθμό παιδιών που εποπτεύονται ή ελέγχονται από τη Διεύθυνση Παιδικής Προστασίας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας το 1987.

ΦΟΡΕΑΣ	Αριθ.Ιδρυμ.	%	Αρ. παιδιών	%
ΥΠΟΥΡΓ.ΥΓΕΙΑΣ-ΠΡΟΝΟΙΑΣ	1172	65,7	74.000	64,3
ΝΠΔΔ, ΔΕΚΟ, ΟΤΑ	230	12,9	17.145	14,9
ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ	46	2,6	3.324	2,9
ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	334	18,8	20.591	17,9

Πηγή : Ετήσιες εκθέσεις της διεύθυνσης παιδικής προστασίας, για τα έτη 1985-1987

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα το 88,6% του συνόλου των ιδρυμάτων της προσχολικής εκπαίδευσης, βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο και την εποπτεία της Διεύθυνσης παιδικής Προστασίας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας ή διαφόρων Οργανισμών που επιχορηγούνται , εποπτεύονται και λειτουργούν σύμφωνα με το επίσημο πρόγραμμα. Ενώ μόνο το 21,4% ανήκει σε φιλανθρωπικά ιδρύματα και ιδιωτικές επιχειρήσεις και έχει δικό του πρόγραμμα λειτουργίας.

Η εικόνα που διαμορφώνεται για τα ιδρύματα προσχολικής εκπαίδευσης, εκτός των νηπιαγωγείων του Υπουργείου Παιδείας έχει ως εξής :

1. Υπάρχουν 1172 κρατικοί παιδικοί σταθμοί , που ανήκουν, επιχορηγούνται , εποπτεύονται και λειτουργούν σύμφωνα με το επίσημο πρόγραμμα, δηλαδή ποσοστό 65,7%.
2. 230 παιδικοί σταθμοί, οι οποίοι ανήκουν σε διάφορους κρατικούς οργανισμούς, όπως ΝΠΔΔ, ΔΕΚΟ, ΟΤΑ κ.α., επιχορηγούνται από τον κρατικό υπολογισμό, εποπτεύονται από τη διεύθυνση και λειτουργούν σύμφωνα με το επίσημο πρόγραμμα, δηλαδή ποσοστό 12,9%

3. 46 παιδικοί σταθμοί , οι οποίοι ανήκουν σε διάφορα φιλανθρωπικά σωματεία ή οργανισμούς και επιχορηγούνται εν μέρει από το Υπουργείο, δηλαδή ποσοστό 2,6%.
4. 334 παιδικοί σταθμοί ιδιωτικής πρωτοβουλίας, [δηλαδή ποσοστό 18,8%] που για να λειτουργήσουν απαιτείται άδεια του υπουργείου.

Διαπιστώνεται ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση [ΟΤΑ], τα ΝΠΔΔ και οι ΔΕΚΟ έχουν στη δικαιοδοσία τους ένα σημαντικό μέρος της προσχολικής εκπαίδευσης. Διαφαίνεται έτσι η τάση του κρατικού φορέα να καλύψει όλο και μεγαλύτερο μέρος της προσχολικής εκπαίδευσης, ενώ αντίθετα ο φιλανθρωπικός και ιδιωτικός τομέας παραμένουν σχεδόν στάσιμοι.

Η Διεύθυνση Παιδικής Προστασίας παραχώρησε στατιστικά στοιχεία τα οποία δεν έχουν δημοσιευθεί μέχρι σήμερα.

Τα στοιχεία αφορούν τα εξής :

1. Ημερομηνία ίδρυσης κάθε παιδικού σταθμού
2. Πόσοι και που ιδρύθηκαν κάθε χρόνο
3. Προβλεπόμενο εκπαιδευτικό προσωπικό¹.
4. Προβλεπόμενο δυναμικό παιδιών
5. Πραγματικό δυναμικό παιδιών
6. Μέσος όρος [ΜΟ] παρουσίας κατά το μήνα Οκτώβριο για τα έτη 1983 , 1984, 1985, 1986 , 1987².

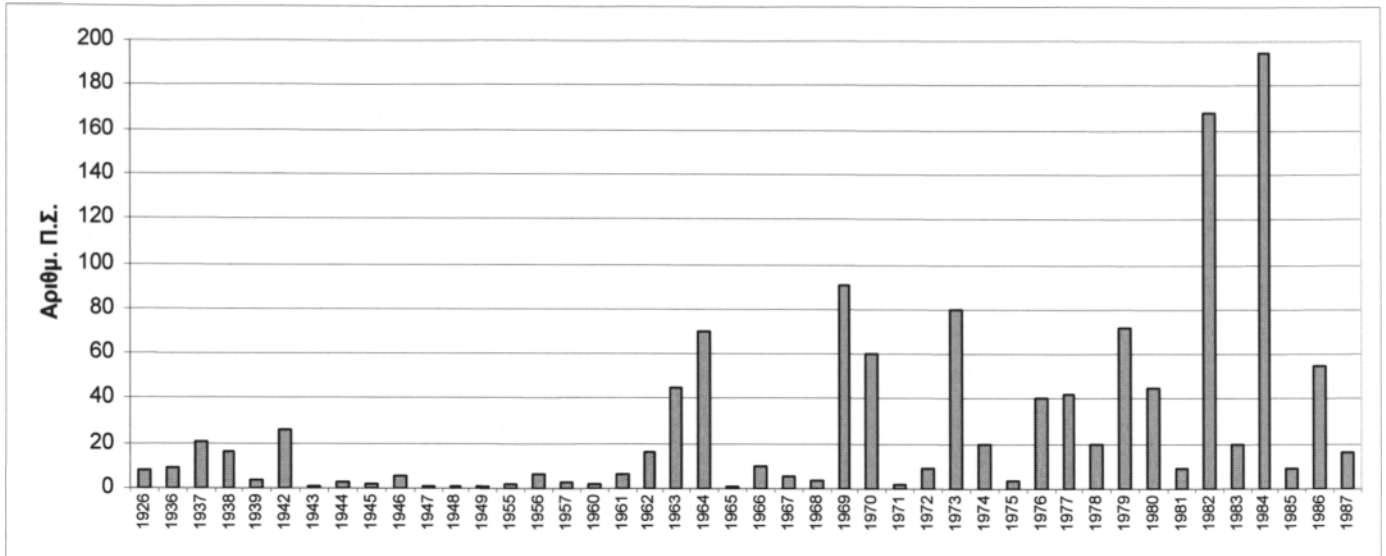
Διαχρονικά, η ίδρυση παιδικών σταθμών σημειώνει μερικές κρίσιμες καμπές οι οποίες αξίζει να σχολιαστούν στο Διάγραμμα.

¹ Βλ. Παπαθανασίου 6. 44 Από τα υπάρχοντα στοιχεία, δεν μπορούσε να γίνει καταγραφή του πραγματικού δυναμικού του εκπαιδευτικού προσωπικού για κάθε παιδικό σταθμό. Αυτό που βρέθηκε ήταν μόνο το γενικό σύνολο. Οι θέσεις που είχαν καλυφθεί τον ίδιο χρόνο [1987] ήταν 2.187 νηπιαγωγών και 128 βρεφοκόμων.

² Βλ. Παπαθανασίου 6. 44 Επιλέχθηκε ο μήνας Οκτώβριος επειδή παρατηρείται η μεγαλύτερη προσέλευση παιδιών, σύμφωνα με την κοινή παρατήρηση των υπηρεσιών του Υπουργείου και των νηπιαγωγών. Οι γονείς προσπαθούν να φέρνουν καθημερινά τα παιδιά τους στο Π.Σ για να καταχωρηθεί η θέση τους. Τα παραπάνω στοιχεία αφορούν τους 1.172 Π.Σ. του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

Ίδρυση παιδικών σταθμών ανά έτος

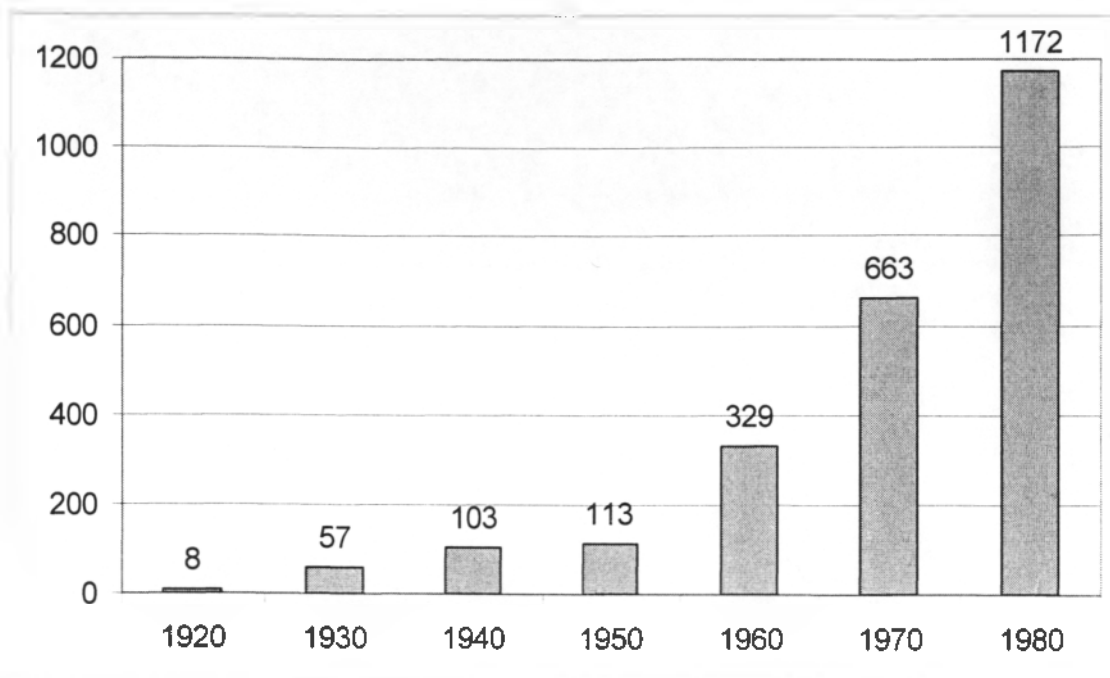

Πηγή : Διεύθυνση Παιδικής Προστασίας .

Ορθά ο Α. Ψαράς ανέφερε ότι οικοδομήσαμε στην άμμο, επειδή στη σημαντική περίοδο 1940 – 1960 που αναδιαμορφώθηκαν όλες οι υπηρεσίες της κοινωνικής πρόνοιας , δε δόθηκε ειδικό βάρος στην ίδρυση παιδικών σταθμών. Οι παιδικοί σταθμοί , αν και θεωρούνται απαραίτητοι για την ανάπτυξη του εθνικού φρονήματος μετά τον Εμφύλιο Πόλεμο, δεν θεωρούνται απαραίτητοι για να καλύψουν τις ανάγκες του παιδιού. Μέσα σε 20 χρόνια ιδρύθηκαν μόνο 56 παιδικοί σταθμοί.

Στο διάγραμμα 1 , παρατηρούμε επίσης, ότι η ίδρυση των παιδικών σταθμών δεν έγινε έτσι ώστε διαδοχικά να έχουμε μια φυσιολογική ανάπτυξή τους.

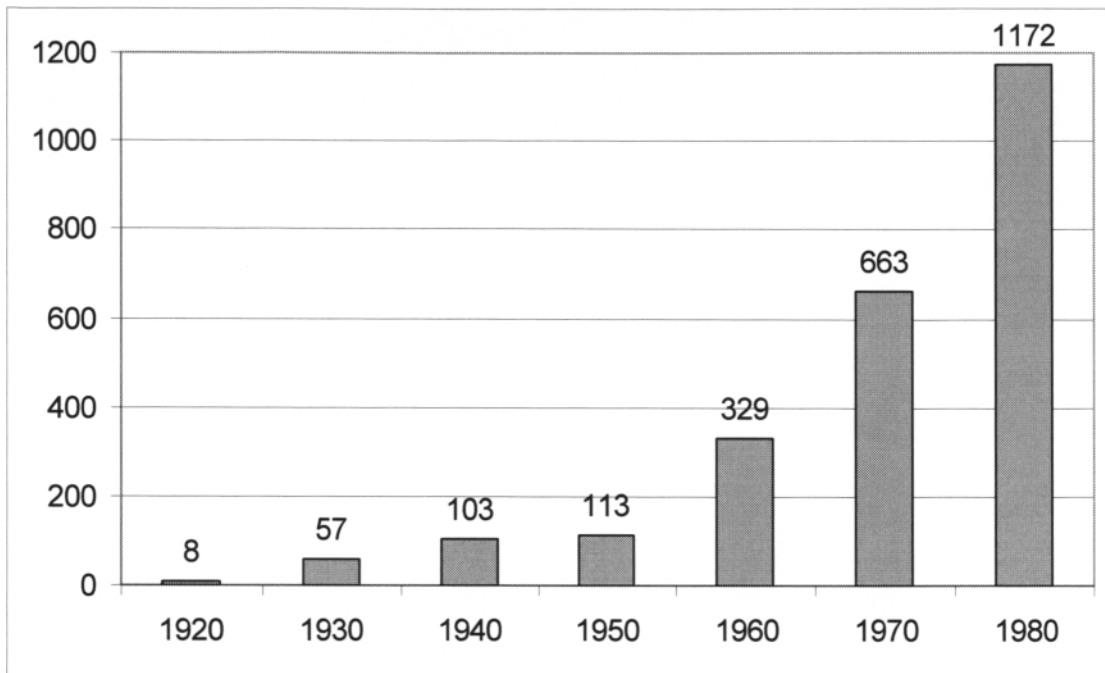
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2
Ίδρυση παιδικών σταθμών ανά δεκαετία

Πηγή : Διεύθυνση Παιδικής Προστασίας

Στο διαγραμμα 2 φαίνεται καθαρά μια αλματώδης ανάπτυξη από το 1960 και μετά, η οποία μάλλον πρέπει να έχει άμεση σχέση και με το «κεντρώο διάλειμμα» της κυβέρνησης Παπανδρέου [1963-64] και την αύξηση του γυναικείου εργατικού δυναμικού, μια και ένα μεγάλο μέρος του ανδρικού πληθυσμού είχε μεταναστεύσει [1965-1975] . Στην περίοδο της μεταπολίτευσης ίσως η αύξηση ίδρυσης παιδικών σταθμών να δηλώνει και την αύξηση του ενδιαφέροντος εκ μέρους της Πολιτείας για τις ανάγκες του παιδιού.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3
Αθροιστικά ο αριθμός των παιδικών σταθμών

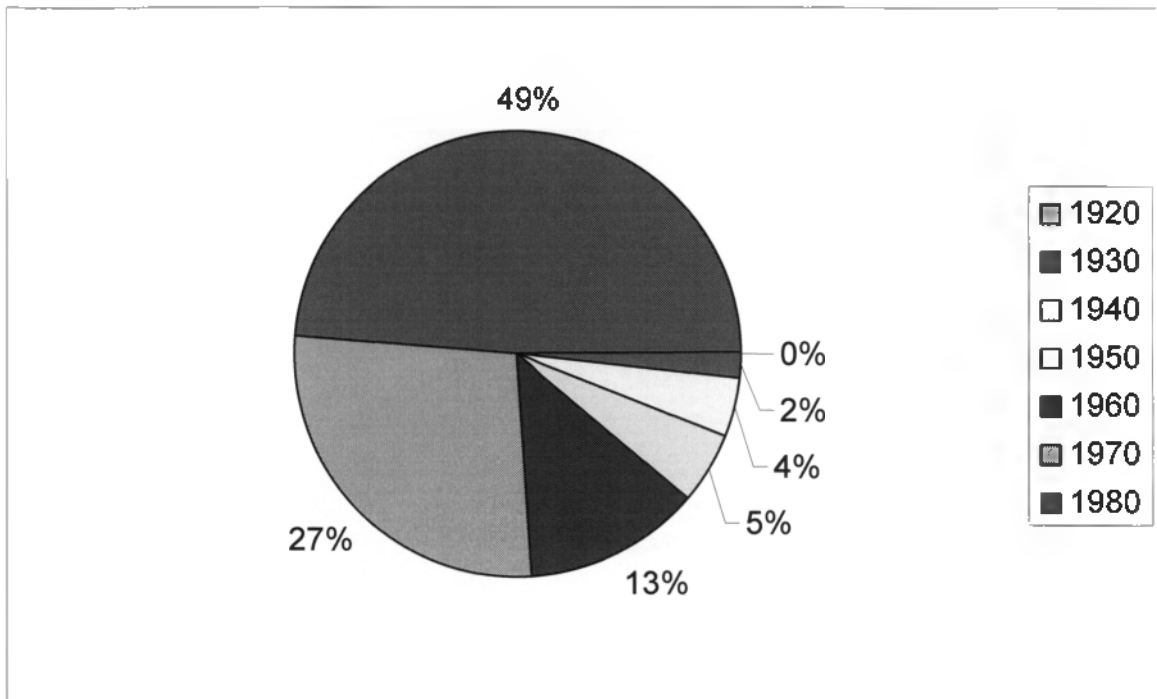

Πηγή : Διεύθυνση Παιδικής Προστασίας

Η δεκαετία του '80 , είναι η δεκαετία που ιδρύθηκαν οι περισσότεροι παιδικοί σταθμοί. Συγκεκριμένα τότε ιδρύθηκε το 43% των παιδικών σταθμών.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4

Ποσοστιαία αύξηση των παιδικών σταθμών ανά δεκαετία

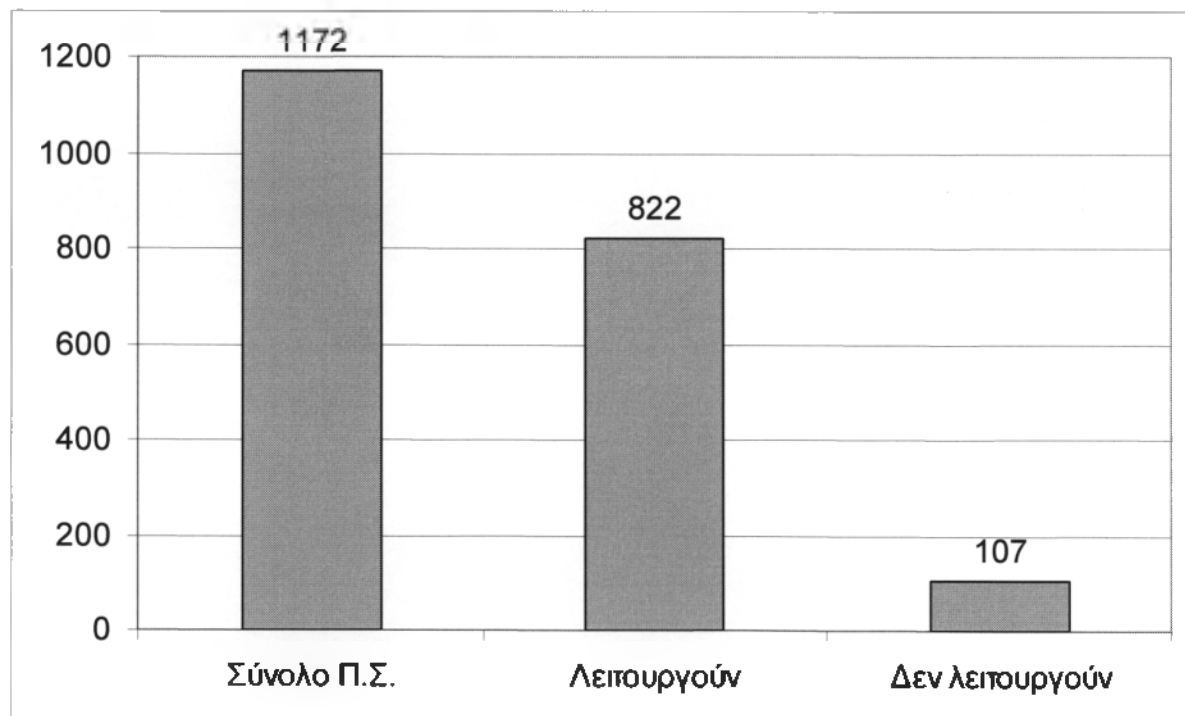
Πηγή : Διεύθυνση Παιδικής Προστασίας

Είναι εμφανές στο Διάγραμμα 4 ότι στις δεκαετίες του '70 και του '80 έχουμε αλματώδη αύξηση των παιδικών σταθμών, δηλαδή σε δεκαεπτά χρόνια ιδρύθηκε σχεδόν το 73% των παιδικών σταθμών , ενώ στην προηγούμενη περίοδο, σχεδόν σαράντα χρόνων μόνο το 27%.

1.3 Η κατάσταση που επικρατεί μετά το 1982.

Η κατάσταση που επικρατεί μετά το 1982 είναι η απόκλιση ανάμεσα στην προβλεπόμενη δυναμικότητα των παιδικών σταθμών, τον πραγματικό αριθμό των παιδικών σταθμών που λειτούργησαν και των παιδιών που φοίτησαν σ' αυτούς. Το 1987 από το σύνολο των 1.172 Π.Σ. , οι 107, δηλαδή 9,12% του συνόλου των παιδικών σταθμών δεν λειτούργησαν. Αιτία γι' αυτό στάθηκε η χρονοβόρα γραφειοκρατική διαδικασία .

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5
Κρατικοί παιδικοί σταθμοί το 1987

Πηγή : Διεύθυνση Παιδικής Προστασίας.

Σύμφωνα πάντα με τα Προεδρικά Διατάγματα το σύνολο των προβλεπόμενων παιδιών σε όλους τους παιδικούς σταθμούς της χώρας είναι 70.511 και αυτό αντιπροσωπεύει το 100% των θέσεων στους παιδικούς σταθμούς που διαθέτει η Πολιτεία. Παρ' όλα αυτά , το σύνολο των εγγεγραμμένων παιδιών είναι 54.662 , δηλαδή σχεδόν το 77,5% από όσα προβλέπονται.

1.4 Υπεράριθμοι – ολιγάριθμοι παιδικοί σταθμοί.

Το 1987, από το σύνολο των 1172 παιδικών σταθμών που καταγράφηκαν λειτουργούν οι 1.065¹, από τους οποίους οι 243, σχεδόν 19% του συνόλου των 1.065 παιδικών σταθμών, είναι ολιγάριθμοι, δηλαδή το σύνολο των εγγεγραμμένων παιδιών είναι λιγότερο από τη δυναμικότητα των παιδικών σταθμών την οποία προβλέπει αντίστοιχο Π.Δ. Η αιτία για την παραπάνω διαφορά είναι το γεγονός πως οι υπεράριθμοι παιδικοί σταθμοί βρίσκονται στην πλειοψηφία τους στις πόλεις ή σε πυκνοκατοικημένες βιομηχανικές περιοχές, ενώ οι ολιγάριθμοι παιδικοί σταθμοί υπάρχουν στην συντριπτική τους πλειοψηφία σε χωριά και παραμεθόριες περιοχές.

Ένας μεγάλος αριθμός παιδικών σταθμών, περίπου το 19% λειτουργούν με λιγότερα απ' τα προβλεπόμενα παιδιά. Επίσης, το 15,4% από αυτούς λειτουργούν με 25 ή και λιγότερα παιδιά.

Επίσης υπάρχουν 3 παιδικοί σταθμοί που λειτουργούν με 3 – 5 παιδιά , 2 παιδικοί σταθμοί με 6 παιδιά , 7 παιδικοί σταθμοί με 8 παιδιά, 6 παιδικοί σταθμοί με 9 παιδιά , 14 παιδικοί σταθμοί με 10 παιδιά , 7 παιδικοί σταθμοί με 11 παιδιά κ.τ.λ. [βλέπε διάγραμμα 7].

1.5 Το εκπαιδευτικό προσωπικό

Οι παραπάνω άνισες κατανομές έχουν βέβαια επίπτωση και στην κατανομή του εκπαιδευτικού προσωπικού. Η Διεύθυνση Παιδικής Προστασίας κάθε νομού έχει τη δυνατότητα να κάνει ανακατανομή του εκπαιδευτικού προσωπικού. Ωστόσο το σύνολο του εκπαιδευτικού προσωπικού είναι μικρότερο από αυτό που προβλέπεται από τα νομοθετικά διατάγματα.

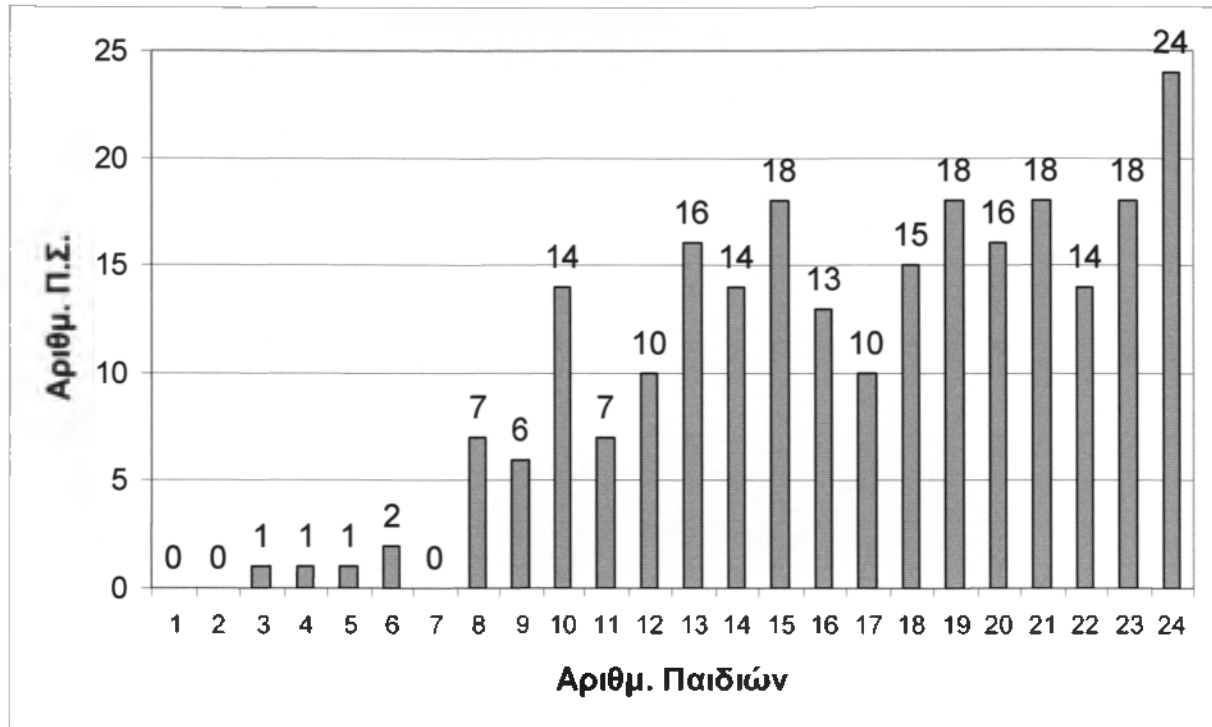
¹ Βλέπε Παπαθανασίου σ. 51

Το 1987 οι προβλεπόμενες θέσεις ήταν : 2.835 νηπιαγωγών και 458 βρεφοκόμων . Οι θέσεις που είχαν καλυφθεί ήταν το ίδιο χρόνο 2.187 νηπιαγωγών και 128 βρεφοκόμων. Απαιτούνταν ακόμη 648 νηπιαγωγοί και 330 βρεφοκόμοι για την κάλυψη των υπόλοιπων προβλεπομένων οργανικών θέσεων. Όμως κάθε χρόνο υπάρχει μια φυσική μείωση εκπαιδευτικού προσωπικού [συντάξεις, αποχωρήσεις κλπ] και γίνεται πλέον σαφές ότι το υπάρχον προσωπικό δεν επαρκεί για να καλύψει τις ανάγκες.

Αντιπαραβάλλοντας τα επίσημα στοιχεία με τα πραγματικά στοιχεία που συλλέχτηκαν, παρατηρούμε ότι στους 2.305 νηπιαγωγούς αντιστοιχούν 37.098 παιδιά, δηλαδή 16 περίπου παιδιά για κάθε νηπιαγωγό. Μια όχι και τόσο κακή αναλογία.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που αναφέρθηκαν πιο πάνω ένας μεγάλος αριθμός νηπιαγωγών, δηλαδή οι μισοί περίπου, εκτελούν χρέη διευθυντού και το ωράριο απασχόλησης με τα παιδιά μειώνεται κατά το ένα τρίτο των ωρών και μερικές φορές πολύ περισσότερο. Άρα τα φαινομενικά στοιχεία αναφορικά με τις αναλογίες εκπαιδευτικού προσωπικού και παιδιών δεν έχουν άμεση ανταπόκριση στην πραγματικότητα .

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7
Παιδικοί σταθμοί με ολιγάριθμα παιδιά

Πηγή : Διεύθυνση Παιδικής Προστασίας

Παράλληλα, το νέο νομοσχέδιο του 1984 προβλέπει μείωση του ωραρίου εργασίας σε έξι [6] ώρες. Αυτό σημαίνει ότι σε πολλούς παιδικούς σταθμούς των πόλεων που λειτουργούν από τις επτά [07.00] το πρωί μέχρι τις έξι [18.00] το απόγευμα , το προσωπικό πρέπει να εργαστεί σε διπλή βάρδια. Επίσης, κάθε χρόνο ιδρύονται και νέοι παιδικοί σταθμοί, κατά μέσο όρο 64 το χρόνο, σύμφωνα με τα στοιχεία της περιόδου 1980-1987. Συνεπώς, εκτιμάται ότι η έλλειψη εκπαιδευτικού προσωπικού ανέρχεται σε 1200 περίπου οργανικές θέσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

2 ΝΕΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Κάθε σύγχρονη κοινωνία έχει λάβει ορισμένα μέτρα που προστατεύουν το παιδί και του εξασφαλίζουν τις κατάλληλες συνθήκες να αρχίσει την αναπτυξιακή του πορεία σε γερές βάσεις.

Τα μέτρα υλοποιούνται με την ίδρυση και λειτουργία των βρεφονηπιακών σταθμών και των νηπιαγωγείων. Τα ιδρύματα αυτά έχουν ως βασική αποστολή να βοηθήσουν τους γονείς να ασχοληθούν με τις επαγγελματικές τους υποχρεώσεις και να δώσουν στο παιδί την ευκαιρία να εξελίξει σωστά τις διάφορες ικανότητές του, μέσα από δραστηριότητες σχεδιασμένες για την ηλικία, τις δυνάμεις και τα ενδιαφέροντά του.

2.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΕΒΑΛΑΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ.

Η εξάπλωση της προσχολικής αγωγής είναι στενά δεμένη με τα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα. Όπως είναι γνωστό, κάθε κοινωνικό πρόβλημα που εμφανίζεται μπορεί να αλλάξει την ποιότητα και τον τρόπο διαβίωσης του παιδιού και να επηρεάσει την αναπτυξιακή του πορεία.

Τα σπουδαιότερα από τα γεγονότα αυτά, τα οποία έχουν σημαντικές προεκτάσεις στην ανάπτυξη και στην εκπαίδευση των νηπίων είναι τα εξής :

1. Η αστυφιλία

Μετά την λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου μεγάλα τμήματα κατοίκων άρχισαν να συγκεντρώνονται στα αστικά και βιομηχανικά κέντρα με σκοπό την αναζήτηση μιας καλύτερης ζωής. Η μετακίνηση αυτή δημιούργησε παράλληλα προβλήματα στην ανατροφή και εκπαίδευση των παιδιών. Η απομάκρυνση από το γνώριμο κοινωνικό και φυσικό περιβάλλον και οι πιθανές δυσκολίες προσαρμογής στη νέα εγκατάσταση ήταν παράγοντες που μπορούσαν κάλλιστα να επιφέρουν ανάσχεση στην ανάπτυξη των παιδιών. Πολλά από αυτά πιθανόν να ζούσαν σε μικρά σπίτια ή φτωχές και πολυμελείς οικογένειες με υποβαθμισμένες συνθήκες διαβίωσης, χωρίς να μπορούν να παίξουν ελεύθερα και να κινηθούν με άνεση και ασφάλεια.

2. Οι πυκνοκατοικημένες αστικές περιοχές

Αυτές οι περιοχές έχουν συνήθως υποβαθμισμένες συνθήκες διαβίωσης και έλλειψη ελεύθερων χώρων λόγω της πυκνής δόμησης. Το παιδί υπό αυτές τις συνθήκες δε μπορεί να κινηθεί και να δράσει, να αποκτήσει εμπειρίες και να ασκήσει τις ψυχοσωματικές του ικανότητες όπως μπορούν άλλα παιδιά.

3. Το μοναχοπαιδί

Η σύγχρονη οικογένεια αποτελείται συνήθως από τους γονείς και τα παιδιά [πυρηνική] . Η τάση να γίνονται οι σύγχρονες οικογένειες όλο και πιο ολιγομελείς είναι πολύ διαδεδομένη. Η περίπτωση του παιδιού που δεν έχει αδέρφια είναι πολύ συχνή και αποτελεί μια ειδική κατηγορία με πολλά προβλήματα . Αυτά είναι ανάγκη να αντιμετωπιστούν έγκαιρα με κατάλληλες διαδικασίες.

4. Η διάσπαση των παραδοσιακών προτύπων

Η γεωγραφική μετακίνηση των οικογενειών με σκοπό την αναζήτηση καλύτερης εργασίας, οδηγεί πολλές φορές στη διάσπαση των παραδοσιακών κοινωνικών σχέσεων. Για παράδειγμα η μετανάστευση αποξενώνει το μετανάστη από τους συγγενείς του και τους γνωστούς του. Στο καινούργιο περιβάλλον οι κοινωνικές σχέσεις δεν είναι στενές και η έλλειψή τους αναπληρώνεται από τις καλύτερες συνθήκες εργασίας και διαβίωσης. Η απομόνωση και η ανασφάλεια των γονέων, όπως είναι φυσικό, δεν ευνοούν την ομαλή ανάπτυξη του νηπίου.

5. Διαλυμένες οικογένειες

Τα παιδιά διαζευγμένων γονέων δυστυχώς έχουν συναισθηματικές στερήσεις. Η απουσία του ενός γονέα ξαφνικά τους δημιουργεί το αίσθημα της ανασφάλειας. Επιπλέον τους στερεί μια αρκετά σημαντική πηγή από την οποία θα αντλούσαν εμπειρίες, και πρότυπα συμπεριφοράς. Την ίδια συναισθηματική φόρτιση φυσικά έχουν και τα παιδιά, που στερούνται τον έναν γονέα λόγω άλλων αιτιών [θάνατος, μετανάστευση].

6. Ο νέος ρόλος της μητέρας

Έπειτα από μακροχρόνιους αγώνες η γυναίκα απέκτησε ανεξαρτησία και ισότητα με τον άνδρα. Η ανώτερη μόρφωση σταμάτησε να είναι ανδρικό προνόμιο και η επαγγελματική σταδιοδρομία της δε διαφέρει ουσιαστικά από την αντίστοιχη των ανδρών.

Οι απασχολήσεις των γυναικών σε διάφορα επαγγέλματα, καθώς και οι αυξημένες φροντίδες του σπιτιού, εμποδίζουν πολλές εργαζόμενες μητέρες να διαθέσουν τον απαιτούμενο χρόνο για την ανατροφή των παιδιών τους.

Έτσι εμπιστεύονται την ασφάλεια και την αγωγή των παιδιών τους σε κάποιο προσχολικό ίδρυμα.

7. Μειονεκτικά παιδιά

Σε κάθε κοινωνία δυστυχώς υπάρχουν νήπια ορφανά, καθώς και νήπια με πνευματικά και σωματικά ελαττώματα. Είναι επόμενο για τα παιδιά αυτά να χρειάζεται μια κατάλληλη αγωγή. Η αγωγή αυτή σε πολλές περιπτώσεις παρέχεται σε ειδικά σχολεία και νηπιαγωγεία.

Είναι φανερό ότι σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις επηρεάζεται η ομαλή εξέλιξη των παιδιών. Παράλληλα όμως διαβρώνεται και ο παιδαγωγικός και μορφωτικός ρόλος της οικογένειας.

Οι κοινωνικές αλλαγές, μετά από το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο επηρέασαν άμεσα το ρόλο του πατέρα και της μητέρας, οι οποίοι έχουν και την κύρια ευθύνη για την πρώτη αγωγή και εκπαίδευση των παιδιών τους. Σήμερα π.χ. και οι δύο γονείς είναι αναγκασμένοι να δουλεύουν αρκετές ώρες έξω από το σπίτι και όταν τα παιδιά τους είναι μικρά, τότε η ανατροφή τους προσθέτει μια επιπλέον δυσκολία στην οικογένεια.

Κάτω από την πίεση αυτών των γεγονότων πολλά σύγχρονα κράτη έλαβαν αρκετά μέτρα για να ενισχύσουν την οικογένεια να εκπληρώσει σωστά τη μορφωτική της αποστολή, χωρίς να μειώνεται η συνεισφορά της στην παραγωγή και την οικονομία. Μεταξύ των μέτρων αυτών περιλαμβάνεται η ισότητα των δύο φύλων στην εργασία και την αμοιβή και, κυρίως, η διάδοση και λειτουργία ιδρυμάτων προσχολικής αγωγής.

Σε αρκετές περιπτώσεις τα ιδρύματα αυτά αντικαθιστούν εξολοκλήρου το οικογενειακό μορφωτικό έργο. Σε άλλες πάλι, αναπληρώνουν το χαμηλό πολιτιστικό και κοινωνικό περιβάλλον και παρέχουν στα παιδιά τις κατάλληλες ευκαιρίες να αρχίσουν την εκπαίδευσή τους με ευοίωνες προοπτικές.

2.1.1 Η στάση των γονέων.

Ένας άλλος παράγοντας που συμβάλλει στη διάδοση της προσχολικής αγωγής είναι η στάση των γονέων.

Οι σημερινοί γονείς στην πλειοψηφία τους δεν είναι μόνο απλοί δέκτες των εκπαιδευτικών πολιτικών που τους προσφέρει το κράτος. Έχουν μια σχετικά καλή ενημέρωση γύρω από το έργο και την αξία των διαφόρων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και σε αρκετές περιπτώσεις, με τις προτάσεις τους επιφέρουν σημαντικές αλλαγές στη λειτουργία τους.

Με αυτό τον τρόπο γνωρίζουν την αξία που έχει η προσχολική αγωγή στη σωματική και πνευματική ανάπτυξη των παιδιών και απαιτούν κατά κάποιο τρόπο να ιδρύονται όλο και περισσότερα προσχολικά ιδρύματα , έτσι ώστε να καλύπτουν όλα τα νήπια.

Το πιο χαρακτηριστικό στοιχείο στην περίπτωση της προσχολικής αγωγής είναι η διαπίστωση ότι οι γονείς έχουν αντιληφθεί την παιδαγωγική και μορφωτική της αξία. Επίσης είναι ενήμεροι και για την κοινωνική της αποστολή.

Χωρίς αμφιβολία , οι απαιτήσεις των γονέων είναι μια από τις αιτίες που η προσχολική αγωγή έχει αυτή την αλματώδη εξέλιξη σε όλο τον κόσμο.

2.1.2 Ο μορφωτικός ρόλος της προσχολικής αγωγής.

Όπως αναφέρθηκε η πρώτη αποστολή των προσχολικών ιδρυμάτων ήταν η φύλαξη και προστασία των νηπίων για όσο διάστημα οι γονείς τους έλειπαν από το σπίτι.

Με την πάροδο του χρόνου η αποστολή τους άλλαξε. Εκτός από τη φύλαξη πρόσφεραν στα νήπια και κάποια απασχόληση. Στην αρχή απασχολούσαν τα παιδιά μόνο με παιχνίδια και χορό. Αργότερα, με συγκεκριμένα υλικά και μεθοδικές ενασχολήσεις προσπαθούσαν να τους μεταβιβάσουν κάποια υποτυπώδη εφόδια για τη μελλοντική τους σταδιοδρομία. Έτσι η αποστολή τους εκτός από κοινωνική έγινε και μορφωτική.

Παρακάτω γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος μέσα στο οποίο αναφέρεται και περιγράφεται ο πολύ σημαντικός μορφωτικός ρόλος της προσχολικής αγωγής.

2.2 ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η δημοσίευση του ημερήσιου προγράμματος και των καθηκόντων του εκπαιδευτικού προσωπικού στο νέο Κανονισμό Λειτουργίας των παιδικών σταθμών έγινε το 1988 [ΦΕΚ Β΄ 546]. Μετά από λίγο ακολούθησε η δημοσίευση του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος του νηπιαγωγείου, το οποίο αποτελείται από δύο βιβλία. Το ένα τιτλοφορείται “Σχέδιο Νέου Αναλυτικού Προγράμματος για το Νηπιαγωγείο” και το άλλο “Βιβλίο Δραστηριοτήτων”, και το οποίο, σύμφωνα με το έγγραφο, αρ. πρωτ. 6093/28.11.1988 της Διεύθυνσης Παιδικής Προστασίας του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας, ισχύει και για τους παιδικούς σταθμούς από τον Ιανουάριο του 1989.

Στη συνέχεια ακολουθεί μια προσπάθεια παρουσίασης της δομής του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος το οποίο θα μπορούσε να χωριστεί σε τέσσερα κύρια μέρη. Κατά τον Παπαθανασίου, αυτά είναι :

1. Τα κύρια γνωρίσματα της προσχολικής εκπαίδευσης
2. Οι λειτουργικές ικανότητες
3. Το “παιδί πρότυπο”
4. Η “νηπιαγωγός”

Τα μέρη αυτά αποτελούνται από κατηγορίες οι οποίες βοηθούν στην παρουσίαση των θεωρητικών τάσεων καθώς και των πιθανών πρότυπων παιδιού και νηπιαγωγού .

2.2.1 Τα κύρια γνωρίσματα της προσχολικής εκπαίδευσης

2.2.1.1 Το Παιχνίδι

Στην παιδαγωγική βιβλιογραφία τρία κύρια γνωρίσματα¹ κυριαρχούν στην περίοδο της προσχολικής ηλικίας και για τα οποία πιστεύεται ότι παίζουν σημαντικό ρόλο ως προς τη δυνατότητα της διαδοχής των σταδίων, την ανάπτυξη των λειτουργικών ικανοτήτων και την πρόσκτηση εννοιών .

Όσο το παιδί ωριμάζει , οι διάφορες όψεις του παιχνιδιού επηρεάζονται από τις περιβαντολλογικές και πολιτισμικές συνθήκες. Έτσι επιλέγονται απ' αυτό ορισμένα είδη συμπεριφοράς και άλλα απορρίπτονται.

Θα πρέπει να κατανοήσουμε τις ανάγκες και τα κίνητρα, για να φανταστούμε τη μοναδικότητα των δραστηριοτήτων τις οποίες ονομάζουμε παιχνίδι. Το παιχνίδι δεν είναι μόνο επανάληψη η μίμηση κάποιας συμπεριφοράς, είναι συγχρόνως και εκτόνωση για επιθυμίες και ανάγκες που δεν έχουν εκπληρωθεί .

Αυτό όμως δε σημαίνει ότι το παιδί μετά από κάθε ανεκπλήρωτη επιθυμία αρχίζει να παίζει για να εκπληρωθεί μια ανάγκη. Υπάρχει δηλαδή το ενδεχόμενο η αντίδραση να είναι αντίθετη και το παιδί να μην κάνει απολύτως τίποτε.

¹ Το παιχνίδι ,η γλώσσα και η κοινωνικότητα μπορεί να θεωρηθούν ως τα κύρια γνωρίσματα της προσχολικής εκπαίδευσης. Βλ.....[αναφορές]

Επιγραμματικά το παιχνίδι με διαφορετικά εφόδια, σε διαφορετικά επίπεδα ανάπτυξης θα έχει οπωσδήποτε διαφορετικές λειτουργίες. Δεν είναι μόνο το ατομικό παιχνίδι που διαφοροποιείται με την πάροδο του χρόνου. Διαφοροποιούνται επίσης τα ομαδικά παιχνίδια και οι κανόνες οι οποίοι τα προάγουν.

2.2.1.2 Ομαδικό παιχνίδι – κανόνες

Στο Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα δίνεται έμφαση στο ομαδικό παιχνίδι που είναι παιχνίδι με κανόνες² και γίνεται αναφορά στη δυνατότητα του παιδιού να ταυτίζεται όχι μόνο με ενήλικες αλλά και με τους συνομήλικους του³.

Το Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα δίνει έμφαση στα ομαδικά παιχνίδια και στη δυναμική της ομάδας⁴ επισημαίνοντας ότι η ομάδα προσφέρει πολλές ευκαιρίες και δυνατότητες για την ανάπτυξη της κοινωνικότητας του παιδιού⁵.

Στα ομαδικά παιχνίδια, αναφέρει το ΝΑΠ, το παιδί συναντά άλλα παιδιά, αρχίζει να ενδιαφέρεται γι' αυτά και να επικοινωνεί μαζί τους, παρ' όλο που στην αρχή μπορεί να τα θεωρεί εμπόδιο και ένα είδος δοκιμασίας⁶. Τα άλλα παιδιά όμως είναι και το μέσο για την επίτευξη των στόχων του.

2.2.1.3 Γλωσσική έκφραση

Η πρωταρχική λειτουργία της γλώσσας είναι η επικοινωνία. Η γλώσσα γίνεται εργαλείο της σκέψης, την οποία χρησιμοποιεί το παιδί για να ελέγξει τις δραστηριότητές του και να ερμηνεύσει την πραγματικότητα. Οι προένοιες – έννοιες, οι οποίες αναφέρονται ως χαρακτηριστικό γνώρισμα της παιδικής σκέψης και ο

² ΝΑΠ και Βιβλίο Δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο, ο.π. σ. 74

³ ΝΑΠ και Βιβλίο Δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο, ο.π. σ. 41

⁴ ΝΑΠ και Βιβλίο Δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο, ο.π., σ. 72

⁵ ο.π., σ. 59

⁶ ο.π. σ. 56

εγωκεντρισμός, κύριο γνώρισμα της συμπεριφοράς των παιδιών στην ηλικία αυτή, δυσκολεύει την επικοινωνία και τη συνεργασία του⁷.

Οι συγγραφείς του ΝΑΠ ή του Βιβλίου Δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο θεωρούν ότι ο παιδικός σταθμός οφείλει να βάλει «τα θεμέλια της σωστής ανάγνωσης με την καλλιέργεια της σχετικής δεξιότητας των παιδιών»⁸. Να εισάγει βαθμιαία τα παιδιά στη σωστή δόμηση του προφορικού λόγου [λέξεις, προτάσεις]. Να τα υποβοηθούν να προσεγγίσουν, διαισθητικά έστω, «τη σημασιολογική, γραμματική, συντακτική και μορφολογική πλευρά της γλώσσας μας»⁹.

Η γλωσσική εξέλιξη, σε σχέση πάντα με τη δραστηριότητα, είναι καθοριστική για τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας και ίσως θα έπρεπε να είναι και ένας από τους σημαντικότερους στόχους της προσχολικής εκπαίδευσης μαζί με την κοινωνικότητα.

Η γλώσσα γίνεται εργαλείο της σκέψης, την οποία χρησιμοποιεί το παιδί για να ελέγξει τις δραστηριότητές του και να ερμηνεύσει την πραγματικότητα. Προ-έννοιες – έννοιες

Στο Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα, οι προ-έννοιες θεωρούνται ότι παίζουν κύριο ρόλο στη γλωσσική έκφραση στην προσχολική ηλικία και αναφέρονται ως χαρακτηριστικό γνώρισμα της παιδικής σκέψης.

Οι συγγραφείς του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος τονίζουν τη σημασία των εννοιών. Η διαμόρφωση εννοιών είναι αποτέλεσμα μιας σύνθετης διαδικασίας, κατά την οποία παίρνουν μέρος βασικές διανοητικές λειτουργίες.

⁷ ο.π., σ. 73

⁸ ο.π. σ. 244

⁹ ο.π. σ. 245

Στην ανάπτυξη της γλωσσικής έκφρασης συμβάλλει και η εσωτερίκευση των κινητικών πράξεων που κάνει το παιδί πάνω στα αντικείμενα και τα πρόσωπα, η οποία πραγματοποιείται με τη βοήθεια της συμβολικής λειτουργίας [νοητική εικόνα, συμβολικό παιχνίδι, γλώσσα]. Όπως φαίνεται, σύμφωνα με την εκτίμηση του Παπαθανασίου οι συγγραφείς του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος συνδέουν άμεσα την γραφική απεικόνιση, την απεικόνιση του χώρου και του χρόνου, με την διαμόρφωση των εννοιών.

2.2.1.4 Εγωκεντρισμός

Ο εγωκεντρισμός, κύριο γνώρισμα της συμπεριφοράς των παιδιών στην ηλικία αυτή, δυσκολεύει την επικοινωνία και τη συνεργασία τους¹⁰. Για τον εγωκεντρισμό, οι συγγραφείς του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος χρησιμοποιούν τον όρο του Piaget, και επισημαίνουν τη σχέση του εγωκεντρισμού του παιδιού με τα πράγματα¹¹ και τη συγκριτική σκέψη.

«... Ο εγωκεντρισμός του, σύμφωνα με μια επιστημονική αντίληψη, παίζει ακόμη σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς του. Σιγά-σιγά όμως περνά από

ένα υποκειμενικό «συγκεντρωτισμό» σε μια «αποκέντρωση» συγχρόνως κινητική, νοητική και ηθική, βάζοντας έτσι τα θεμέλια της κοινωνικότητάς του»¹² «Κατά μια αντίληψη ο εγωκεντρισμός, κύριο γνώρισμα της συμπεριφοράς των παιδιών στην ηλικία αυτή, δυσκολεύει την επικοινωνία και τη συνεργασία του».

2.2.1.5 Η κοινωνικότητα

¹⁰ ΝΑΠ και Βιβλίο Δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο, ο.π., σ. 71

¹¹ ΝΑΠ και Βιβλίο Δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο, ο.π. σ. 95

¹² ΝΑΠ και Βιβλίο Δραστηριοτήτων για το νηπιαγωγείο ο.π., σ. 56

Η κοινωνικότητα είναι αποτέλεσμα μιας διαδικασίας κατά την οποία το άτομο, από βιολογικό ον, διαμορφώνεται σε κοινωνικό. Η κοινωνικότητα αρχίζει από την πρώτη ημέρα της ζωής του ανθρώπου. Κατά συνέπεια θα μπορούσε να θεωρηθεί η διαδικασία εκείνη μέσα από την οποία ο άνθρωπος αφομοιώνει την καθημερινή και την κοινή γνώση. Γνώση στην οποία «εμπεριέχονται αξίες οι οποίες αναφέρονται σε κοινωνικές, ηθικές και θρησκευτικές απόψεις, τις οποίες θα πρέπει να αποκτήσει το παιδί κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο νηπιαγωγείο»¹³.

Οι συγγραφείς συνδέουν την κοινωνικότητα με την κοινωνική, συναισθηματική, ηθική και θρησκευτική¹⁴ ανάπτυξη που τις θεωρούν, ως τομείς αγωγής. Η κοινωνικότητα λοιπόν είναι μια διαδικασία κατά την οποία το άτομο από βιολογικό ον διαμορφώνεται σε κοινωνικό, εξαρτώμενο πάντα από την κοινωνική δομή και όχι από τους φυσικούς νόμους.

2.2.1.6 ΑΞΙΕΣ

Οι συγγραφείς επισημαίνουν ότι το παιδί δεν έχει αναπτύξει μέσα του ένα σύστημα σταθερών και ξεκάθαρων αξιών και αναφέρονται στις κοινωνικές, ηθικές και θρησκευτικές αξίες τις οποίες θα πρέπει να αποκτήσει το παιδί κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο νηπιαγωγείο¹⁵.

Το παιδί ταυτίζεται με τους γονείς και τους ενήλικες και αντιλαμβάνεται την κοινωνία σε εξάρτηση πάντοτε με τη διαφορετική θέση που είχε η οικογένεια μέσα στην κοινωνία.

Οι ηθικές και κοινωνικές αξίες μεταφέρονται από τη μια γενιά στην άλλη με τη βοήθεια των διαπροσωπικών σχέσεων. Και ότι οι αξίες και οι κανόνες συμπεριφοράς

¹³ ο.π. σ. 73

¹⁴ ο.π. σ. 74

¹⁵ ο.π.σ. 73

που αποδέχεται το παιδί είναι αυτές που επικρατούν στο περιβάλλον του. Το παιδί συλλαμβάνει και επεξεργάζεται όχι μόνο τις απευθείας δοσμένες αξίες αλλά και τις γλωσσικές έννοιες, τους τρόπους συμπεριφοράς, τις θετικές και αρνητικές αντιδράσεις. Επίσης οι συγγραφείς πιστεύουν ότι οι αξίες που θα ενστερνιστούν τα παιδιά θα πρέπει να χαρακτηρίζουν έναν ανθρώπινο και δημοκρατικό τρόπο ζωής¹⁶.

2.2.1.7 ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Για πρώτη φορά δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην προσαρμογή του παιδιού στον παιδικό σταθμό και αναφέρονται ψυχολογικοί λόγοι και συναισθήματα για τις επιδράσεις που μπορεί να έχει η αλλαγή περιβάλλοντος και η απομάκρυνση του παιδιού από την οικογένεια¹⁷. Έτσι στους κοινωνικό-συναισθηματικούς στόχους του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος ο παιδικός σταθμός θα πρέπει να φροντίσει ώστε να δημιουργηθεί ένα κλίμα ασφάλειας, αυτοεπιβεβαίωσης και αποδοχής, για να μπορέσει το παιδί να δημιουργήσει σωστές προσωπικές σχέσεις.

2.2.1.8 ΡΟΛΟΙ

Οι συγγραφείς τονίζουν, τέλος, τη δημιουργία αρμονικών σχέσεων ανάμεσα στα δύο φύλα, και ότι τα αγόρια και τα κορίτσια είναι ισότιμα μεταξύ τους και έχουν ακριβώς τις ίδιες δυνατότητες, ανάγκες και επιθυμίες. Τα παιδιά μιμούνται κατά κύριο λόγο τους γονείς και μεταφέρουν τους ρόλους τους οποίους έχουν ήδη ενστερνιστεί στο οικείο οικογενειακό περιβάλλον. Τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας είναι σχετικά εξαρτώμενα από την υπεροχή των ενηλίκων και δεν αμφισβητούν τις αποφάσεις και τις ηθικές αξίες των μεγάλων. Υπάρχει όμως μια αμφισβήτηση στις πράξεις και στις ηθικές αξίες που μεταφέρουν τα άλλα παιδιά.

¹⁶ Βλ. Παπαθανασίου σ. 97

¹⁷ ΝΑΠ και Βιβλίο δραστηριοτήτων για το νηπιαγωγείο, ό.π., σ.70

Μια άλλη παρατήρηση είναι ότι στον παιδικό σταθμό το προσωπικό είναι μόνο γένους θηλυκού, και δεν υπάρχει πουθενά το αντίθετο φύλο ώστε τα παιδιά να μπορέσουν να μιμηθούν και συμπεριφορές του αρσενικού φύλου.

Επίσης το βοηθητικό προσωπικό πολλές φορές απασχολεί τα παιδιά στον παιδικό σταθμό [λόγω έλλειψης εκπαιδευτικού προσωπικού], και είναι δυνατόν να μεταφέρει μια συγκεκριμένη άποψη για τη συμπεριφορά των φύλων, η οποία είναι εντελώς διαφορετική από αυτή που αναφέρεται στο πρόγραμμα.

2.2.2 Οι λειτουργικές ικανότητες

Οι λειτουργικές ικανότητες είναι η σύνθεση μνήμης και γνώσης ενός τομέα ή και περισσοτέρων . Οι λειτουργικές ικανότητες είναι «ένα σύστημα μετασχηματισμών των γνώσεων που κλιμακώνονται από τις απλές μέχρι τις πολύπλοκες». Συμβάλλοντας στη διαμόρφωση και την εξέλιξη της προσωπικότητας του παιδιού, τέτοιες λειτουργικές ικανότητες είναι :

2.2.2.1 Η ψυχοκινητικότητα

Η ψυχοκινητικότητα η οποία αναφέρεται στις ικανότητες εκείνες του παιδιού που έχουν πάντα ως σημείο αναφοράς το σώμα του και γενικότερα τον εαυτό του. Οι συγγραφείς υποστηρίζουν ότι η ψυχοκινητικότητα αποτελεί σημαντικό μέσο για τη σωστή ανάπτυξη του παιδιού. Η κινητικότητα θεωρείται ως αφετηρία για όλες τις σχέσεις του σώματος του παιδιού με τον περιβάλλοντα κόσμο, έμφυχο και άψυχο.

Τα νήπια οικοδομούν το γνωστικό σχήμα του σώματός τους μέσα από την απευθείας μίμηση των κινήσεων και στάσεων ενός προτύπου , και είναι ικανά να αναπαριστούν καταστάσεις χωρίς την άμεση παρουσία προτύπου.

2.2.2.2 Η επαφή με τα πράγματα

Στο Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα υποστηρίζεται ότι τα παιδιά δεν έχουν κατανοήσει ότι τα αντικείμενα μπορεί να ανήκουν σε ίδιες ομάδες¹⁸. Δυσκολεύονται επίσης να αντιληφθούν τη διατήρηση της ποσότητας¹⁹ καθώς επίσης την έννοια της μεταβατικότητας και του εγκλεισμού.

2.2.2.3 Η λογικομαθηματική γνώση – συγκριτική σκέψη

Η συγκριτική σκέψη²⁰ είναι ένα είδος συμβιβασμού ανάμεσα στην παράσταση και στην εμπειρία και εκφράζει τη σχέση που είναι ικανό να δημιουργήσει το παιδί ανάμεσα στα μέρη και στο σύνολο²¹. Η εμπειρία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη δημιουργία λογικομαθηματικών γνώσεων κι έτσι η γνώση και η νοημοσύνη σημαίνουν το ίδιο πράγμα. Η λογικομαθηματική γνώση εξάλλου δεν διδάσκεται, αλλά αναπτύσσεται πάντοτε προοδευτικά και όταν συγκροτηθεί μια φορά, ποτέ δεν λησμονιέται²².

2.2.2.4 Η αντίληψη του χώρου, χρόνου και ρυθμού.

Το παιδί, σχηματίζει την έννοια του χώρου αργά, χάρη στα σταθερά σημεία αναφοράς που διακρίνει μέσα στο περιβάλλον του. Αντιλαμβάνεται δηλαδή βασικές έννοιες του χώρου όπως: μπρος, πίσω, γύρω, μέσα κλπ.

Η απόκτηση από το παιδί της δυνατότητας να αντιλαμβάνεται τις διαστάσεις του χώρου και της χρονικής διάρκειας είναι μια λειτουργική ικανότητα, η οποία δεν εξαρτάται μόνο από την κινητικότητα, αλλά και από την επαφή με τα πράγματα κατά

¹⁸ ΝΑΠ και Βιβλίο Δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο, ο.π., σ. 96

¹⁹ ο.π., σ. 96

²⁰ Βλ. ΝΑΠ και Βιβλίο Δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο, ο.π., σ. 185

²¹ Παπαθανασίου, ο.π. σ. 105

²² ο.π. σ. 106

την οποία με τη βοήθεια της συγκριτικής σκέψης αντιλαμβάνεται τις διαστάσεις σε σχέση με τη δική του κλίμακα, με το δικό του σώμα.

Μετά τα 4 χρόνια του, το παιδί σημειώνει κάποια πρόοδο στην κατάκτηση του χρόνου, μπορεί να καταλάβει και να κατατάξει χρονολογικά τις διάφορες εικόνες μιας σκηνής που έζησε ή του διηγήθηκαν.

Η αντίληψη της έννοιας του χώρου και του χρόνου – αν και κατά την προσχολική ηλικία είναι αποσπασματική, δηλαδή δεν έχει συνέχεια – είναι καθοριστική, επειδή με τη βοήθεια της κίνησης μειώνονται οι αποστάσεις, αλλάζει το περιβάλλον της καθημερινής ζωής, κατακτάται ο χώρος και συγχρόνως η κίνηση έχει και χρονική διάρκεια.

2.2.2.5 Η αναπαράσταση – δημιουργικότητα

«Είναι έμφυτη η τάση του παιδιού να εξερευνά τον κόσμο που το περιβάλλει και να τον αναπαρασταίνει με σχέδια και χρώματα. Να εκφράζει τις απορίες και τις σκέψεις του με διάφορα μέσα και υλικά και με ένα δικό του προσωπικό τρόπο»²³.

Η δημιουργικότητα είναι μια λειτουργική δραστηριότητα πολύμορφη και ανταποκρίνεται στη σφαιρική και συγκριτική σκέψη του παιδιού.

2.2.2.6 Οι σχολικές ικανότητες

2.2.2.6.1 Προανάγνωση

Στο Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα επισημαίνεται ότι ο παιδικός θα βοηθήσει τα παιδιά να αντιληφθούν «ότι υπάρχει αντιστοιχία ανάμεσα στον προφορικό και το γραπτό λόγο και ότι ο προφορικός λόγος μετατρέπεται σε γραπτό μέσα από ένα σύστημα

συμβολικής απεικόνισης [κωδικοποίηση] και το αντίστροφο [αποκωδικοποίηση]. Να προσεγγίσουν, διαισθητικά έστω, τη σημασιολογική, γραμματική, συντακτική και μορφοφωνολογική πλευρά της γλώσσας μας»²⁴.

Οι συγγραφείς επισημαίνουν τη σημασία της κατάλληλης προετοιμασίας των παιδιών στην ανάγνωση και τη διαχωρίζουν από τυχόν υπερβολικές και άνευ αποτελέσματος φιλοδοξίες του εκπαιδευτικού προσωπικού να μάθουν πρόωρα στο νήπιο να διαβάζει. Σωστά επισημαίνουν ότι η συστηματική διδασκαλία της ανάγνωσης είναι έργο του δημοτικού σχολείου²⁵.

2.2.2.6.2 Γραφή

Εδώ επισημαίνεται ότι η γραφή είναι η απεικόνιση της σκέψης μας με συμβατικά σημεία. Είναι η κωδικοποίηση του λόγου με γραφικά σύμβολα. «Η προγραφική διαδικασία, στα πλαίσια της προσχολικής αγωγής, πρέπει να στοχεύει στην ανάπτυξη της λεπτής κινητικότητας, στη δυναμική και ρυθμική προπαρασκευή των κινήσεων που οδηγούν στη γραφή και στην εξοικείωση με διάφορα εργαλεία γραφής»²⁶.

2.2.2.6.3 Προμαθηματικά

Ο τονισμός της σημασίας της προετοιμασίας για το σχολείο αποτελεί εδώ τη βασική επιδίωξη, ώστε να αποκτήσει το παιδί τις απαραίτητες προϋπόθεσης για τη συστηματικότερη διδασκαλία των μαθηματικών αργότερα στο δημοτικό σχολείο. Προβάλλονται οι λογικο-μαθηματικές έννοιες, όπως του αριθμού και τα αντίστοιχα σύμβολά του, η αρίθμηση αντικειμένων και γενικά οι λογικο-μαθηματικοί συλλογισμοί και δίνεται ιδιαίτερη σημασία στις κινητικές και νοητικές πράξεις²⁷.

²³ ΝΑΠ και Βιβλίο Δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο, ο.π., σ. 133

²⁴ ο.π. σ. 245

²⁵ ο.π. σ. 244

²⁶ ΝΑΠ και βιβλίο δραστηριοτήτων για το νηπιαγωγείο, ο.π., 66. 251-252

²⁷ ο.π. σ. 200

Η αναφορά των συγγραφέων στην ανάγνωση²⁸, τον προφορικό λόγο και τις δραστηριότητες τις οποίες προτείνουν, έχει άμεση σχέση με τις ειδικές γνώσεις για την προετοιμασία του παιδιού για το σχολείο.

2.2.3 Παιδί – πρότυπο

Στο περιεχόμενο του Αναλυτικού προγράμματος, διαγράφεται και το προφίλ της νηπιαγωγού, σ' ό,τι αφορά τη συμπεριφορά και τη σχέση της με το παιδί και ταυτόχρονα τα χαρακτηριστικά και οι ικανότητες που επιθυμούν οι συντάκτες του Αναλυτικού προγράμματος να αποκτήσει το παιδί.

Σκιαγραφεί ένα πρότυπο παιδιού που δια-μορφώνεται μέσα από τη συμπεριφορά της νηπιαγωγού, ειδικά, και τις δραστηριότητες του παιδικού σταθμού γενικά.

Το πρόγραμμα αναφέρεται :

- Στις γνώσεις τις οποίες θα πρέπει να αποκτήσουν ή να γνωρίσουν τα παιδιά, όπως ατομικές δεξιότητες και ατομικές, νοητικές και σχολικές ικανότητες.
 - Στις λειτουργικές ικανότητες τις οποίες πρέπει να αποκτήσουν τα παιδιά με τη βοήθεια κάποιων δραστηριοτήτων, όπως ατομικές, συναισθηματικές ικανότητες.
 - Στη συμπεριφορά των παιδιών και στις σχέσεις τους με τα άλλα παιδιά και τους ενήλικες, όπως ατομικές, κοινωνικές γνώσεις και ομαδική συνεργασία.
- α) Ατομικές Νοητικές Ικανότητες** για να καταλήγει σε ορθά συμπεράσματα
- β) Ατομικές Δεξιότητες** ώστε το παιδί να διερευνά και να ανακαλύπτει τις ιδιότητες των υλικών και να γνωρίζει να τα χρησιμοποιήσει.

²⁸ ο.π. σ. 244 και 245

- γ) **Ατομικές Συναισθηματικές Ικανότητες** του δίνεται η δυνατότητα να δημιουργεί , να διαλογίζεται και να εκφράζεται ελεύθερα.
- δ) **Ατομικές Κοινωνικές Γνώσεις** που βοηθούν το παιδί να εξερευνά τον κόσμο που το περιβάλλει και το παρατηρεί.
- ε) **Μέσα στην ομάδα** να μάθει να συνεργάζεται με τους ενήλικες και τα άλλα παιδιά.
- στ) Και βέβαια να απαιτήσει **Σχολικές Ικανότητες**.

2.2.3.1 Γνώσεις που «οφείλει» να έχει

Το νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα περιγράφει ένα πρότυπο νηπιαγωγού αναφερόμενο στον τρόπο συμπεριφοράς και στις γνώσεις που «οφείλει» να έχει. Έτσι το πρόγραμμα θεωρεί ως δεδομένο ότι η βρεφονηπιαγωγός έχει γνώσεις για την αισθητική ανάπτυξη²⁹ και την αγωγή του παιδιού της προσχολικής ηλικίας.

Επίσης η βρεφονηπιαγωγός έχει τις απαιτούμενες γνώσεις ώστε να έχει συνειδητοποιήσει τη σημασία της δημιουργικότητας του παιδιού και βέβαια γνωρίζει όλο το φάσμα των εικαστικών δραστηριοτήτων³⁰.

²⁹ ΝΑΠ και βιβλίο δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο , ο.π. , σ. 128 - 131

³⁰ ο.π. , σ. 185

2.2.3.2 Ατομικές ικανότητες

Στις απαιτούμενες ατομικές ικανότητες συγκαταλέγονται η αποφασιστικότητα, το επινοητικό πνεύμα³¹, η δύναμη της καθοδήγησης και της συζήτησης. Επίσης η βρεφονηπιαγωγός όχι μόνο θα συνεργάζεται με τα παιδιά, αλλά και πρέπει να συμμετέχει στις δραστηριότητές τους, να συζητά μαζί τους και να τα βοηθάει όταν χρειάζεται, βρίσκοντας πάντοτε την κατάλληλη συμπεριφορά και τους σωστούς τρόπους έκφρασης, αλλά και άρθρωση, ώστε να γίνεται κατανοητή, έχοντας πάντα υπόψη της ότι **αυτή** είναι πρότυπο μίμησης για τα παιδιά και γι' αυτό η παρουσία της, ταυτόχρονα, θα πρέπει να είναι διακριτική.

2.2.3.3 Σε σχέση με το παιδί

Το πρόγραμμα αναφέρεται στη συμπεριφορά και την παρουσία της βρεφονηπιαγωγού, στον τρόπο προσέγγισης των παιδιών και στις σχέσεις της με τα παιδιά. Η βρεφονηπιαγωγός λοιπόν, εξασφαλίζοντας ένα κλίμα ελευθερίας, σιγουριάς, παραδοχής επιτυγχάνει τη δημιουργία κλίματος, ασφάλειας, αυτοεπιβεβαίωσης και αποδοχής. Θα πρέπει επίσης να επιδιώξει την ηθική ανάπτυξη του παιδιού και ταυτόχρονα να δημιουργεί καταστάσεις προβληματισμού³².

2.2.3.4 Τι δεν πρέπει να κάνει

Επίσης υπάρχει και ένας άλλος μακροσκελής κατάλογος από πράγματα που δεν πρέπει να κάνει ή καταστάσεις που πρέπει να αποφεύγει.

Δεν πρέπει να περιορίζει ή να δεσμεύει την πρωτοβουλία και τη δημιουργικότητα, την αυτενέργεια, την πρωτοτυπία και την ελεύθερη έκφραση των παιδιών και πρέπει να

³¹ ΝΑΠ και βιβλίο δραστηριοτήτων για το νηπιαγωγείο, ο.π., σ. 59

³² ο.π. σ. 66-70

προσπαθεί να αποφεύγει το χωρισμό των διάφορων δραστηριοτήτων και ιδιαίτερα των παιχνιδιών σε «αγορίστικα» και «κοριτσίστικα»³³.

2.2.4 Η νηπιαγωγός

Με τον όρο «νηπιαγωγός» εννοείται ο ή η επαγγελματίας εκπαιδευτικός που έργο του είναι η αγωγή, η μόρφωση και η φροντίδα των παιδιών της προσχολικής ηλικίας. Ως επάγγελμα προϋποθέτει την κατοχή γενικών και ειδικών γνώσεων που αφορούν τη νηπιακή ηλικία και την επαγγελματική συμπεριφορά του ενήλικα.

Σε κανένα άλλο εκπαιδευτικό επάγγελμα δεν προϋποτίθενται τόσες συναισθηματικές και ψυχολογικές απαιτήσεις, όσες στο ρόλο της νηπιαγωγού. Όμως παρ' όλα αυτά το επάγγελμα της νηπιαγωγού δεν έχει το ανάλογο "status" με το επάγγελμα των δασκάλων ή των καθηγητών. Και γύρω από το επάγγελμά της έχει δημιουργηθεί μια μυθολογία ως προς τα προσόντα και τις ικανότητές της.

Σύμφωνα με τον κανονισμό των παιδικών σταθμών, η νηπιαγωγός απασχολεί τα παιδιά σύμφωνα με το πρόγραμμα λειτουργίας του παιδικού σταθμού και με οδηγό το «νέο αναλυτικό πρόγραμμα». Η έλλειψη όμως ειδικευμένου προσωπικού, ιδιαίτερα σε απομακρυσμένες περιοχές, οδηγεί πολλές φορές στην πρόσληψη και μη ειδικευμένου προσωπικού, «ελλείψει άλλου». Έτσι η καλή λειτουργία των παιδικών σταθμών εξαρτάται από το ενδιαφέρον και την επιστημονική κατάρτιση του εκπαιδευτικού προσωπικού.

Αυτό έχει προφανώς επιπτώσεις στην ποιότητα των εκπαιδευτικών κατευθύνσεων, στην αντιμετώπιση των καινούργιων ιδεών στο χώρο της προσχολικής εκπαίδευσης, στην ποιότητα και ποσότητα των παιχνιδιών και γενικά στην ποσότητα και ποιότητα

³³ ο.π. σ. 187

του υλικοτεχνικού εξοπλισμού των παιδικών σταθμών, αλλά και την ποιότητα των δραστηριοτήτων.

2.3 Άνιση κατανομή των δραστηριοτήτων του ΝΑΠ

Για να δοθεί μια όσο το δυνατό σφαιρική εικόνα του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος, συμπληρώνεται η εικόνα και με μια ποσοτική παράθεση των δραστηριοτήτων και στη συνέχεια επισημαίνονται κάποιες θεωρητικές του κατευθύνσεις.

1. Το ποσοστό των δραστηριοτήτων που προτείνεται για κάθε μέρος του προγράμματος είναι άνισο στην κατανομή. Στο Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα δίνεται έμφαση στα δύο κύρια μέρη: 1. Ψυχοκινητικότητας 5. Επιδεξιότητες όπως αυτό φαίνεται και από τον πίνακα 5.

Αυτό δημιουργεί την εντύπωση ότι η κύρια πρόθεση των συγγραφέων είναι να μάθει το παιδί να ελέγχει τις κινήσεις του και να προετοιμαστεί για τις απαιτήσεις του δημοτικού σχολείου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Ποσοστιαία κατανομή των δραστηριοτήτων στα πέντε μέρη του προγράμματος

Μέρη	Αρ. Δρασ/των	Ποσοστό %
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ : Αγωγή και ψυχοκινητική ανάπτυξη του νηπίου	37	30%
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ : Αγωγή και κοινωνική συναισθηματική ηθική και θρησκευτική ανάπτυξη του νηπίου	10	8%
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ : Αγωγή και νοητική ανάπτυξη του νηπίου	16	13%
ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ : Αγωγή και αισθητική ανάπτυξη του νηπίου	20	16%
ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ : Αγωγή και καλλιέργεια δεξιοτήτων [κινητικών και νοητικών]	40	33%
Σύνολο δραστηριοτήτων	123	100%

2. Οι συγγραφείς του ΝΑΠ δίνουν προτεραιότητα και έμφαση στην προ μαθηματική ή προ γραφική ή προ αναγνωστική επιδεξιότητα του παιδιού.

Επίσης το ηθικό στοιχείο δεν αναφέρεται στο Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα ως προς την αμφισβήτηση που πρέπει να αποκτήσουν τα παιδιά, αλλά στην προσαρμογή τους στις κοινωνικές και ηθικές αξίες. Έτσι το Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα δίνει βαρύτητα σε συγκεκριμένες ηθικές και θρησκευτικές αντιλήψεις και μοιάζει να έρχεται σε αντίθεση με συνταγματικές διατάξεις [Σύνταγμα 1975] περί θρησκείας και ηθικής, αλλά και με την αναφορά που γίνεται στις φυλετικές διακρίσεις , ενώ για θρησκευτικές διακρίσεις δε γίνεται λόγος.

3. Το Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα θέτει τη γλωσσική έκφραση ως επιμέρους στόχο.

Δραστηριότητες που είναι αδύνατο να υλοποιηθούν

Υπάρχει τέλος στο Αναλυτικό Πρόγραμμα, στο θέμα των δραστηριοτήτων, και ένα άλλο σημείο : προτείνονται δραστηριότητες οι οποίες είναι σχεδόν αδύνατον να υλοποιηθούν για τους εξής λόγους :

- α] Λόγω έλλειψης υποδομής κτιρίων και εγκαταστάσεων π.χ.
- αθλοπαιδιές σε παιγνιώδη μορφή : καλαθόσφαιρα [μπάσκετ], πετόσφαιρα [βόλεϊ] , χειρόσφαιρα [χάντμπολ], ποδόσφαιρο, αντισφαίριση [τένις] κ.τ.λ.
 - κολύμβηση σε παιγνιώδη μορφή, εξοικείωση με το νερό, εκμάθηση απλής κολύμβησης.
 - υπαίθριες δραστηριότητες , όπως περίπατοι, αναβάσεις κ.λ.π.
 - άλλες δραστηριότητες , όπως σκι , πατινάζ, ιππασία , κ.λ.π.
- β] Λόγω συγκοινωνιακών δυσχερειών , π.χ.

- επισκέψεις σε τόπους παραγωγής και κατασκευής αντικειμένων
- επισκέψεις σε μνημεία τέχνης, μουσεία και εκθέσεις
- επισκέψεις σε εργαστήρια καλλιτεχνών
- οργάνωση εκθέσεων με παιδικά έργα τέχνης. Συλλογές εικόνων και φωτογραφιών με έργα τέχνης.

γ] Λόγω αδυναμίας του εκπαιδευτικού προσωπικού :

- αναλογία παιδιών [μεγάλος αριθμός ανά νηπιαγωγό]
- θεωρητική υποδομή προσωπικού [σχολές προέλευσης κλπ]

Κριτική Επισκόπηση του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος

Με την κριτική επισκόπηση ολοκληρώνεται η προσπάθεια να παρουσιαστεί μια όσο το δυνατόν πληρέστερη εικόνα του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος. Με βάση λοιπόν όλη την προηγούμενη ανάλυση εξάγονται τα παρακάτω συμπεράσματα :

1^ο] Το Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα δίνει βάρος στην καλλιέργεια [κινητικών και νοητικών] δεξιοτήτων [33%] και στην ψυχοκινητική ανάπτυξη του νηπίου [30%] , αλλά δεν παρέχει πολλές δυνατότητες για κοινωνικότητα [8%] . Στην έκθεση της UNESCO , που αναφέρεται στις προτεραιότητες που θέτει η κάθε χώρα για την προσχολική εκπαίδευση , τίθεται ως πρωταρχικός σκοπός η προετοιμασία για τη ζωή και

όχι η παροχή συστηματικών γνώσεων, προκαθορισμένων από αναλυτικά προγράμματα³⁴.

2^ο] Η φυσική ανάπτυξη έχει πρωταρχική σημασία στο Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα, γι' αυτό άλλωστε πολλές από τις δραστηριότητες που προτείνονται αναφέρονται στην κινητικότητα.

3^ο] Το Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα αναφέρει, μερικές φορές, ότι οι στόχοι θα μπορούσαν να υλοποιηθούν κατά τη διάρκεια των αυθόρμητων δραστηριοτήτων των παιδιών.

4^ο] Η παροχή παιδικής μέριμνας³⁵ δεν τονίζεται τόσο πολύ στο Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα, ίσως επειδή είναι περιορισμένο για το νηπιαγωγείο. Η παιδική μέριμνα και η φροντίδα, αποτελούν ένα σημαντικό μέρος στο ημερήσιο πρόγραμμα των παιδικών σταθμών, όχι όμως και του νηπιαγωγείου.

5^ο] Μια σημαντική παράλειψη είναι η αναφορά στους γονείς. Κανένα από τα προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης δεν παραλείπει να αναφερθεί στους γονείς και το ρόλο που μπορούν να παίξουν στην εκπαιδευτική διαδικασία στον παιδικό σταθμό [κατά τον Παπαθανασίου].

Εδώ οι συντάκτες του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος δείχνουν πλήρη άγνοια και δεν προβλέπουν συμμετοχή από την πλευρά των γονέων. Αντίθετα ο εσωτερικός

³⁴ Η παγκόσμια έκθεση της UNESCO

³⁵ Η παγκόσμια έκθεση της UNESCO

κανονισμός των παιδικών σταθμών προϋποθέτει συναντήσεις ή συγκεντρώσεις γονέων.

6^ο] Τονίζεται στο Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα η σημασία για τη προετοιμασία του παιδιού για τη στοιχειώδη εκπαίδευση, όπως ακριβώς τονίζεται και στο πρόγραμμα της UNESCO. Η συναισθηματική αγωγή είναι ένα από τα σημαντικά μέρη του Νέου Αναλυτικού Προγράμματος , καθώς επίσης και η ηθική και θρησκευτική αγωγή.

Το ίδιο τονίζεται και στο πρόγραμμα της UNESCO. Γίνεται συγκεκριμένη αναφορά στην ορθόδοξη θρησκευτική παράδοση. Τονίζεται η πνευματική και νοητική ανάπτυξη του παιδιού καθώς και η καλλιέργεια της δημιουργικότητας και της αυτάρκειας, ενώ η κοινωνική ανάπτυξη υποβαθμίζεται και στο πρόγραμμα της UNESCO.

Σύμφωνα με τα παραπάνω δεδομένα , η σύνταξη του προγράμματος δεν στηρίζεται τόσο σε ελληνικά ερευνητικά δεδομένα. Οι συντάκτες του προσπάθησαν να συγκεράσουν τις δικές τους απόψεις και τους σκοπούς και τους στόχους του υπουργείου. Εδώ θα πρέπει να τονιστεί η έλλειψη προκαταρκτικής έρευνας , όταν μάλιστα πρόκειται να δημιουργηθεί ένα πρόγραμμα το οποίο αναμένεται να επηρεάσει έναν από τους πιο ευαίσθητους τομείς της εκπαίδευσης.

Οι συντάκτες του προγράμματος αποφεύγουν να θίξουν το θέμα πως οι παιδαγωγικοί στόχοι δεν μπορούν ποτέ να ξεφύγουν ολότελα από τις αξίες και την ιδεολογία που επικρατούν στη σημερινή πραγματικότητα.

Διαμορφώνουν όμως ένα πρόγραμμα που δεν διαφέρει καθόλου από τα προγράμματα που αναφέρονται στη βιβλιογραφία, αν και υπερτονίζεται η αναφορά στην ευθύνη της νηπιαγωγού και στη δική της θεωρητική επάρκεια. Αυτός είναι βέβαια ένας ασφαλής τρόπος να αποφύγουν οι συγγραφείς το σκόπελο «ιδεολογία», τον οποίο δε συζητούν καθόλου, αλλά μεταφέρουν την ευθύνη για τη σωστή λειτουργία του προγράμματος στη θεωρητική επάρκεια της νηπιαγωγού.

Το Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα είναι όντως φαινομενικά προσαρμοσμένο στη σημερινή εποχή [αν λάβει κανείς υπόψη του ότι σχετικά παρόμοιο αναλυτικό πρόγραμμα προσχολικής αγωγής είχε να δει η προσχολική εκπαίδευση στη χώρα μας από το 1896]. Σύμφωνα με τον Παπαθανασίου είναι όμως ένα αμάλγαμα θεωρητικών συγκλίσεων και τακτικών ελιγμών που δυστυχώς έχει μερικά βασικά μειονεκτήματα: δε στηρίζεται σε ερευνητικά αποτελέσματα της ελληνικής πραγματικότητας και, εφόσον οι συγγραφείς δεν έλαβαν υπόψη την πραγματικότητα που επικρατεί σήμερα στα ιδρύματα της προσχολικής αγωγής στη χώρα μας, το Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα μοιάζει να είναι εκτός τόπου και χρόνου³⁶.

³⁶ Παπαθανασίου ο.π., σ. 126

Στην πολυπλοκότητα της σημερινής πραγματικότητας ίσως ένας συγκερασμός παιδαγωγικών , ψυχολογικών και κοινωνιολογικών θεωριών θα μπορούσε να δημιουργήσει το πλαίσιο με το οποίο να αντιμετωπίζονταν η προσχολική εκπαίδευση στη χώρα μας. Μια θεωρία από μόνη της δεν έχει τις δυνατότητες να καλύψει όλο το φάσμα της προσχολικής ανάπτυξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

3. Νόμος μεταβίβασης των Π.Σ. στην Τ.Α. περίπτωση Δήμου Αμαρουσίου

3.1 ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ: Σκεπτικό μεταφοράς τους στην Τοπική Αυτοδιοίκηση

Η κατάσταση που επικρατεί σήμερα στον τομέα της θεσμοθετημένης προσχολικής αγωγής στη χώρα μας σηματοδοτείται από μια σειρά μέτρων που λαμβάνει το κράτος, για να ανταποκριθεί –έστω και καθυστερημένα – στις ανάγκες που έχουν τα παιδιά προσχολικής ηλικίας και οι οικογένειές τους. Πραγματικά, την τελευταία δεκαετία, νόμοι, διεκδικήσεις και πιέσεις «ευρωπαϊκών επιταγών» δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για την εισβολή ενός καινούργιου σκηνικού στη δομή και τη λειτουργία των θεσμών της προσχολικής ηλικίας.

Είναι γνωστό ότι το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, έχει δραστηριοποιηθεί πολλά χρόνια στον τομέα της παιδικής φροντίδας , [όπως αναφέρθηκε και στο κεφάλαιο 1] και συγκεκριμένα στο πρωτοβάθμιο επίπεδο της παιδικής προστασίας, αλλά ταυτόχρονα προστασίας και φροντίδας ολόκληρης της οικογένειας. Ανέπτυξε τους κρατικούς παιδικούς σταθμούς και τους κρατικούς βρεφονηπιακούς σταθμούς. Ήταν λοιπόν ένας θεσμός και αναγκαίος πολύ και επιτυχημένος.

Η αναγκαιότητα φαίνεται πολύ καθαρά από το γεγονός ότι εξακολουθούν οι υπάρχουσες ανάγκες να πιέζουνε για διεύρυνση των πλαισίων αυτών και από το γεγονός ότι έχει αναπτυχθεί και ιδιωτικός τομέας στα πλαίσια αυτά.

Μέχρι το 1994 δεν υπήρξε προβληματισμός στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, υπήρξε όμως προβληματισμός ευρύτερος, πολιτικός και κοινωνικός, για το πώς θα μπορέσει να γίνει πιο εύρυθμη η λειτουργία του ελληνικού κράτους και με ποιο τρόπο να κατανεμηθούν οι διοικητικές και λειτουργικές αρμοδιότητες στα επίπεδα κατανομής της διοικητικής και κοινωνικής ζωής.

Το γεγονός αυτό οδήγησε σε μια κοινωνικοπολιτική πίεση, στο να αποκεντρωθούν διάφορες λειτουργίες και να δοθούν στους φυσικούς τους χώρους, στους χώρους εκείνους που θα μπορούσε η ύπαρξή τους να είναι πιο λειτουργική και αποτελεσματική.

Κάτω από αυτή την πίεση και αυτή τη λογική, υπήρξε ο νόμος 2218 του '94, όπου κατά την αντίληψη των εισηγητών του νομοθέτη και του νομοθετικού σώματος, υλοποιούσε, ολοκλήρωνε την αποκέντρωση τη διοικητική και μέσα σε αυτή ο νόμος είχε τον τίτλο : *«Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια»*.

Υπό αυτές τις συνθήκες και με αυτή τη λογική, στο άρθρο 41 του νόμου αυτού, προσδιορίστηκαν με περισσότερη σαφήνεια, αρμοδιότητες των ΟΤΑ, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σαν αποκλειστικές πλέον, σαν πρωτεύουσες και όχι συν-τρέχουσες όπως εθεωρούντο μέχρι τώρα.

Μεταξύ αυτών αναφέρεται και η αρμοδιότητα για την ίδρυση και λειτουργία παιδικών και βρεφικών σταθμών, νηπιαγωγείων, κέντρων ψυχαγωγίας ηλικιωμένων, γηροκομείων, ορφανοτροφείων, ΚΑΠΗ και γενικότερα εκείνο το πλαίσιο της πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας δηλαδή των φορέων εκείνων που παρέχουν πρωτοβάθμιες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας.

Στο άρθρο 42, ρυθμίζονται και τα ζητήματα των κρατικών παιδικών σταθμών και περιγράφεται με λεπτομέρεια η υποχρέωση της κεντρικής διοίκησης της κεντρικής εξουσίας να μεταφέρει τους κρατικούς παιδικούς σταθμούς στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, υποχρεωτικά για την κεντρική διοίκηση και προαιρετικά για τον πρώτο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δεδομένου ότι είναι αναγκαία η συναίνεσή του, για περισσότερη διαπραγμάτευση των επιπτώσεων ή των δυνατοτήτων, για να γίνει αυτό αποδεκτό.

Οι κρατικοί παιδικοί σταθμοί ύστερα από τη μεταβίβασή τους στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ονομάζονται πλέον Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί.

Όμως Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί υπήρχαν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και πριν την μεταβίβαση των κρατικών παιδικών σταθμών στους ΟΤΑ.

Επομένως έχουμε 2 είδη Δημοτικών Παιδικών Σταθμών :

α) τους Δημοτικούς Παιδικούς Σταθμούς που από την αρχή της ίδρυσης τους ανήκουν στην Τ.Α. δηλαδή λειτουργούν σύμφωνα με κανόνες του ιδιωτικού δικαίου και ιδιαίτερα του αστικού.

β) Τους Δημοτικούς που ήταν κρατικοί πριν την μεταβίβαση και είναι Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Ως ΝΠΔΔ ασκούν δηλ. δημόσια εξουσία, ιδρύονται με πράξη της πολιτείας και η οργάνωση και λειτουργία τους διέπεται από τους κανόνες του Δημοσίου και ιδιαίτερα του Διοικητικού Δικαίου¹.

Επίσης σ' αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθεί ότι ύστερα από την μεταβίβαση της ευθύνης των παιδικών σταθμών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, το Υπουργείο Υγείας και

Πρόνοιας εξακολουθεί να έχει υπό την ευθύνη του , τους ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς. [Εποπτεία]

Είναι σημαντικό να ειπωθεί ότι ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν έχει βοηθηθεί να αναπτυχθεί , όπως στις άλλες χώρες. Ο πολυκερματισμός, η έλλειψη αρμοδιοτήτων , η έλλειψη σαφούς διαδικασίας χρηματοδότησης και αρμοδιοτήτων, έχει δημιουργήσει μια καθυστέρηση στην εξέλιξη του θεσμού της πρωτοβάθμιας διοικητικής αυτοδιοίκησης.

Οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δεν είναι εξελιγμένοι λειτουργικά και οργανωτικά στο ίδιο επίπεδο. Επόμενο ήταν ότι πολλοί Δήμοι και Κοινότητες δεν θα μπορούσαν να σηκώσουν το βάρος όλων αυτών των αρμοδιοτήτων, ακόμα και αν διέθεταν τους απαιτούμενους πόρους.

Ακόμα λοιπόν και αν δεχόταν πόρους, πάλι κάποιοι Δήμοι θα είχαν δυσκολίες να ανταποκριθούν σε αυτές τις εξειδικευμένες υπηρεσίες διότι δεν έχει προμελετηθεί ο τρόπος διαχείρισής τους. Επίσης θα ήταν πολύ θετικό να ασκεί κριτική η κεντρική εξουσία και να μπαίνουν κάποια όρια καθώς επίσης και το κεντρικό Κράτος να κάνει αναπροσαρμογές στον τρόπο που θα στηρίζει αυτούς τους θεσμούς και θα ανταποκριθεί στους νέους ρόλους. Γιατί , κάθε νέος ρόλος, θα είναι μια αναπροσαρμογή και μια προετοιμασία διαφορετική.

Πιθανόν ,να μην είναι βίαιη αυτή η διαδικασία να έχει δυσάρεστες επιπτώσεις και ίσως προαπαιτείται τη σύμφωνη γνώμη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και μια διαδικασία πιο συγκεκριμένη για να υλοποιηθεί.

¹ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ, Εισαγωγή στο Δίκαιο, Εκδόσεις ΤΕΙ Καλαμάτας , Καλαμάτα 1994.... σ.32

Επίσης στο άρθρο 42 προβλέπεται και η αναγκαιότητα ύπαρξης ενός πρότυπου κανονισμού λειτουργίας μέσω του οποίου να διασφαλίζεται η επιστημονική αυτοτέλεια και ταυτόχρονα να εξασφαλιστεί το πολύ σημαντικό θέμα ότι όλα τα ελληνόπουλα θα ακολουθούν ένα ενιαίο επιστημονικό τρόπο αγωγής σε αυτή την κρίσιμη ηλικία.

Είναι σημαντικό σ' αυτό το σημείο να επισημανθεί ότι εξαιτίας του ότι η διαδικασία αυτή της μεταβίβασης των κρατικών παιδικών σταθμών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση βρίσκεται σε μεταβατικό στάδιο, δεν έχουν τελειώσει οι απαραίτητες θεσμικές προσαρμογές και ο πρότυπος κανονισμός λειτουργίας αναμένεται να εκδοθεί με καθυστέρηση. Αναμενόταν από τον Ιούνιο του 2001. Το μοναδικό στοιχείο γι' αυτόν που έχει έρθει στην επιφάνεια είναι ότι δεν θα είναι δεσμευτικός και θα ακολουθηθεί σαν μίνιμουμ προδιαγραφών.

Αυτός ο πρότυπος κανονισμός αποτέλεσε αντικείμενο προβληματισμού για το Υπουργείο, που μαζί με κάποιους συλλογικούς φορείς, έχουν καταλήξει σ' ένα πρώτο συμπέρασμα και έχει εκδοθεί το αντίστοιχο διάταγμα².

Αυτό δε σημαίνει ότι δεν μπορεί να δεχθεί κριτική αυτός ο κανονισμός λειτουργίας. Εξάλλου από την εφαρμογή θα προκύψουν τα πρακτικά προβλήματα και θα γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις .

Στη συνέχεια , μέσα από αυτήν την διαδικασία, προβλέπεται η ύπαρξη ενός πρωτοκόλλου συνεργασίας, μεταξύ του Υπουργείου και των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης , και κάποιες προϋποθέσεις σύστασης των αντίστοιχων οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης των εκπροσώπων του Δήμου.

² Παναγιώτης Αλτάνης, Πρακτικά συνεδρίου, Ζάππειο Μέγαρο 12 & 13 Ιουνίου 1998 «Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί : Σκεπτικό μεταφοράς τους στην Τοπική Αυτοδιοίκηση».

Στην αρχική ρύθμιση ,δεν προβλεπόταν το κομμάτι της χρηματοδότησης με ιδιαίτερη σαφήνεια αλλά με μια γενικότητα. Η μορφή με την οποία αναφερόταν θύμιζε υποχρέωση, αλλά δεν ήταν πολύ σαφές, πόσο θα ήταν αυτή η χρηματοδότηση.

Στη δεύτερη φάση προσδιορίστηκε , ότι μετά από διαπραγμάτευση των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των εκπροσώπων των συλλογικών φορέων, η χρηματοδότηση θα αφορά 10 χρόνια και θα αποτελείται από το ποσό με το οποίο χρηματοδοτήθηκε την τελευταία φορά αυτός ο φορέας, ο παιδικός σταθμός, με τις τιμαριθμικές προσαρμογές.

Η ρύθμιση του τελευταίου νόμου , 2218 / 94 , προσδιόρισε επίσης μόνο μερικές λεπτομέρειες σε σχέση με το προσωπικό. Η συνολική ρύθμιση εκκρεμεί ακόμη και είναι αρκετά σοβαρή και δεν έχει ικανοποιήσει αρκετούς εργαζομένους και συλλογικούς φορείς.

Από την άλλη αφορούσε και την προθεσμία. Προβλεπόταν η 31η Δεκεμβρίου 1997. Σύμφωνα με στοιχεία της Διεύθυνσης Προστασίας και Αγωγής Οικογένειας και Παιδιού του Υπουργείου, μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, στις 26/5 από τους 1.438 σταθμούς , 624 είχαν ζητηθεί από την Τ.Α. και 18 υπήρχαν σε διαδικαστική εκκρεμότητα. Δηλαδή για 796 παιδικούς σταθμούς δεν υπήρχε καμία κινητικότητα γύρω από το θέμα της μεταβίβασής τους στην Τ.Α.

Επειδή μέχρι τη λήξη της προθεσμίας δεν είχαν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες μεταβίβασης, και επειδή προέκυπταν και άλλα προβλήματα με τροπολογία επεκτάθηκε η προθεσμία μέχρι

Στη συνέχεια με το νόμο 2880/2001 ολοκληρώθηκε θεσμικά πλέον η μεταβίβαση των κρατικών παιδικών σταθμών στους Ο.Τ.Α.

Σε αντίθεση με τους προηγούμενους νόμους του '94 και του '98 ο νόμος 2880/2001 είχε χαρακτήρα αναγκαστικό και τετελεσμένο. Ουσιαστικά λοιπόν αυτός ο νόμος συνετέλεσε στην ολοκληρωτική μεταβίβαση των παιδικών σταθμών στους Ο.Τ.Α. μέχρι το 2000. Δηλαδή τη δυνατότητα στους Δήμους μέχρι το 2000 να πάρουν τους υπόλοιπους σταθμούς, για να ολοκληρωθεί η διαδικασία.

Ταυτόχρονα υπήρχε μια εκκρεμότητα με τους παιδικούς σταθμούς, εκτός των κρατικών παιδικών σταθμών του ΙΒΣΑ³, του ΕΟΠ⁴, του ΠΙΚΠΑ⁵, των άλλων φορέων. Με Νομοσχέδιο που είχε ετοιμάσει το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και είχε δώσει για συζήτηση με τους οργανωμένους φορείς, προέβλεπε ότι και αυτοί οι παιδικοί σταθμοί περιέχονται στην Τ.Α. Μέχρι να περιέλθουν στη δικαιοδοσία του Δήμου που θα τους ζητήσει, θα ανήκουν στον ενιαίο φορέα πρόνοιας που συστήνει το Υπουργείο στο οποίο ενσωματώνεται το ΠΙΚΠΑ, ο ΕΟΠ και το ΜΗΤΕΡΑ.

Τα παραπάνω αποτελούν τις κανονιστικές διατάξεις, τις νομοθετικές διατάξεις που διέπουν αυτή τη διαδικασία και επέβαλαν κατά κάποιο τρόπο τη λογική της μεταφοράς των παιδικών σταθμών⁶.

Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να παρουσιαστούν ορισμένα προβλήματα και ερωτήματα που αφορούν το γενικότερο πλαίσιο της μετάβασης των παιδικών σταθμών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Πρέπει να επισημανθεί ότι μέχρι και το 1998 οι Παιδικοί Σταθμοί δεν ανήκαν στο σύνολό τους στην αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α. Αυτό το γεγονός καταδείκνυε και την υστέρηση του Κράτους Πρόνοιας στην Ελλάδα καθώς επίσης και τις δυσλειτουργίες

³ ΙΒΣΑ : Ίδρυμα Βρεφονηπιακών Σταθμών Αθηνών

⁴ ΕΟΠ : Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας

⁵ ΠΙΚΠΑ : Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινοτικής Προστασίας & Αντιλήψεως [1914]

⁶ Πρακτικά Συνεδρίου, Ζάππειο Μέγαρο 12 και 13 Ιουνίου 1998 – Παναγ. Αλτάνης, εκπρόσωπος του Υπουργείου Υγείας & Πρόνοιας

των τοπικών θεσμών. Σήμερα οι παιδικοί σταθμοί ανήκουν στο σύνολό τους στην αρμοδιότητα των Ο.Τ.Α. Δυστυχώς όμως οι Ο.Τ.Α. δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσουν τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους και το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό που είναι απαραίτητα για την προστασία των παιδιών και των νηπίων .

Επίσης παρατηρούνται συχνά στην Τοπική Αυτοδιοίκηση τα ίδια προβλήματα που συναντιούνται στην κρατική διοίκηση, όπως έλλειψη ευελιξίας, συγκεντρωτισμός, συντεχνιακές πρακτικές και ανάπτυξη της γραφειοκρατίας. Παρατηρείται λοιπόν ότι το ανεπαρκές κεντρικό κράτος μετέφερε αρμοδιότητες σε τοπικό επίπεδο όχι επειδή επιθυμούσε την καλύτερευση της ποιότητας τους, αλλά γιατί δεν μπορούσε να τις συντηρήσει πραγματικά⁷.

Η στρατηγική της μεταφοράς της κρατικής λειτουργίας σε τοπικό επίπεδο είναι πιθανό να αποτελούσε μια απλή μετάθεση ευθυνών η οποία να μην συνοδεύεται από μια ουσιαστική προσπάθεια βελτίωσης των υπηρεσιών και των δομών της κοινωνικής προστασίας. Αυτή η προσπάθεια είναι πολύ πιθανό να οδηγήσει ή να έχει ήδη οδηγήσει τους ΟΤΑ σε μια αυτοπαγίδευση, αφού έχουν μερικές αρμοδιότητες παραπάνω, χωρίς όμως την παράλληλη διάθεση πόρων και ανθρώπινου δυναμικού για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των πολιτών τους.

Ένας εναλλακτικός δρόμος θα μπορούσε να βρεθεί μέσα από την ουσιαστική ανάπτυξη του τοπικού κράτους στην Ελλάδα μέσω της βελτίωσης της οικονομικής θέσης των ΟΤΑ και της δημιουργίας ελέκτων και αποτελεσματικών θεσμών. Μια τέτοια προσπάθεια όμως απαιτεί και την κινητοποίηση και την συμμετοχή των ίδιων των πολιτών στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων .

⁷ Πρακτικά Συνεδρίου , Ζάππειο Μέγαρο 12 και 13 Ιουνίου 1998 – Σωτήρης Χτούρης Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου

3. 2 Περίπτωση Δήμου Αμαρουσίου

Στις σύγχρονες κοινωνίες οι απαιτήσεις για τη σωστή ανατροφή και ανάπτυξη του παιδιού έχουν αλλάξει σε σχέση με το παρελθόν, καθώς σήμερα είναι πλέον παραδεκτό από όλους ότι η προσωπικότητα του κάθε ανθρώπου δομείται από την πρώτη ημέρα που έρχεται στον κόσμο. Παράλληλα, η έξοδος της μητέρας στην αγορά εργασίας έχει δημιουργήσει νέα δεδομένα στην ελληνική οικογένεια.

Ο Δήμος Αμαρουσίου στο νέο αυτό περιβάλλον, που δημιουργεί ο σύγχρονος τρόπος ζωής, προκειμένου να συμβάλλει από την πλευρά του στην νοητική, ψυχοσωματική ανάπτυξη του παιδιού και στην κοινωνικοποίησή του από τα πρώτα ηλικιακά του βήματα, αλλά και για να προσφέρει στήριξη στην εργαζόμενη μητέρα προχώρησε από το 1994 στη σύσταση και λειτουργία βρεφονηπιακών σταθμών όπου υπάρχουν όλες οι προϋπόθεσης για τη συγκρότηση και ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού.

Από 15/10/1994 έως και το 1998 ιδρύθηκαν με αγάπη για το παιδί και με σεβασμό για την εργαζόμενη μητέρα πέντε Δημοτικοί Βρεφονηπιακοί Σταθμοί. Παράλληλα λειτουργούσαν και τρεις Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί.

Στόχος των παιδικών σταθμών είναι η καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των εργαζόμενων γονέων, που δεν έχουν την δυνατότητα να αφιερώσουν όσο χρόνο θα ήθελαν για την ανάπτυξη των παιδιών τους.

Προκειμένου να καλυφθούν οι αυξημένες ανάγκες, προγραμματίστηκε και επιτελέστηκε μέσα στο 1998 η ίδρυση δύο νέων Δημοτικών βρεφονηπιακών σταθμών στο Πολύδροσο και στον Άγιο Νικόλαο. Όντως οι δύο αυτοί σταθμοί λειτούργησαν μέσα στους επόμενους μήνες. Τελευταίος προστέθηκε το 2001 ο παιδικός σταθμός του Αγίου Θωμά.

Σήμερα λοιπόν υπό την εποπτεία του Δήμου Αμαρουσίου λειτουργούν έντεκα σταθμοί, τρεις βρεφονηπιακοί και οκτώ νηπιακοί, κατανεμημένοι σ' όλη τη διοικητική περιφέρεια του Δήμου, ώστε να μπορούν να εξυπηρετηθούν όλοι οι γονείς.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονισθεί ότι οι Βρεφονηπιακοί σταθμοί δέχονται παιδιά από 8 μηνών έως και 6 ετών. Ενώ οι παιδικοί σταθμοί δέχονται παιδιά ηλικίας από 2,5 έως και 6 ετών.

Η κατάσταση των βρεφονηπιακών – παιδικών σταθμών στο Δήμο Αμαρουσίου από το 1994 – 1998

Δημοτικοί Βρεφονηπιακοί Σταθμοί

1 ^{ος}	Βρεφον. Σταθμός, Τ. Χρυσοχέρη 6
2 ^{ος}	Βρεφον.. Σταθμός, “Ρεγγίνα Μπενιζελου”, Φιλίας 37
<i>Δέχονται παιδιά ηλικίας από 2 έως και 6 ετών</i>	

3 ^{ος}	Βρεφον. Σταθμός, “Αμαλία Βορρέ” Γ. Παπανδρέου 36
4 ^{ος}	Βρεφον. Σταθμός, “Αμαρυσία Άρτεμις” Δ. Ράλλη 55
5 ^{ος}	Βρεφον. Σταθμός, “Ουρανία Αφροδίτη” Πεληκα 29
<i>Δέχονται παιδιά ηλικίας 8 μηνών εώς και 6 ετών</i>	

Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί

1 ^{ος}	Παιδικός Σταθμός, Νερατζιωτίσσης 75
2 ^{ος}	Παιδικός Σταθμός, Μελισσίων 18
3 ^{ος}	Παιδικός Σταθμός, Φραγκοκλησιάς & Μεσογειών
<i>Δέχονται παιδιά ηλικίας από 2,5 εως και 6 ετών</i>	

**Η κατάσταση των βρεφονηπιακών – παιδικών σταθμών
στο Δήμο Αμαρουσίου από το 1998 έως σήμερα**

Δημοτικός Νηπιακός Σταθμός «Καρπαθίων» Τάκης Χρυσοχέρη 6
1 ^ο Παράρτημα Βρεφονηπιακού Σταθμού «Αμαλία Βορρέ» Γ. Παπανδρέου 36 , Βορρέ
2 ^ο Παράρτημα Βρεφονηπ. Σταθμού «Αμαρούσια Αρτεμις» Δημ. Ράλλη 55
3 ^ο Παράρτημα Βρεφονηπ. Σταθμού «Ουρανία Αφροδίτη» Πέλικα 29
4 ^ο Παράρτημα Βρεφονηπ. Σταθμού «Ρεγγίνα Μπενιζέλου» Ερυθρού Σταθμού 21
8 ^ο Παράρτημα Νηπιακού Σταθμού Νερατζιωτίσσης 73
9 ^ο Παράρτημα Νηπιακού Σταθμού Μελισσίων 18
10ο Παράρτημα Νηπιακού Σταθμού Φραγκοκλησιάς και Μεσογειών

5 ^ο Παράρτημα Νηπιακού Σταθμού Περικλέους 1 και Δραγούμη 10, Αγ.Νικόλαος
6 ^ο Παράρτημα Νηπιακού Σταθμού Παπαναστασίου 28 , περιοχή Βορρέ
7 ^ο Παράρτημα Νηπιακού Σταθμού Αγίου Θωμά

Η παραμονή των βρεφών και των νηπίων στους δημοτικούς σταθμούς είναι δωρεάν. Όλοι οι σταθμοί στελεχώνονται από άριστα εκπαιδευμένο προσωπικό, το οποίο αποτελούν πτυχιούχοι νηπιαγωγοί των ΑΕΙ και νηπιοβρεφοκόμοι.

Σκοπός τους είναι να καλλιεργήσουν στα παιδιά με τον ευχάριστο και αποδοτικό τρόπο τους πέντε τομείς της ολοκληρωμένης και σωστά διαμορφωμένης προσωπικότητας, που βάζουν τα θεμέλια για μια επιτυχημένη σχολική πορεία. Τον ψυχοκινητικό, τον νοητικό, τον αισθητικό, τον κοινωνικό, τον συναισθηματικό και τις δεξιότητες [προγραφικό, προαναγνωστικό, προμαθηματικό].

Τα παιδιά μαθαίνουν να εκφράζουν και να δημιουργούν μέσα σ' ένα περιβάλλον εξίσου ζεστό με αυτό της οικογένειας και σε ηλικία ελευθερίας, ασφαλείας, παραδοχής και σεβασμού της προσωπικότητάς τους.

3.3 ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ – ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ

Πρώτος στόχος του Δήμου, όπως τονίζει ο Δήμαρχος Αμαρουσίου Παναγιώτης Τζανίκος, είναι η δημιουργία βρεφονηπιακών σταθμών σε κάθε γειτονιά ώστε να μπορούν οι εργαζόμενες μητέρες ν' αφήσουν τα παιδιά τους σε σίγουρα χέρια και να καλύπτεται πλήρως η ζήτηση των κατοίκων του Αμαρουσίου.

Δεύτερος σημαντικός στόχος είναι ν' αποκτήσουν οι δημοτικοί σταθμοί ιδιόκτητα οικήματα κτισμένα με προδιαγραφές για το σκοπό αυτό.

Οικονομικοί στόχοι Δήμου Αμαρουσίου

- Αύξηση του αριθμού των χρηστών των σταθμών
- Μείωση των εξόδων λειτουργίας των σταθμών
- Εύρεση εσόδων εκτός Δήμου.
- Αύξηση του βαθμού ικανοποίησης των δημοτών

3.4 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Οι δραστηριότητες στους παιδικούς σταθμούς ποικίλουν ανάλογα με την ηλικία , την εποχή, το υλικό και το θέμα που έχει επιλεγεί από τις νηπιαγωγούς και τα παιδιά.

Το πρόγραμμα ξεκινά πάντοτε με προσευχή που έχει στόχο την ανάπτυξη του θρησκευτικού συναισθήματος στα παιδιά από την τρυφερή τους ηλικία.

Επίσης δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην προσωπική υγιεινή των νηπίων και των βρεφών με προσωπικό ειδικά επιλεγμένο γι' αυτό το σκοπό.

Μετά το πρωινό ακολουθεί το ημερήσιο πρόγραμμα το οποίο στοχεύει στην ολόπλευρη και ισόρροπη ανάπτυξη του νηπίου.

Η νηπιαγωγός χρησιμοποιεί ποικίλα εποπτικά μέσα όπως : βιβλία , σλάιντς, κουκλοθέατρο, υλικά από το περιβάλλον δραματοποίηση, συζήτηση κλπ για την ανάπτυξη ενός θέματος.

Με αυτό τον τρόπο διδασκαλίας ενθαρρύνεται η αυτοέκφραση , ενεργοποιείται η νοημοσύνη των νηπίων και μαθαίνουν να πλουτίζουν τις γνώσεις τους μέσα από το παιχνίδι.

Στα νήπια και στα προνήπια διδάσκονται προγραφικές, προαναγνωστικές και προμαθηματικές έννοιες έτσι που το παιδί προετοιμάζεται για την ομαλή ένταξή του στο Δημοτικό σχολείο. Διδάσκεται δε η αγγλική γλώσσα με σύστημα κατάλληλο για την ηλικία αυτή.

Επίσης πολύ σημαντικό είναι ότι δίνεται μεγάλη σημασία στην αισθητική αγωγή και η νηπιαγωγός με τον τρόπο της προσπαθεί να ενεργοποιήσει τις δημιουργικές ικανότητες των παιδιών έτσι που να εξοικειώνονται με τη χρήση διαφόρων υλικών όπως πηλό, δακτυλομπογιές, τέμπερες, κολάζ [με άχρηστο υλικό, όσπρια, ζυμαρικά κ.α.] και με αυτά να δημιουργούν πρωτότυπες κατασκευές.

Η μουσική διδάσκεται από δασκάλα μουσικής. Τα παιδιά τραγουδούν, παίζουν μουσικά παιχνίδια και μαθαίνουν τα μουσικά όργανα.

Ειδικές δασκάλες ρυθμικής γυμνάζουν τα παιδιά και μέσα στο πλαίσιο ειδικών εκδηλώσεων τα Χριστούγεννα, τις Απόκριες και το καλοκαίρι παρουσιάζουν τα προγράμματα όλου του έτους.

Οι δραστηριότητες όμως των παιδικών σταθμών δεν περιορίζονται μόνο μέσα στο χώρο των σταθμών. Τα παιδιά έρχονται σε συχνή επαφή με την πόλη. Γίνονται πολλές επισκέψεις σε διάφορες υπηρεσίες και μουσεία αλλά και σε θεατρικές παιδικές παραστάσεις συνοδευόμενα πάντα από τις νηπιαγωγούς.

Γίνονται, ακόμη και εκδρομές μαζί με τους γονείς και τα νήπια και το προσωπικό με σκοπό τη σύσφιξη των μεταξύ τους σχέσεων.

Επίσης πραγματοποιούνται και απογευματινές συγκεντρώσεις γονέων, σε κάθε σταθμό χωριστά και εκεί ανταλλάσσονται γνώμες για τη λειτουργία των σταθμών.

Πολύ σημαντικό είναι ότι ο Δήμαρχος έχει ασφαλίσει κάθε νήπιο με ιατροφαρμακευτική περίθαλψη με το ποσό των 90.000.000 δρχ. ετησίως για κάθε παιδί . Τα νήπια επισκέπτεται δύο φορές το μήνα παιδίατρος, η οποία δίνει τις κατάλληλες οδηγίες σε παιδαγωγούς και γονείς και επιμελείται το διαιτολόγιο των παιδιών. Καθημερινά προσφέρεται πρωινό, μεσημεριανό που καλύπτει όλες τις ομάδες τροφών και απογευματινό για τα παιδιά που φεύγουν αργά.

Τέλος , σκοπός όλων αυτών που ασχολούνται με το παιδί είναι να νιώσει το νήπιο μέσα στο χώρο του παιδικού σταθμού αγάπη, κατανόηση , χαρά , ενθάρρυνση, ελευθερία, ψυχική γαλήνη και φροντίδα έτσι ώστε να αποκομίσει όλα τα απαραίτητα εφόδια για την μετέπειτα ομαλή ανάπτυξή του.

Όμως οι προσπάθειες αυτές, δυσχεραίνονται διότι κάποιες νηπιαγωγοί έχουν μειωμένο ωράριο λόγω μητρότητας, άδειες λόγω κύησης και τοκετού και λόγω αναρρωτικών αδειών κάποιων από τους υπηρετούντες. Η έλλειψη αυτού του προσωπικού δημιουργεί προβλήματα στην ομαλή λειτουργία των παιδικών σταθμών.

3.5. Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Κάθε χρόνο, στις αρχές του Ιουνίου γίνονται οι εγγραφές όλων των νηπίων και των βρεφών από τους γονείς τους μέσω αιτήσεως προς το Διοικητικό Συμβούλιο Δημοτικού Βρεφονηπιακού Σταθμού Δήμου Αμαρουσίου.

Μέσω αυτής της αιτήσεως πρέπει να συνάπτουν τα παρακάτω δικαιολογητικά :

- Ληξιαρχική πράξη γέννησης ή πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης.
- Βεβαίωση γιατρού , για καλή υγεία και σωματική αρτιμέλεια. Επίσης και φωτοτυπία κάρτας εμβολίων.

- Δήλωση άρθρου 8 Ν/1599/86 για οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των γονέων [δάνεια, ενοίκια, κλπ]
- Εκκαθαριστικό σημείωμα εφορίας ή βεβαίωση εργοδότη με αποδοχές.
- Απόκομμα απόδειξης ΔΕΗ ή ΟΤΕ

Εφόσον λοιπόν εγκριθεί αυτή η αίτηση από το Διοικητικό Συμβούλιο Δημοτικών Βρεφονηπιακών Σταθμών Δήμου Αμαρουσίου το νήπιο ή το βρέφος μπορεί να φιλοξενηθεί σε κάποιον από τους παιδικούς σταθμούς του Δήμου Αμαρουσίου.

Επίσης για την αρτιότερη λειτουργία και τον εμπλουτισμό σε υλικό κλπ του κάθε σταθμού, έχει καθιερωθεί η υποχρέωση των γονέων στην αρχή της χρονιάς να αγοράζουν για το Σταθμό κάποιο συγκεκριμένο υλικό .

Η λειτουργία των Σταθμών αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου και λήγει την 30 Ιουλίου. Για την καλύτερη λειτουργία των Σταθμών , λειτουργούν τμήματα με βάση την ηλικία των παιδιών. Το ωράριο λειτουργίας είναι από τις 06:30 έως τις 16:30. Εφόσον προκύψουν ανάγκες το ωράριο των σταθμών μπορεί να επεκταθεί έως τις 18:00.

Τον μήνα Αύγουστο οι Σταθμοί του Δήμου κλείνουν. Τα τελευταία 3 χρόνια ο Δήμος έχει μεριμνήσει και λειτουργεί ένας από τους 11 παιδικούς ή βρεφονηπιακούς σταθμούς για την εξυπηρέτηση των δημοτών. Συνήθως ο σταθμός αυτός που μένει ανοιχτός είναι ο κεντρικός σταθμός.

Στο σταθμό αυτό συγκεντρώνονται από όλους τους σταθμούς τα παιδιά των γονιών που εργάζονται το μήνα Αύγουστο.

Είναι σημαντικό να ειπωθεί πως για όλους τους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς του Δήμου Αμαρουσίου έχει συσταθεί ένα Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου [ΝΠΔΔ] το οποίο υπήρχε και πριν την μεταβίβαση.

Τμήμα διαχείρισης των σταθμών εξακολουθεί να υπάρχει όπως και πριν την μεταβίβαση.

Στη διάρκεια της περιόδου 1-9-2001 με 31-7-2002 φιλοξενούνται συνολικά στους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς του Δήμου Αμαρουσίου 200 βρέφη και 747 νήπια . Συνολικά είναι εγγεγραμμένα 947 παιδιά.

Ο αριθμός του προσωπικού που απασχολείται στους παιδικούς σταθμούς είναι 99 μαζί με την υπεύθυνη. Το προσωπικό των σταθμών χωρίζεται σε 2 κατηγορίες.

Το εκπαιδευτικό προσωπικό και το βοηθητικό προσωπικό. Το εκπαιδευτικό προσωπικό απαρτίζεται από τις νηπιαγωγούς και τις βοηθούς νηπιαγωγούς.

Το βοηθητικό προσωπικό απαρτίζεται από τις μαγειρίσσες και τις καθαρίστριες.

Όσον αφορά τον τρόπο πληρωμής του προσωπικού των σταθμών του Δήμου Αμαρουσίου το προσωπικό των πρώην κρατικών πληρώνεται από το Δημόσιο Ταμείο του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας ενώ το προσωπικό των Δημοτικών από την Δημοτική Επιχείρηση του Δήμου [ΔΕΑΔΑ] και από τον Οργανισμό Εργασίας [τυπικά] στην πράξη και πάλι από τη ΔΕΑΔΑ.

3.6 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ.

- Σωστή χωροταξική διάταξη των παιδικών σταθμών.
- Παροχή άριστης ποιότητας υπηρεσιών.
- Μείωση του κατά κεφαλήν κόστους λειτουργίας.

3.7 ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΙ

- Η δημιουργία ενός νέου σταθμού για παιδιά με ειδικές ανάγκες. Η επάνδρωσή τους θα γίνει με υπάλληλους ειδικά εκπαιδευμένους στις ανάγκες και απαιτήσεις των παιδιών αυτών.
- Λειτουργία δύο σταθμών κατά το μήνα Αύγουστο ώστε να εξυπηρετούνται ειδικές περιπτώσεις όπου οι γονείς δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα για διακοπές.
- Στην εξέλιξη των απαιτήσεων για τους βρεφονηπιακούς σταθμούς θα δοθεί απόλυτη προτεραιότητα στα παιδιά των οποίων εργάζονται και οι δύο γονείς.
- Κατασκευή νέων κτιρίων για απαλλαγή από το κόστος των ενοικίων με τη μέθοδο του leasing.
- Αύξηση της ποσότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Μεταφορά των παιδιών με λεωφορεία του Δήμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

4. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

4.1 Ένταξη παιδιών με ειδικές ανάγκες

Στο συνέδριο «Τοπική Αυτοδιοίκηση και Παιδικό Σταθμό»¹ που διοργανώθηκε από το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών {Δ.Β.Α.} [12-13/3/1998] δόθηκε η αφορμή να τεθεί προς συζήτηση ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός προγράμματος ένταξης παιδιών με ειδικές ανάγκες στον 7^ο παιδικό σταθμό του Δ.Β.Α. . Το σημαντικό αυτό πρόγραμμα ένταξης πραγματοποιήθηκε με τη συνεργασία του Πανεπιστημίου Αθηνών/Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία με υπεύθυνη την Επίκουρη Καθηγήτρια Αθηνά Ζώνιου – Σιδέρη και του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών.

Η εισήγηση αφορούσε κυρίως τις διαδικασίες εφαρμογής ενός προγράμματος ένταξης νηπίων με ειδικές ανάγκες και επικεντρώθηκε στα παρακάτω έξι βασικά βήματα για την εφαρμογή ενός προγράμματος ένταξης.

I. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του προσωπικού του παιδικού σταθμού

Η ένταξη ως θεωρία και εκπαιδευτική πρακτική, προϋποθέτει την εθελοντική συνεργασία όλων των ομάδων που εμπλέκονται σε έναν παιδικό σταθμό. Δηλαδή την έγκριση και την αποδοχή των αρχών της τόσο από τους παιδαγωγούς όσο και από τους υπολοίπους εργαζόμενους που είτε άμεσα είτε έμμεσα συμμετέχουν στην οργάνωση και στη λειτουργία ενός παιδικού σταθμού . Η πρώτη ενέργεια αποσκοπούσε στην ευαισθητοποίηση του προσωπικού του παιδικού σταθμού όσον αφορά την ένταξη νηπίων με ειδικές ανάγκες.

II. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των γονέων του παιδικού σταθμού

Τη θετική απόφαση του προσωπικού ακολούθησε η ενημέρωση – για την ευαισθητοποίηση – των γονέων , της άλλης μεγάλης ομάδας που εμπλέκεται άμεσα στη λειτουργία ενός παιδικού σταθμού : και γι' αυτό το λόγο η ομόφωνη απόφασή της για την εφαρμογή προγράμματος ένταξης είναι καθοριστική.

III. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των νηπίων του παιδικού σταθμού

Η προετοιμασία των παιδιών του παιδικού σταθμού να δεχτούν συνομήλικούς τους με ειδικές ανάγκες, απαιτεί ιδιαίτερη ευαισθησία κατά τη διαδικασία τόσο της εξοικείωσης των παιδιών με τη διαφορά όσο και της διαμόρφωσης τρόπου συμπεριφοράς των νηπίων και των παιδαγωγών απέναντι στα παιδιά με ειδικές ανάγκες που συμπληρώνουν το σύνολο.

IV. Κριτήρια επιλογής της μορφής ένταξης που εφαρμόστηκε στον παιδικό σταθμό.

Έγινε αναφορά στα κριτήρια επιλογής της μορφής ένταξης, κατ' αρχήν , που τέθηκε σε εφαρμογή στον παιδικό σταθμό και στα κριτήρια, σε συσχετισμό με τα παραπάνω, της επιλογής των νηπίων με ειδικές ανάγκες.

V. Επιλογή ενισχυτικού προσωπικού και οργάνωση τάξης.

Η ενίσχυση των νηπιακών ομάδων, που υποδέχονται παιδιά με ειδικές ανάγκες , κρίνεται απαραίτητη από ειδικούς παιδαγωγούς για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή προγραμμάτων ένταξης.

VI. Οργάνωση συγκεντρώσεων γονέων, παιδαγωγών, ειδικών επιστημόνων.

¹ Πρακτικά Συνεδρίου , Ζάππειο Μέγαρο 12 και 13 Ιουνίου 1998 – Ευδοξία Ντεροπούλου – Ντέρου, υποψήφια διδάκτωρ ειδικής αγωγής.

Κύριο μέλημα του συγκεκριμένου προγράμματος ένταξης αποτέλεσε η διατήρηση της συνεχούς επικοινωνίας και συνεργασίας με όλες τις εμπλεκόμενες ομάδες του παιδικού σταθμού.

Στο τέλος της εισήγησης παρουσιάστηκαν συνοπτικά τα πρώτα ευοίωνα συμπεράσματα από την εφαρμογή του συγκεκριμένου προγράμματος ένταξης στον 7^ο παιδικό σταθμό του Δ.Β.Α. [Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών].

Το πρόγραμμα ένταξης παιδιών με ειδικές ανάγκες στο κανονικό πλαίσιο λειτουργίας των Π.Σ. του Δημοτικού Βρεφονηπιακού Αθηνών αποτελεί μέρος του προγράμματος «Ευρωπαϊκή Παρέμβαση» του άξονα HORIZON / AMEA².

Οι διαδικασίες προετοιμασίας του προγράμματος ένταξης παιδιών με ειδικές ανάγκες ξεκίνησαν από τους πρώτους μήνες του 1997 με το σκεπτικό πως είναι απαραίτητη η ύπαρξη ενός Π.Σ. με πιλοτική λειτουργία, στον οποίο θα γίνει η αρχή μιας κοινής παιδαγωγικής αντιμετώπισης. Αξίζει να σημειωθεί πως στους Π.Σ. φιλοξενούνται συχνά παιδιά με ιδιαιτερότητες πολλές από τις οποίες διαπιστώνονται κατά την διάρκεια φιλοξενίας των παιδιών στον Π.Σ.

Όπως προαναφέρθηκε ο Π.Σ. που επιλέχθηκε για να εφαρμόσει πιλοτικά το πρόγραμμα είναι ο 7^{ος} Π.Σ. Αγ. Ελευθερίου Αχαρνών.

Στην προσπάθεια ένταξης παιδιών με ειδικές ανάγκες στους κοινούς θεσμούς προσχολικής αγωγής πολύτιμη υπήρξε η βοήθεια :

1. Του τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Αθηνών

² Πρακτικά Συνεδρίου, Ζάππειο Μέγαρο 12 και 13 Ιουνίου 1998 – Πουλακίδα Αναστασία – Νηπιοβρεφοκόμος του Δ.Β.Α.

2. Της Εταιρείας Ανάπτυξης Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών .

Επίσης απαραίτητη υπήρξε η στήριξη της Διοίκησης του Δ.Β.Α. και των αρμοδίων Υπηρεσιών του Δήμου με τη βοήθεια των οποίων έγιναν βελτιώσεις στην υλικοτεχνική υποδομή και τεχνικές παρεμβάσεις.

Το πόσο επιτυχημένος θα είναι ο ρόλος του Π.Σ. ως παιδαγωγικού και κοινωνικού φορέα εξαρτάται από τις διαδικασίες ομογενοποίησης του συνόλου που αποτελούν οι 3 διαφορετικές ομάδες : γονείς – παιδιά – προσωπικό.

1. Ενημέρωση των γονέων σε συγκεντρώσεις στις οποίες τονίστηκε πως η «ένταξη» αναφέρεται σε κάθε παιδί με «ιδιαιτερότητα».

2. Προετοιμασία των υπολοίπων παιδιών μέσα από παιχνίδια, παραμύθια, θεατρικό παιχνίδι και συζητήσεις.

3. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του προσωπικού.

Η ενεργοποίηση του συνόλου των ομάδων επιτεύχθηκε μέσω συνεργασιών με άμεση εμπλοκή στο χώρο δηλαδή :

- με ομάδες θεατρικού παιχνιδιού στις οποίες συμμετείχαν δραματοθεραπεύτρια, γονείς και προσωπικό.
- με τη λειτουργία απογευματινών παράλληλων εργαστηρίων για γονείς , παιδιά και προσωπικό.

Διαπιστώνουμε λοιπόν μέσα από αυτό το πρόγραμμα ότι :

- η ένταξη αναφέρεται σε όλα τα παιδιά με ιδιαιτερότητες.
- η πρώτη παρέμβαση είναι σημαντική στον εντοπισμό αυτών των «ιδιαιτεροτήτων».
- ο παιδικός σταθμός πρέπει να λειτουργεί ως «ανοιχτό» σχολείο στην τοπική κοινωνία.

- η συνεργασία Διοίκησης και προσωπικού των παιδικών σταθμών είναι απαραίτητη για τη γενικότερη λειτουργία του φορέα που έχει ένα κοινό στόχο : το παιδί.
- η εθελοντική συμμετοχή του προσωπικού και η συνοχή των εμπλεκόμενων ομάδων είναι επίσης απαραίτητη.

Ειδικότερα όσον αφορά στη δουλειά που έγινε με τις ομάδες γονέων – παιδιών και προσωπικού διαπιστώθηκε πως η κάθε ομάδα ανεξάρτητα από την ιδιαιτερότητά της συνυπήρχε σ' ένα σύνολο.

Μελλοντικοί στόχοι του προγράμματος είναι :

- η συνέχιση και βελτίωση του προγράμματος
- η επέκταση του στους υπόλοιπους Π.Σ. του Δ.Β.Α.
- το «άνοιγμα» κάθε Π.Σ. στη μικρή κοινότητα
- η συνεργασία με το Συμβουλευτικό Σταθμό για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες και τις οικογένειές τους.

4.2 «Διάδοση και ενίσχυση των καινοτομιών στους παιδικούς σταθμούς»³

Η επιστημονική επιτροπή της Εταιρείας για την Ανάπτυξη και Δημιουργική Απασχόληση των παιδιών [ΕΑΔΑΠ], από πολλά χρόνια διερευνά τους μηχανισμούς μέσω των οποίων διαδίδονται οι καινοτόμες ιδέες που εφαρμόζονται σε ορισμένους παιδικούς σταθμούς. Διαπιστώνοντας τα μέλη της επιστημονικής επιτροπής της ΕΑΔΑΠ ότι η επίσημη διάδοση [δηλαδή δημοσιεύσεις, συνέδρια, σεμινάρια, κ.α.] είναι λιγότερο αποτελεσματική από τις καινοτόμες πρωτοβουλίες που προέρχονται από τους ίδιους τους παιδαγωγούς, ακολούθησαν την παρακάτω διαδικασία που εμπεριέχει :

³ Πρακτικά Συνεδρίου, Ζάππειο Μέγαρο 12 και 13 Ιουνίου 1998 – Λένα Αναγνωστοπούλου, Dr Ψυχοπαιδαγωγικής, Επιστημονικός υπεύθυνος της ΕΑΔΑΠ.

A) Τη μελέτη των «άτυπων» τρόπων διάδοσης καινοτόμων ιδεών μέσα από :
Τη σύνδεση της βασικής κατάρτισης των σπουδαστών του τμήματος βρεφονηπιοκομίας του ΤΕΙ Αθήνας, με τα κέντρα πρακτικής άσκησης τους δηλαδή τους παιδικούς σταθμούς , που μ' αυτό τον τρόπο τροφοδοτούνται ανελλιπώς με νέες ιδέες και πρακτικές.

Την ανεπίσημη αλλά συνεχή επικοινωνία καθηγητών του ίδιου τμήματος με εργαζόμενους των παιδικών σταθμών.

Τα «άτυπα δίκτυα» των παιδικών σταθμών , δηλαδή όλους τους τρόπους επικοινωνίας, πληροφόρησης και ανταλλαγής παιδαγωγικών απόψεων μεταξύ εργαζομένων σε διαφορετικά ιδρύματα.

B) Τη διερεύνηση των παραγόντων που προσδιορίζουν την άτυπη διάδοση , η οποία συνοδεύεται από την υιοθέτηση καινοτομιών όπως, ο πομπός του μηνύματος, τα χαρακτηριστικά των προσχολικών θεσμών, η στάση των παιδαγωγών, ο ρόλος του υπεύθυνου φορέα.

Γ) Το σχεδιασμό δράσεων με στόχο την ανανέωση των παιδαγωγικών πρακτικών και την ευρύτερη διάδοσή τους όπως : ημερίδες όπου οι ίδιοι οι παιδαγωγοί παρουσιάζουν πρωτότυπες πρακτικές τους , ετήσια σεμινάρια πάνω σε εξειδικευμένα θέμα-

τα εμπλοκή των άτυπων δικτύων των παιδικών σταθμών σε Ελληνικές και Ευρωπαϊκές έρευνες – δράσεις, επεξεργασία του προγράμματος “Synergie” , το οποίο είναι μια μακρόχρονη διαδικασία συνεχούς επιμόρφωσης παιδαγωγών καθώς και συντονισμού συνοδείας και υποστήριξης καινοτόμων πρωτοβουλιών.

Δ) Την επεξεργασία μιας μεθόδου παρέμβασης που στηρίζεται σε πορίσματα ελληνικών και ξένων ερευνών και συνδυάζει την έρευνα- δράση και την επιμόρφωση. Τα κύρια χαρακτηριστικά αυτής της μεθόδου είναι ότι λαμβάνει υπόψιν τις άτυπες μορφές επικοινωνίας και αλληλεπιμόρφωσης των παιδαγωγών, υποστηρίζει τους τρόπους διερεύνησης και πειραματισμού που επιλέγουν οι ίδιοι, τους προσφέρει τα κατάλληλα εργαλεία για να αναλύουν και να αξιολογούν τις πρακτικές τους, συνοδεύει τις προσπάθειες τους για μακρύ χρονικό διάστημα.

Ε) Τη συστηματική συνεργασία με τους υπεύθυνους φορείς ώστε να αναγνωρίσουν και να ενισχύσουν τις ήδη υπάρχουσες καινοτομίες, να συμβάλλουν στη διάδοσή τους, να θεσμοθετήσουν διαδικασίες όπως η συνεχής επιμόρφωση του προσωπικού, η υποστήριξη και ο συντονισμός των καινοτομιών, απορρίπτοντας ταυτόχρονα μια λογική ελέγχου, επιβολής κακώς ευνοούμενης ομοιογενοποίησης.

Αυτή η συνεργασία γίνεται μέσα από συνεχή ενημέρωση των υπεύθυνων, μέσα από την εμπλοκή τους σε Ελληνικές και Ευρωπαϊκές έρευνες – δράσεις με συνεχή επιμόρφωση των συντονιστών και των διοικητικών που έχουν την ευθύνη των παιδικών σταθμών.

Συμπερασματικά, η πολυετής διερεύνηση του χώρου της προσχολικής αγωγής καθιστά φανερό ότι κάτω από ευνοϊκές συνθήκες, ο κλάδος των παιδαγωγών διαθέτει τον απαραίτητο δυναμισμό για να ανανεώσει τις πρακτικές του.

Ταυτόχρονα, το θεωρητικό πλαίσιο της σύγχρονης παιδαγωγικής και μια μέθοδος παρέμβασης που στηρίζεται σε εμπειρικά και ερευνητικά δεδομένα δίνουν τη δυνατότητα όχι μόνο να υποστηριχθούν και να πλαισιωθούν καινοτομίες στην προσχολική αγωγή, αλλά και να δοθούν απαντήσεις σε ερωτήματα που αφορούν γενικότερα στο εκπαιδευτικό μας σύστημα.

4.3 «Προβληματισμοί – προτάσεις για την λειτουργία των παιδικών σταθμών»⁴

Αν και οι πρώτοι Έλληνες επισήμαναν την ευθύνη της Πολιτείας για την αγωγή των μικρών παιδιών και την σημασία της παιδικής ηλικίας, αν και μεγάλοι σύγχρονοι

παιδαγωγοί και ψυχολόγοι τονίζουν την κρισιμότητα της ηλικίας αυτής και τον καθοριστικό ρόλο της για την μετέπειτα ζωή του ανθρώπου, στην Ελλάδα σήμερα η προσχολική ηλικία ελάχιστα απασχολεί την επίσημη πολιτεία.

Οι υπάρχοντες Βρεφονηπιακοί Σταθμοί δεν καλύπτουν τις ανάγκες του πληθυσμού και η λειτουργία τους κρίνεται ως προβληματική : ακατάλληλα κτίρια, έλλειψη προσωπικού, διαφορετικές ταχύτητες, έλλειψη κεντρικού σχεδιασμού που να καθορίζει την **ενιαία προσχολική αγωγή** και τους τρόπους που αυτή θα παρέχεται.

Η Πολιτεία δεν έχει εναρμονίσει την πολιτική της στον τομέα αυτό με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας «πρόσβαση όλων των παιδιών της προσχολικής στη μέριμνα και εκπαίδευση» , μέτρα για τους παιδαγωγούς που να εξασφαλίζουν τα ελάχιστα πρότυπα κατάρτισης, τις αμοιβές και τις συνθήκες εργασίας που πρέπει να ορίζονται το ίδιο για όλους τους εκπαιδευτικούς.

Με τους νόμους 2218/94 και 2503/97 μεταβιβάζονται οι σταθμοί στους Ο.Τ.Α. χωρίς την ύπαρξη θεσμικού και νομικού πλαισίου, χωρίς μελέτη και προγραμματισμό.

Οι περισσότεροι Δήμαρχοι δεν γνωρίζουν το αντικείμενο και επειδή δεν υπάρχει πλαίσιο να τους καθοδηγήσει , προχωρούν σε μορφές οργάνωσης απαράδεχτες όπου το παιδί και οι παιδαγωγοί δεν είναι πρώτης προτεραιότητας. Ορισμένοι μάλιστα στοχεύουν μόνο τις επιχορηγήσεις και στην αναζήτηση νέας εκλογικής πελατείας. Βέβαια υπάρχουν και κάποιοι Δήμοι οι οποίοι ύστερα από έρευνα και μελέτη ίδρυσαν και λειτουργούν Παιδικούς Σταθμούς με πολύ καλές συνθήκες, όπως ο Δήμος Αθηναίων και δεν είναι τυχαίο ότι καθυστέρησε τη μεταβίβαση των Κρατικών Σταθμών, διότι γνώριζε τι συνθήκες που επικρατούσαν σ' αυτούς.

⁴ Πρακτικά Συνεδρίου , Ζάππειο Μέγαρο 12 και 13 Ιουνίου 1998 – Ευφρ. Γιαννουσάκη, Πρόεδρος του πανελληνίου Συνδέσμου Βρεφονηπιαγωγών [ΤΕΙ]

Εάν πραγματικά θέλουμε η χώρα μας να είναι προηγμένη και ίσων ευκαιριών, και εάν ενδιαφέρει την πολιτεία η Αντισταθμιστική Αγωγή⁵. Πρέπει να γίνουν αποδεχτές και να τηρηθούν ορισμένες προϋποθέσεις που να εξασφαλίζουν πρώτα και κύρια :

- Την αγωγή σε όλα τα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Εδώ γίνεται λόγος για τα παιδιά ηλικίας 2μηση και 3μηση για τα οποία πέρα από την ευθύνη φύλαξης που έχουν οι παιδαγωγοί απέναντί τους πρέπει να ληφθεί μέριμνα και για την παραπέρα αγωγή και διαπαιδαγώγηση τους.
- Την επιστημονική κατάρτιση των παιδαγωγών και την αντιστοιχία τους με τον αριθμό των παιδιών σύμφωνα με τις οδηγίες της Ε.Ε. Δεν είναι σωστό το φαινόμενο κατά το οποίο ένας παιδαγωγός – βρεφονηπιαγωγός να έχει υπό την εποπτεία του μεγάλο αριθμό παιδιών όπως πολλές φορές παρατηρείται κάτι τέτοιο στερεί στα παιδιά την ολοκληρωμένη και σωστή διαπαιδαγώγηση τους και σίγουρα δεν επιτρέπει στον κάθε παιδαγωγό – βρεφονηπιαγωγό να επιτελέσει σωστά το έργο του.
- Την κτιριακή υποδομή. Το μεγαλύτερο πρόβλημα της προσχολικής αγωγής στη χώρα μας είναι το κτιριακό. Παρά τη σημαντική πρόοδο που σημειώνεται τα τελευταία χρόνια, ένας μεγάλος αριθμός παιδιών σταθμών στεγάζεται σε μισθωμένα κτίρια , καθώς επίσης και σε αίθουσες οι οποίες δεν είναι κατάλληλα σχεδιασμένες για να εξυπηρετήσουν τις απαιτούμενες ανάγκες ενός παιδικού σταθμού. Η κατάλληλη κτιριακή υποδομή λοιπόν είναι απαραίτητη για τη σωστή ασφαλέστερη και λειτουργικότερη λειτουργία και οργάνωση ενός παιδικού σταθμού.
- Το ενιαίο του τρόπου λειτουργίας των Σταθμών με κέντρο βάρους το παιδί . Εδώ γίνεται αναφορά για ενιαίο κανονισμό , δηλαδή ενιαίο πλαίσιο κανόνων λειτουργίας μέσω των οποίων όλοι οι παιδικοί σταθμοί θα συμπεριφέρονται

5

Αντισταθμιστική Αγωγή. Εκπαίδευση είναι μια εκπαιδευτική διαδικασία με την οποία εξαλείφεται η ανεπαρκής σχολική επίδοση των παιδιών που είναι θύματα ορισμένων κοινωνικών καταστάσεων. Είναι μια ειδική μορφή υποβοηθητικής διδασκαλίας με την οποία γίνεται προσπάθεια να εξισωθούν οι δυνατότητες του μειονεκτικού παιδιού με αυτές του κανονικού. Πολλές φορές η αντισταθμιστική αγωγή ταυτίζεται μόνο με την αγωγή των παιδιών, που είναι επηρεασμένα από την κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική στέρηση. Αυτό δεν είναι σωστό για οι αντισταθμιστικές διαδικασίες στην εκπαίδευση μπορεί να εφαρμοστούν και σε παιδιά που έχουν κάποιες ελλείψεις προερχόμενες από άλλες αιτίες, όπως ασθένεια του παιδιού, μετανάστευση κ.τ.λ.

με τον ίδιο τρόπο σε όλα τα παιδιά. Σημαντικό θα είναι να δοθεί πέρα από τους καθημερινούς λειτουργικούς κανόνες ,αξία στο ίδιο το παιδί και στη σωστή διαπαιδαγώγηση του.

- Το ενιαίο πλαίσιο Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας. Είναι πολύ σημαντικό να υπάγονται οι παιδικοί σταθμοί σε έναν ενιαίο οργανισμό. Με τον όρο «οργανισμό» νοείται το διοικητικό μέρος των παιδικών σταθμών. Το ενιαίο διοικητικό πλαίσιο, ενώνει κατά κάποιο τρόπο όλους τους παιδικούς σταθμούς σαν μια «οικογένεια».

4.4 Πανελλήνιος Σύλλογος Βρεφονηπιαγωγών

Ο ΠΑ.ΣΥ.Β⁶ καταθέτει πλήρης και ολοκληρωμένες προτάσεις που αφορούν την οργάνωση και λειτουργία των Σταθμών με τη μορφή Ο.Ε.Υ. [Οργανισμών Εσωτερικής Υπηρεσίας] και κανονισμούς λειτουργίας που μπορούν να αποτελέσουν πλαίσιο για όλους τους Σταθμούς που περιέχονται στους Ο.Τ.Α.

«Προβληματισμοί και προτάσεις για την λειτουργία των Κρατικών Παιδικών Σταθμών»⁷.

Η μεταβίβαση των Κρατικών Παιδικών Σταθμών είναι πλέον μια πραγματικότητα. Είναι μια πραγματικότητα που προκάλεσε έντονο προβληματισμό, ανησυχία και ποικίλες αντιδράσεις . Γνωρίζουμε ότι σήμερα οι Π.Σ. λειτουργούν με πολλά και μεγάλα προβλήματα αφού τις περισσότερες φορές ο ήδη υπάρχον κανονισμός όχι μον δεν τηρείται, αλλά παραβιάζεται έντονα.

⁶ Πανελλήνιος Σύλλογος Βρεφονηπιαγωγών

⁷ Πρακτικά Συνεδρίου , Ζάππειο Μέγαρο 12 και 13 Ιουνίου 1998 – Κουλίζη Ευαγγελίου, Βρεφοκόμος του Α΄ Κ.Π.Σ. Καβάλας

Ο αριθμός των παιδιών που αναλογεί σε μια παιδαγωγό , φτάνει συνήθως τα 30 ή 40 παιδιά. Επίσης οι παιδαγωγοί είναι αναγκασμένοι ταυτόχρονα με το παιδαγωγικό του έργου, να ασκούν και διαχειριστικά διευθυντικά καθήκοντα.

Δυστυχώς είναι γεγονός ότι το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, δε φρόντισε για την ομαλή μετάβαση των Π.Σ. στους Δήμους, συντάσσοντας με μεγάλη προχειρότητα έναν πρότυπο κανονισμό λειτουργίας με εσκεμμένες ασάφειες, δίνοντας έτσι την δυνατότητα στην κάθε δημοτική αρχή να αυθαιρετεί πλάθοντας όπως αυτή θέλει τον δικό της κανονισμό.

Εκείνο λοιπόν που είναι σημαντικό για να λειτουργήσουν σωστά οι Π.Σ. πέρα από έναν δημιουργικό και ειλικρινή διάλογο είναι πρωτίστως να υπάρξει ένας ενιαίος φορέας που θα διέπει την λειτουργία των Π.Σ.

- Να πληρωθούν άμεσα τα οργανικά κενά βοηθητικού και παιδαγωγικού προσωπικού.
- Να επανεξετασθεί με μεγάλη σοβαρότητα και προσοχή το θέμα παιδιών-παιδαγωγού.
- Να αξιολογηθεί το πιλοτικό πρόγραμμα απογευματινής λειτουργίας των Κ.Π.Σ. με βάση τα νέα επιστημονικά δεδομένα, έτσι ώστε να μην εγκυμονεί κινδύνους για την ψυχική τους υγεία. Δυστυχώς επειδή πολλοί γονείς πρέπει να εργάζονται και απογευματινές ώρες και δεν έχουν που να αφήσουν τα παιδιά τους καθίσταται αναγκαία η σύσταση προγραμμάτων απογευματινής λειτουργίας των Π.Σ. Αυτά τα προγράμματα θα πρέπει να μελετηθούν πολύ προσεχτικά και με πολύ λεπτομέρεια , πάντα βέβαια με γνώμονα το παιδί . Αυτά τα παιδιά θα είναι αναγκασμένα να περνούν τόσες ώρες στον παιδικό σταθμό για να τελειώσουν οι γονείς τους την εργασία τους. Επομένως θα πρέπει να μελετηθούν περισσότερες και βασικές ανάγκες του παιδιού όπως π.χ η βόλτα στο πάρκο, η τρυφερότητα , κ.λ.π.

- Να συσταθεί σε κάθε Δήμο επιστημονική επιτροπή, απαρτιζόμενη από παιδοψυχολόγο – λογοθεραπευτή – σύμβουλο γονέων για θεραπευτική εργασία, όπου υπάρχει ανάγκη, μέσα στο χώρο των παιδικών σταθμών.

Τέλος θα ήταν πολύ σημαντικό να ζητείται η γνώμη, η άποψη των παιδαγωγών και των βρεφοκόμων για κάθε θέμα που αφορά την λειτουργία των Π.Σ. , τα προγράμματα και τις νέες ρυθμίσεις που ξαφνικά εμφανίζονται. Έχουν γνώση και γνώμη επιστημονική και τεκμηριωμένη και αυτό δεν πρέπει να παραβλέπεται. Είναι χρήσιμο να αντιμετωπίζονται ως επιστήμονες που γνωρίζουν πολύ καλά το αντικείμενό τους και που το αγαπούν πολύ.

Είναι και αυτό ένας σημαντικός λόγος που θα συντελέσει στο να ανοιχτούν οι πύλες της δημιουργίας, της ελεύθερης έκφρασης αυτού που ονομάζεται παιδί της προσχολικής ηλικίας και που θα είναι αυριανός υπεύθυνος και δημοκρατικός πολίτης.

4.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η βρεφονηπιακή φροντίδα και η προσχολική αγωγή είναι θέματα μείζονος σημασίας. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση οφείλει να αναλάβει πρωτοβουλίες για την εξασφάλιση ενιαίων παιδαγωγικών κατευθύνσεων για την εφαρμογή σύγχρονης και αποτελεσματικής προσχολικής αγωγής.

Στόχος της προσχολικής αγωγής πρέπει να είναι :

Η ανάπτυξη και ενεργοποίηση των δυνατοτήτων όλων των παιδιών, σ' ένα περιβάλλον που να προάγει την ψυχική τους και σωματική τους υγεία και βοηθά στην ομαλή ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο.

Επίκεντρο της προσχολικής αγωγής είναι :

Το κάθε παιδί , οι ανάγκες του, οι δυνατότητες και ιδιαιτερότητές του.

Προϋποθέσεις για την εφαρμογή των ανωτέρω είναι :

- Η δυνατότητα αυτοδιαχείρισης από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, με την αναγκαία χρηματοδότηση από το κράτος. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση , από τη θέση της όπως είναι γνωστό βρίσκεται πλησιέστερα στα προβλήματα αλλά και τις ελπίδες των πολιτών, αποτελεί κατά κάποιο τρόπο του αμέσως ευρύτερο κοινωνικό θεσμό, μετά την οικογένεια και ο ρόλος της στην προσχολική ηλικία είναι κορυφαίος.
- Η επαρκής υλικοτεχνική υποδομή σύμφωνα με τα ισχύοντα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο παιδικός σταθμός είναι κατά κάποιο τρόπο ένα ιδιότυπο σχολείο και η επιτυχία του κρίνεται από τους άνετους χώρους, τα υλικά και όργανα που διαθέτει για τα παιδιά.
- Το ειδικευμένο προσωπικό ,ικανό να καλύπτει όλες τις ηλικίες και ανάγκες των παιδιών που φιλοξενούνται στους βρεφονηπιακούς σταθμούς. Το προσωπικό πρέπει να σέβεται την προσωπικότητα των παιδιών , να γνωρίζει τις ανάγκες του και να του δημιουργεί ένα περιβάλλον μέσα στο οποίο θα κυριαρχεί η ελευθερία και ο αλληλοσεβασμός. Στόχος του πρέπει να είναι να παρεμβαίνει χωρίς να παρεμποδίζει την δημιουργική πρωτοβουλία . Σωστά λοιπόν είναι τόσο πολύπλευρο έργο είναι λογικό να απαιτεί μεγάλη παιδαγωγική και ψυχολογική κατάρτιση.
- Το παιδαγωγικό έργο να βασίζεται στις σύγχρονες ψυχοπαιδαγωγικές αρχές , οι οποίες έχουν αναπτύξει καινούργιες πτυχές και έχουν εμβαθύνει πολύ περισσότερο στον ψυχικό κόσμο του παιδιού.
- Τέλος η θεσμοθέτηση ενός παιδαγωγού συντονιστή του παιδαγωγικού έργου.

5. Επίλογος

Στην προσπάθεια που έκανα για την εύρεση ουσιαστικών στοιχείων για το σημαντικό αυτό θέμα της μεταβίβασης των κρατικών παιδικών σταθμών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση συνάντησα δυσκολία. Ο λόγος γιατί την περίοδο που έκανα την ερευνά μου διαπίστωσα ότι η εξέλιξη της διαδικασίας αυτής βρισκόταν στο μεταβατικό της στάδιο με αποτέλεσμα οι άνθρωποι με τους οποίους ήρθα σε επαφή να μην μπορούν να με βοηθήσουν σημαντικά λόγω άγνοιας των μελλοντικών εξελίξεων.

Επίσης στη διάρκεια της συγκέντρωσης στοιχείων για την εργασία αυτή , ενημερώθηκα ταυτόχρονα για αρκετούς άλλους δήμους σχετικά με την τακτική που ακολουθεί-σαν για τους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς τους.

Κατέληξα λοιπόν στο συμπέρασμα ότι κάποιοι Δήμοι, λίγοι δυστυχώς στον αριθμό, έχουν δραστηριοποιηθεί από πολύ πιο νωρίς με το ευαίσθητο αυτό θέμα και έχουν σημειώσει αξιοσημείωτες ενέργειες, π.χ. ο Δήμος Αθηναίων .

Η αλήθεια είναι πως ο κάθε Δήμος έχει ιδιαιτερότητες και δεν μπορούν οι ίδιες τακτικές να ισχύσουν για όλους τους Δήμους. Γι' αυτό και ο καθένας ακολουθεί τη δική του τακτική με βάση τις δυνατότητες αλλά και τις ανάγκες του.

Υπάρχει το κεντρικό όργανο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης η ΚΕΔΚΕ και από την στιγμή που περιέχονται οι παιδικοί σταθμοί στην Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι το αρμόδιο όργανο το οποίο θα αποφασίσει και θα προωθήσει τα ζητήματα των Τ.Α.

Πάνω απ' όλα είναι ανάγκη οι Τ.Α. να στηρίζουν τους θεσμούς σε όλα τα επίπεδα. Το θέμα είναι να υπάρξει ενιαία πολιτική , ενιαία στρατηγική σε όλα τα ζητήματα.

Στην περίπτωση των παιδικών σταθμών η ποιότητα πρέπει να είναι η πρώτη στοχεύσει όλων των Δήμων γιατί αφορά το ανθρώπινο δυναμικό της πατρίδας μας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ & ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟΥΣ ΚΡΑΤΙΚΟΥΣ ΠΑΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ, ΤΥΠΩΘΗΤΩ ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΑΡΔΑΝΟΣ, ΑΘΗΝΑ 2000.
- ΒΙΒΛΙΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ-ΒΙΒΛΙΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΥ, ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ(Ο.Ε.Δ.Β.),ΑΘΗΝΑ 1989.
- ΚΑΛΛΙΓΑ ΕΛΕΝΗ, Η ΠΡΟΝΟΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΩΔΩΝΗ, ΑΘΗΝΑ-ΓΙΑΝΝΕΝΑ 1990.
- ΛΕΒΙΤΙΝ ΚΑΡΛ, Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΑΘΗΝΑ 1990.
- ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ Ι., ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, ΑΘΗΝΑ 1960.
- ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ, ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, ΚΑΛΑΜΑΤΑ 1994.
- MONTESSORI MARIA, ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΛΑΡΟΣ, ΑΘΗΝΑ 1981.
- ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΑΝΤΩΝΗΣ, ΠΙΑΝΟΥ ΑΓΛΑΙΑ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΚΟ ΣΤΑΘΜΟ,ΙΩΑΝΝΙΝΑ,1993.
- ΣΒΟΡΩΝΟΣ Ν., ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΘΕΜΕΛΙΟ, ΑΘΗΝΑ 1982.
- ΕΦΗ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ-ΑΓΓ. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗ-ΘΕΟΔ. ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑ, ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ, ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ, ΑΘΗΝΑ 1995
- ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ, ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ- ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ, ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ, ΖΑΠΠΕΙΟ ΜΕΓΑΡΟ 12&13 ΙΟΥΝΙΟΥ 1998.
- ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΕΒΑΣ, Η ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΩΣ ΘΕΣΜΟΣ, ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ, ΑΘΗΝΑ 1996

Παραρτήματα

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1ος ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ

ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ

Άρ.θ. Άποφ: 6

Στο Δημοτικό Κατάστημα σήμερα στις 12-9-88 ημέρα Δευτέρα και ώρα 7η μμ. συνήλθε σε τακτική συνεδρίαση το Διοικητικό Συμβούλιο του 1ου Βρεφονηπιακού Δήμου Αμαρουσίου μετά την από 5.9.1988 πρόσκληση του κ. Προέδρου.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν:

- 1.- Γεώργιος Ζήκος, Πρόεδρος
- 2.- Αικατερίνη Αναστασιάδου
- 3.- Γεώργιος Γιαννιός
- 4.- Κυρλακή Δαβάκη

Άρ.θ. Θέματος:1.

Περίληψη θέματος: Έγκριση Κανονισμού λειτουργίας 1ου Δημοτικού Βρεφονηπιακού Σταθμού.

Ο κ. Πρόεδρος θέτει υπόψη του Διοικητικού Συμβουλίου Σχέδιο Κανονισμού λειτουργίας του Δημοτικού Βρεφονηπιακού Σταθμού και παρακαλεί για την έγκρισή του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αφού άκουσε τα παραπάνω και είδε το σχέδιο Κανονισμού, αφού έλαβε υπόψη του ότι προκειμένου να λειτουργήσει ο Σταθμός αυτός είναι απαραίτητο να εγκριθεί ο Κανονισμός λειτουργίας του, αφού σκέφθηκε σύμφωνα με τον νόμο,

Αποφασίζει Ομόφωνα

Εγκρίνει τον Κανονισμό λειτουργίας του 1ου Δημοτικού Βρεφονηπιακού Σταθμού του Δήμου Αμαρουσίου, που έχει ως εξής:

Κ Α Ν Ο Ν Ι Σ Μ Ο Σ**Διοικήσεως και Λειτουργίας του Νομικού Προσώπου****ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΥ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ****Άρθρο 1**

Ο Βρεφονηπιακός Παιδικός Σταθμός του Δήμου Αμαρουσίου είναι ίδιο Νομικό πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου που συστάθηκε με την υπ' αριθ. 92/18.5.87 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Αμαρουσίου.

Το Νομικό πρόσωπο διέπεται από τις διατάξεις του Π.Δ.76/85 Κώδικος περί Δημοσ. και Δημοτικού Κώδικος ως αυτό τροποποιήθηκε μετεγενέστερα.

Άρθρο 2

Το Νομικό πρόσωπο διοικείται από Επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο που εκλέγεται από το Δημοτικό Συμβούλιο και αποτελείται 1) Από ένα μέλος που ορίζει ο Δήμαρχος σαν Πρόεδρος, 2) από τρεις Δημοτικούς Συμβούλους, μία δημότη έχουσα γνώση στο αντικείμενο και μία γονέα από τα εγγεγραμμένα νήπια-βρέφη.

Το Διοικητικό συμβούλιο εκλέγει από τα μέλη του τον Αντιπρόεδρο, τον Γραμματέα και τον Έφορο (Ταμία).

Το Νομικό πρόσωπο εκπροσωπείται στα Δικαστήρια και σε κάθε Αρχή από τον Πρόεδρο, ή όταν ο Πρόεδρος απουσιάζει κωλύεται από τον Αντιπρόεδρο. Το Διοικητικό Συμβούλιο αμείβεται όπως ο νόμος ορίζει.

Άρθρο 3

Το Διοικητικό Συμβούλιο καλείται σε συνεδρίαση από τον Πρόεδρο κατόπιν γραπτής προσκλήσεως, στην οποία ανα-

φέρονται τα προς συζήτηση θέματα, τουλάχιστον τέσσερα (4) μέλη μια φορά το μήνα (τακτική συνεδρίαση) ή σε έκτακτες συνεδριάσεις, όταν κρίνεται από τον Πρόεδρο ή από τρία τουλάχιστο μέλη αναγκαίο.

Σε κάθε συνεδρίαση τηρούνται πρακτικά και καταχωρούνται σε αριθμημένο και θεωρημένο από τον πρόεδρο βιβλίο και υπογράφονται από όλα τα πύ πάνω μέλη.

Το Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει νόμιμα όταν παρευρίσκονται κατά τη συνεδρίαση τουλάχιστον τρία μέλη.

Άρθρο 4

Ο Δημοτικός Βρεφονηπιακός Σταθμός του Δήμου Αμαρουσίου έχει σαν σκοπό:

α) Την καθημερινή φιλοξενία νηπίων, που εξαιτίας της εργασίας των γονέων ή άλλης κοινωνικής αιτίας δεν έχουν κατάλληλη φροντίδα.

β) Την ψυχική, σωματική και πνευματική ανάπτυξη των νηπίων, σύμφωνα με τις σύγχρονες επιστημονικές αντιλήψεις της παιδαγωγικής και της ψυχολογίας του παιδιού.

γ) Τη συμπαράσταση στις οικογένειες των φιλοξενουμένων παιδιών για τη σωστή αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων τους.

δ) Την ενημέρωση των γονέων σε θέματα αγωγής-ψυχολογίας των παιδιών.

ε) Το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεργασία με ειδικούς θα εκπληρώσει παιδαγωγικό κανονισμό με τον οποίο θα

προσδιορίζονται οι γενικές αρχές για την εκπαίδευση των νηπίων.

Άρθρο 5

Το Διοικητικό Συμβούλιο επισκέπτεται συχνά το Βρεφονηπιακό Σταθμό.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την διοίκηση του Παιδικού Σταθμού ειδικότερα και ενδεικτικά:

α) Καταρτίζει και ψηφίζει τον προϋπολογισμό και τον απολογισμό του Νομικού Προσώπου.

β) Η πρόσληψη, απόλυση και ότι αφορά το προσωπικό του Σταθμού θα γίνονται σύμφωνα με το Νόμο 1505/84 και την ισχύουσα Νομοθεσία.

γ) Παρακολουθεί και ελέγχει τη σωστή λειτουργία και διαχείριση του Σταθμού.

δ) Αποφασίζει για την εγγραφή και διαγραφή των νηπίων.

ε) Καταρτίζει το ωρολόγιο πρόγραμμα λειτουργίας του Σταθμού και το αναρτά σε διάφορα εμφανή σημεία.

στ) Καταρτίζει σε συνεργασία με Γεν. Δ/ντρια κατά χρονικά διαστήματα, τουλάχιστον εποχιακά το διαίτολόγιο (σουσσίτιο πρωϊνό-μεσημεριανό) του Σταθμού με βάση το σχετικό ποσοτολόγιο που ορίζεται από το Υπουργείο και το οποίο αναρτάται σε εμφανή σημεία.

Άρθρο 6

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΒΡΕΦΩΝ-ΝΗΠΙΩΝ-ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

1) Στο Σταθμό γίνονται δεκτά βρέφη ηλικίας από 8 μηνών μέχρι 2^{1/2} χρόνων (εφ'όσον λειτουργεί βρεφικό τμήμα)

και νήπια από 2 1/2 χρόνων μέχρι να εγγραφούν στο Δημοτικό Σχολείο.

2) Για την εγγραφή βρέφους ή νηπίου, οι γονείς ή κηδεμόνες συμπληρώνουν, υποβάλλουν και πρωτοκολλούν ή καταχωρούν στο Γραφείο Πρωτοκόλλου του Σταθμού έντυπη αίτηση-ερωτηματολόγιο μαζί με τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Εκκαθαριστικό σημείωμα αρμόδιας Οικονομικής Εφορίας Εισοδήματος, Μισθωτοί και συνταξιούχοι εάν δεν υποβάλλουν δήλωση, τότε είναι αναγκαία η βεβαίωση φόρου μισθωτών υπηρεσιών του εργοδότη για τις αποδοχές τους, αυτή θα επιούναπταν με την φορολογική τους δήλωση. Εάν από τα παραπάνω δεν αποδεικνύεται ότι η μητέρα εργάζεται, φωτοαντίγραφο του ασφαλιστικού βιβλιαρίου και της καρτέλλας επικολλήσεως ενσήμων των τελευταίων μηνών προ της υποβολής της αιτήσεως.

β) Ληξιαρχική πράξη γεννήσεως.

γ) Ιατρική βεβαίωση για την καλή υγεία του παιδιού και αντίγραφο ή κάρτα εμβολίων.

δ) Απόδειξη της ΔΕΗ ή του ΟΤΕ για την διαπίστωση διεύθυνσης κατοικίας.

δ) Υπεύθυνη δήλωση του Ν.Δ. 105/1969 η οποία θα απευθύνεται προς το Δημοτικό Βρεφονηπιακό Σταθμό Αμαρουσίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και στην οποία θα δηλούνται:

- 1) Ακίνητα γονέων και παιδιών
- 2) Προστατευόμενα μέλη
- 3) Αυτοκίνητα γονέων, φορολογήσιμοι ίπποι και χρόνια κυκλοφορίας.
- 4) Καταβολή ενοικίου κατοικίας και μίσθωμα μηνιαίο.

ε) Αφού συγκεντρωθούν όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά υποβάλλονται στο Διοικ. Συμβούλιο.

3) Το Διοικητικοί Συμβούλιο αναθέτει στην Κοιν. Λειτουργό την έρευνα, όπως χρειάζεται και έχει το δικαίωμα να ζητήσει κάθε άλλο κατά την κρίση της συμπληρωματικό στοιχείο, εφ'όσον τον Δ.Σ. κρίνει αναγκαίον.

4) Η εγγραφή των παιδιών γίνεται με απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου μετά τον τελικό έλεγχο των δικαιολογητικών.

5) Η εγγραφή παιδιού σε μια περίοδο δεν δημιουργεί δικαίωμα εγγραφής και την επόμενη, θα χρειασθεί αίτηση επανεγγραφής, εφ'όσον συντρέχουν οι όροι που το γράψαμε.

6) Η εγγραφή ακολουθεί την παρακάτω σειρά προτεραιότητας με βάση το ύψος των εισοδημάτων και την προσφορά εργασίας και των δύο γονέων:

α) Παιδιά ορφανά ή εξώγαμα εργαζόμενου γονέα

β) Παιδιά στρατευμένων ή χρονίως πασχόντων

γ) Παιδιά πολυτέκνων εργαζομένων δημοτών που κατοικούν ή εργάζονται στην περιφέρεια του Δήμου Αμαρουσίου

ε) Παιδιά υπαλλήλων του Σταθμού, των Δημοτικών υπαλλήλων του Δήμου Αμαρουσίου

στ) Παιδιά εργαζομένων και των δύο γονέων που μένουν στη περιφέρεια του Δήμου

7) Η υποβολή αιτήσεων για εγγραφή παιδιών γίνεται από 15 Ιουνίου έως 15 Ιουλίου και σε όλη τη διάρκεια του χρόνου αν υπάρχουν κενές θέσεις. Από τους γονείς των εγγεγραμμένων νηπίων λαμβάνεται μηνιαίο χρηματικό ποσό συμβολικό που το ύψος του θα ορίζεται από το εκάστοτε Δ. Συμβούλιο.

Άρθρο 7

Δεν γίνονται δεκτά βρέφη ή νήπια τα οποία:

Έχουν σοβαρά προβλήματα σωματικής (π.χ. λοιμώδη) και ψυχικής υγείας (βαριές καθυστερήσεις) που για την αγωγή τους χρειάζεται ειδικευμένο προσωπικό και ειδικές δομές.

Άρθρο 8

ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ύστερα από έγγραφη εντολή του Διοικ. Συμβουλίου επιτρέπεται σε έκτακτες περιπτώσεις να γίνονται δεκτά, στο Παιδικό Σταθμό παιδιά που έχουν άμεση ανάγκη από περίθαλψη χωρίς προηγούμενη υποβολή δικαιολογητικών. Η οριστική ή όχι εγγραφή του παιδιού αποφασίζεται με βάση τα δικαιολογητικά που θα προσκομισθούν μέσα σε 15 ημέρες.

Άρθρο 9

Δ Ι Α Γ Ρ Α Φ Η

Η διαγραφή παιδιών γίνεται με απόφαση του Δ.Σ., στις παρακάτω περιπτώσεις:

1) Εφ'όσον αποδείχθεί ότι συντρέχουν λόγοι που αναφέρονται στο άρθρο 4.

2) Με αίτηση του γονέα ή κηδεμόνα.

3) Όταν απουσιάζει το παιδί αδικαιολόγητα πάνω από 30 μέρες και μετά από έγγραφη ειδοποίηση του Ιδρύματος.

4) Όταν κατά εξακολούθηση δεν συμμορφώνονται οι γονείς με το πρόγραμμα και τους όρους λειτουργίας του Σταθμού.

5) Όταν συμπληρώνουν τη νόμιμη ηλικία για την

εγγραφή του στο Σχολείο (στο τέλος της Σχολικής χρονιάς).

6) Όταν δεν καταβάλλεται η οικονομική του συμμετοχή πάνω από 30 ημέρες, χωρίς σοβαρή δικαιολογία και αφού πρώτα ειδοποιηθούν οι γονείς να καταβάλλουν το καθορισμένο ποσό.

7) Στις περιπτώσεις διαγραφής η θέση συμπληρώνεται από το παιδί που η αίτηση του έχει σειρά προτεραιότητας.

Άρθρο 10

1) Για την αρτιώτερη λειτουργία και τον εμπλουτισμό σε υλικό κλπ. του Σταθμού, καθιερώνεται η υποχρέωση των γονέων για την καταβολή μηνιαίου ποσού που ορίζεται από το Διοικ. Συμβούλιο.

2) Το Δ.Σ. με απόφασή του ορίζει τις περιπτώσεις των οικογενειών χαμηλού εισοδήματος, που θα απαλλάσσονται του ποσού αυτού.

3) Αιτήσεις απαλλαγής γίνονται δεκτές και εξετάζονται κατά περίπτωση από το Δ. Συμβούλιο.

4) Η οικονομική εισφορά των γονέων, πρέπει να εξοφλείται τις πρώτες πέντε μέρες κάθε μήνα. Η εισφορά αυτή είναι υποχρεωτική για κάθε γονέα από της εγγραφής του παιδιού και μέχρι της λειτουργίας του Σταθμού (30-7).

5) Σε καμιά περίπτωση διαγραφής δεν επιστρέφεται η οικονομική εισφορά.

Άρθρο 11

1) Η λειτουργία των Σταθμών αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31 Ιουλίου.

2) Από 1η Αυγούστου ο Σταθμός δεν λειτουργεί και στο διάστημα αυτό, γίνονται αναγκαίες συντηρήσεις και

επισκευές των κτιρίων των Σταθμών, ύστερα από έγγραφη αναφορά της Προϊσταμένης κάθε Σταθμού.

3) Το προσωπικό από 1 Αυγούστου μέχρι 31 Αυγούστου παίρνει υποχρεωτικά την ετήσια άδειά του, εκτός από ορισμένες έκτακτες περιπτώσεις που θα εποφασίζονται από το Διοικ. Συμβούλιο.

4) Οι ώρες λειτουργίας του Σταθμού είναι 6.30 π.μ. μέχρι 16.30 μ.μ.

5) Ο Παιδικός Σταθμός δεν λειτουργεί τις ημέρες αργίας των Δημοτικών υπαλλήλων του Δήμου.

6) Ο Παιδικός Σταθμός οργανώνει εορταστικές εκδηλώσεις για τα παιδιά με ευθύνη της Προϊσταμένης, ύστερα από απόφαση του Δ.Σ.

Άρθρο 12

ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΗ-ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ

1) Η προσέλευση των παιδιών ορίζεται από τις 6.30 π.μ. μέχρι 9.00. Μετά από την ώρα αυτή δεν γίνονται δεκτά τα βρέφη ή τα νήπια εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων για τις οποίες οι γονείς θα ειδοποιούν την Προϊσταμένη του Σταθμού.

2) Οι γονείς ή κηδεμόνες παραδίνουν τα παιδιά στη Νηπιαγωγό στο προθάλαμο του Σταθμού. Το ίδιο ισχύει για την παραλαβή των παιδιών τους.

3) Η αποχώρηση αρχίζει από τις 14.00 μ.μ. μέχρι 16.30 μ.μ.

4) Τα παιδιά παραλαμβάνονται από γονέα-κηδεμόνα ή άλλο που υποδείχεται γραπτά από τον Γονέα.

5) Τα παιδιά μπορούν να παραλαμβάνονται νωρίτερα

εφ' όσον υπάρχουν ειδικοί λόγοι.

Άρθρο 13

ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΑ ΒΡΕΦΗ-ΝΗΠΙΑ

1) Κάθε Βρεφονηπιακός Σταθμός αποτελείται:

- α) Από τμήματα βρεφών 8 μηνών μέχρι 2 χρονών
- β) " " " 2 χρονών " 3 "
- γ) " " νηπίων 3 " " 4 1/2 "
- δ) " " " 4 1/2" " 5 1/2 "

2) Επιδίωξη του Δημοτικού Βρεφονηπιακού Σταθμού είναι όπως:

- α) Κάθε βρεφικό τμήμα εξυπηρετεί 12-17 το πολύ βρέφη 8 μηνών μέχρι 2 χρονών με μία βρεφοκόμο και 1 βοηθό.
- β) Κάθε βρεφικό τμήμα 2-3 χρονών εξυπηρετεί 25-30 βρέφη με 1 Νηπιαγωγό και 1 βοηθό.
- γ) Κάθε νηπιακό τμήμα ηλικίας 3-4 1/2 χρόνων εξυπηρετεί 20-30 νήπια με 1 νηπιαγωγό και 1 βοηθό.
- δ) Κάθε νηπιακό τμήμα ηλικίας 4 1/2-5 1/2 χρονών εξυπηρετεί 20-25 νήπια με 1 νηπιαγωγό.

Άρθρο 14

Πρόγραμμα Απασχόλησης

- 7-8,30 Υποδοχή των παιδιών από το Παιδαγωγικό προσωπικό
- 7-8,45 Τα παιδιά παίζουν δημιουργικά (ομαδικά ή ατομικά) επιλέγοντας ελεύθερα παιχνίδια τα οποία μπορεί να είναι κατασκευαστικά, οικοδομικά ή συμβολικά παιχνίδια.
- 8,45-9 Τακτοποίηση άνοιγμα της ημέρας. Συζήτηση, συναισθηματικές ανταλλαγές, τα νέα μας...
- 9-9,30 Καθαριότητας - Πρωινό
- 9,30-10 Διάλλειμμα

- 10-11 Τα παιδιά ψάχνουν, εφευρίσκουν, δημιουργούν (ομαδικά ή ατομικά) στις γωνιές δημιουργικής απασχόλησης, χειροτεχνίας, ζωγραφικής, λογικό μαθηματικών εννοιών κτλ.
- 11-11,45 Τακτοποίηση τραγούδι - μουσική, ρυθμική, ρυθμικά παιχνίδια, ελεύθερη γυμναστική ή γυμναστική με κάποια όργανα, σωματική έκφραση.
- 11,45-12 Διάλλειμμα
- 12-1 Καθαριότητας, προετοιμασία για φαγητό, τακτοποίηση με τη συμμετοχή των παιδιών (ευκαιρία για λογικομαθηματικούς συλλογισμούς).
- 1-2 Δραστηριότητες χαλάρωσης, άκουσμα μουσικής, διήγηση παραμυθιού, διάβασμα ενός βιβλίου. Στη συνέχεια παίξιμο κουκλοθέατρου από τη Δασκάλα ή από τα ίδια τα παιδιά, παιχνίδια ομαδικά για την κατάκτηση ορισμένων εννοιών χώρου, χρόνου κλπ. θεατρικά παιχνίδια, λαϊκά παιχνίδια.
- 2-3,45 Ανάπαυση για όσα παιδιά έχουν ανάγκη, ελεύθερες ή οργανωμένες δραστηριότητες-παιχνίδια, ομαδικές ανταλλαγές, ευκαιρία για να συνυπάρξουν και να αλληλοεπιδράσουν τα μεγάλα και τα μικρά παιδιά. Αναχώρηση.

Β' Β Ρ Ε Φ Η

Στους σταθμούς που υπάρχουν βρεφικά τμήματα τα βρέφη έχουν πρωινό 9,30-10 και καθαριότητα. Ανάπαυση 10-11,30. Καθαριότητα και γεύμα 12,30-1. Ανάπαυση 1-2.

Τις άλλες ώρες τα βρέφη απασχολούνται με παιδικά

τραγούδια, τσαλάκωμα χαρτιών, εικόνες ζώων, λουλουδιών, αντικειμένων με σύγχρονη άσκηση καθαρής άρθρωσης. Οι φράσεις θα είναι απλές, οι λέξεις σωστές.

Μπορούν να βγαίνουν στον κήπο όταν ο καιρός το επιτρέπει.

Απαραίτητη προϋπόθεση η στοργική και ήρεμη διάθεση της Βρεφοκόμου σε όλη τη διάρκεια της απασχόλησης των βρεφών.

Το παραπάνω πρόγραμμα απασχόλησης των νηπίων μπορεί να συμπληρώνεται και αναπροσαρμόζεται από ομάδα ειδικών επιστημόνων.

Άρθρο 15

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΣΙΑΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΒΡΕΦΩΝ

1) Η περίθαλψη βρεφών γίνεται σύμφωνα με τους σύγχρονους και ανεγνωρισμένους κανόνες της βρεφοκομικής και με την ευθύνη και τις οδηγίες του Παιδίατρο του Σταθμού.

2) Το διαιτολόγιο των βρεφών ορίζεται από την Δ/ντρια.

Άρθρο 16

ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

1) Τα βρέφη και τα νήπια εξετάζονται δύο φορές τον μήνα από τον Παιδίατρο του Σταθμού.

2) Σε έκτακτες περιπτώσεις καλείται ο γιατρός από την Νηπ/φοκόμο για να εξετάσει το βρέφος ή το νήπιο που αρρώστησε και ενημερώνεται η οικογένεια του παιδιού.

3) Το παιδί που θα αρρωστήσει ξαφνικά, μεταφέρεται σε ειδικό θάλαμο-αναρρωτήριο μέχρις ότου παραληφθεί από τους γονείς του.

4) Το παιδί που απουσιάζει εξ'αιτίας αρρώστιας για να επανέλθει στο Σταθμό είναι απαραίτητο ο γονέας να φέρει Ιατρική βεβαίωση για την αποκατάσταση της υγείας του και να εξετασθεί από τον Παιδίατρο. Η αμοιβή της Παιδιάτρου θα είναι όση είναι και η αμοιβή των παιδιάτρων των Δημοσίων Σταθμών.

Άρθρο 17

Σ Υ Σ Σ Ι Τ Ι Ο

1) Στα βρέφη και στα νήπια του Σταθμού δίνεται καθημερινά πρωινό και μεσημεριανό φαγητό.

2) Το περιεχόμενο του συσσιτίου για τα νήπια του σταθμού καθορίζεται κάθε 15νθήμερον, το διαιτολόγιο είναι ανάλογο του ημερσιίου εφοδίου τροφοδοσίας με βάση το σχετικό ποσοτολόγιο που ορίζεται από το Υπουργείο, είναι ανηρητημένο σε εμφανές σημείο του Σταθμού.

3) Σχετικά με το διαιτολόγιο η Δ/ντρια: πρέπει να λάβει υπ'όψη της και τις επιθυμίες των περισσοτέρων παιδιών για τις οποίες την ενημερώνει η παιδαγωγός.

Επίσης η ποσότητα ενός είδους μπορεί να μειωθεί αν αυτό δεν ξοδεύεται όλο από τα παιδιά. Για όλα αυτά η Διευθύντρια συνεργάζεται με τις προϊσταμένες.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Β'

Άρθρο 18

Με απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου καθορίζεται το αναγκαίο προσωπικό για την λειτουργία των βρεφονηπιακών Σταθμών ανάλογα με την δύναμη του ήτοι: Γενική δ/ντρια, Προϊσταμένη, βρεφοκόμοι, βοηθοί βρεφοκόμοι, νηπιαγωγοί, παιδίατρος, βοηθοί μαγείρου, καθαρίστριες.

Άρθρο 19

ΠΡΟΣΩΝΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥΗ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

1) Προϊσταμένη του Παιδικού Σταθμού ορίζεται με απόφαση του Διοικ. Συμβουλίου, πτυχιούχος Σχ. Νηπιαγωγών τριετούς φοιτήσεως, ή Νηπιοβρεφοκόμους Σχολής τριετούς φοιτήσεως με 20 ετή τουλάχιστον ευδόκιμη υπηρεσία σε παιδικούς σταθμούς ή απόφοιτοι οικιακής οικονομίας.

2) Νηπιαγωγός ορίζεται πτυχιούχος ανωτέρας Δημοσίας Σχολής Νηπιαγωγών τριετούς φοιτήσεως ή ΑΕΙ.

3) Βοηθός βρεφοκόμου ορίζεται, βρεφοκόμος 3ετούς φοιτήσεως ή απόφοιτος Λυκείου ή ιδιωτ. σχολής αναγνωρ. βρεφοκόμων.

4) Ψυχολόγος ορίζεται απόφοιτος Πανεπιστημιακής Σχολής Ψυχολογίας.

Άρθρο 20

α) Το προσωπικό που έρχεται σε επαφή με τρίτους, κυρίως γονείς ή κηδεμόνες, οφείλει να συμπεριφέρεται με ευγένεια, κατανόηση και να τους εξυπηρετεί πρόθυμα.

β) Ιδιαίτερα το παιδαγωγικό προσωπικό εκτός από την επαγγελματική του τεχνική, οφείλει να καλλιεργεί τις γνώσεις εις σχετικές με αρχές της παιδαγωγικής και ψυχολογίας του παιδιού. Έχοντας πάντα υπ'όψη του την σοβαρότητα της δουλειάς του και τη μεγάλη του ευθύνη πρέπει να φροντίζει την επιμόρφωση του πάνω στα θέματα αγωγής του παιδιού.

γ) Η παρακολούθηση των επιμορφωτικών σεμιναρίων,

διαλέξεις κλπ. από μέρους του εκπαιδευτικού προσωπικού λαμβάνεται υπ' όψη για την παραπάνω εξελιγή του. Για τον σκοπό αυτό θα επιδιωχθεί η περιοδική λειτουργία ειδικών σεμιναρίων.

Άρθρο 21

Στον Δημοτικό Βρεφονηπιακό Σταθμό εφαρμόζεται η κοινωνικοποιημένη αντιαυταρχική αγωγή σύμφωνα με τα σύγχρονα δεδομένα της επιστήμης και της παιδαγωγικής.

Βοηθοί ορίζονται απόφοιτοι λυκείου ή ιδιωτ. σχολών νηπιαγωγών.

2) Στα παιδιά ευθύς εξ' αρχής πρέπει να δημιουργείται κλίμα εμπιστοσύνης και ασφάλειας. Η προσαρμογή τους γίνεται αβίαστα και στις περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητο για την σταδιακή ανεξαρτοποίησή τους, ζητείται η παρουσία της μητέρας.

3) Τα μέσα προσέγγισης των παιδιών πρέπει να είναι η στοργή, ο διάλογος, η επεξήγηση, η εμπιστοσύνη.

Η όλη ατμόσφαιρα πρέπει να είναι ήρεμη και συνεργατική. Η νηπιαγωγός δεν υψώνει φωνή, δεν απειλεί, δεν τιμωρεί.

4) Κάθε αντιπαιδαγωγική συμπεριφορά προς τα παιδιά του Σταθμού κρίνεται ιδιαίτερα επιβαρυντική για τον παραβάτη υπάλληλο.

Άρθρο 22

ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ Γενική Συντονίστρια

1) Ευθύνεται για την τήρηση του παρόντος Κανονισμού.

2) Συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. χωρίς δικαίωμα ψήφου.

3) Εποπτεύει όλο το προσωπικό του Σταθμού για την σωστή εκτέλεση των καθηκόντων του και αναφέρει με έγγραφό της, κάθε υπηρεσιακή παράβαση στον Πρόεδρο του Δ.Σ. του Βρεφονηπιακού Σταθμού.

4) Επιβλέπει την καθαριότητα και την καλή λειτουργία του Σταθμού.

5) Δέχεται και πρωτοκολλά τις αιτήσεις των γονέων ή κηδεμόνων για την εγγραφή ή μεταγραφή ή διαγραφή των παιδιών τους στους Σταθμούς, όπως επίσης και τις αιτήσεις για απαλλαγή της οικονομικής εισφοράς και δίνει σχετικές πληροφορίες για τους όρους και τις προϋποθέσεις λειτουργίας του σταθμού.

6) Σε συνεργασία με το Διοικ. σύμβουλο ελέγχει τις αιτήσεις και όλα τα δικαιολογητικά λαμβάνοντας τις πιο πέρα ενέργειες.

7) Αναφέρεται γραπτά στο Διοικ. Συμβούλιο του Ιδρύματος σε θέματα που αφορούν, εγγραφές, διαγραφές, μεταβολές, καταβολή οικον. εισφορών κλπ.

8) Καταρτίζει και κρατάει τα παρακάτω βιβλία, φακέλλους και έντυπα:

α) Ατομικούς φακέλλους εγγραφής-διαγραφής και καταβολής τροφείων.

β) Έντυπα ερωτηματολόγια που συμπληρώνουν οι γονείς κατά την εγγραφή και έντυπα αιτήσεων.

γ) Βιβλίο παρουσίας του προσωπικού, όπου αναφέρονται το όνομα κάθε υπαλλήλου, ημερομηνία, ώρα προσέλευσης και

αναχώρησης και θέση υπογραφής (εκτός και αν τοποθετηθεί ειδικό μηχάνημα).

9) Παρακολουθεί την καλή και έγκυρη παρασκευή του φαγητού και εποπτεύει την κανονική διανομή του

10) Φροντίζει για την υγιεινή κατάσταση των παιδιών σύμφωνα με τις οδηγίες του παιδίατρου με τον οποίο συνεργάζεται.

11) Ευθύνεται για την φύλαξη και συντήρηση των επίπλων, των σκευών και όλων γενικά των υλικών του Σταθμού.

12) Κάθε 3 μήνες συγκαλεί συγκέντρωση γονέων στην οποία μπορούν να παραβρίσκονται τα μέλη του Δ.Σ., Προϊσταμένη, ο Παιδίατρος, η Κοινων. Λειτουργός, η Ψυχολόγος, το εκπαιδευτικό προσωπικό.

Σκοπός των συγκεντρώσεων αυτών είναι:

α) Η ανταλλαγή απόψεων μεταξύ γονέων και διοίκησης σχετικά με την λειτουργία του Σταθμού και

β) Η ενημέρωση των γονέων σε ότι αφορά την ψυχοσωματική ανάπτυξη των παιδιών τους.

13) Τον Ιούλιο συντάσσει και υποβάλλει στο Δ.Σ. έκθεση με στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις παρούσες των παιδιών, τις ιατρικές εργασίες, εμβόλια κλπ. όπως επίσης και με τις παρατηρήσεις της για την γενική λειτουργία του Σταθμού.

14) Όταν απουσιάζει, την αντικαθιστά η Διευθύντρια του Σταθμού.

Άρθρο 23

ΝΗΠΙΟΒΡΕΦΟΚΟΜΟΣ - ΝΗΠΙΑΓΩΓΟΣ

1) Οφείλει να τηρεί τα άρθρα 20 και 21 του παρόντος Κανονισμού.

2) Υποδέχεται το πρωί τα βρέφη και τα νήπια με εγκαρδιότητα και ζεστασιά και οφείλει να ξέρει ότι οι πρώτες ημέρες χρειάζονται ιδιαίτερη προσοχή για τον χειρισμό κάθε παιδιού.

3) Φροντίζει για την υγιεινή κατάσταση των νηπίων αναφέρει στον Παιδίατρο για κάθε ύποπτο σχετικά με την υγεία τους περιστατικό.

4) Φροντίζει την καθαριότητα των νηπίων και κάθε αντικειμένου που έχει σχέση με αυτά.

5) Επιβλέπει την καθαρίστρια για την τήρηση της καθαριότητας μέσα στην αίθουσα.

6) Προετοιμάζει τα νήπια για το πρωινό και το μεσημεριανό φαγητό προσπαθώντας πάντα να τα ενθαρρύνει να αυτοεξυπηρετούνται και βοηθά στην τραπεζαρία για το σερβίρισμα.

7) Κρατάει βιβλίο παρουσίας των νηπίων (δυναμολόγιο) και ενημερώνει γραπτά την προϊσταμένη για τον αριθμό των παιδιών κάθε μέρα.

8) Κρατάει βιβλίο με παρατηρήσεις της για τα βρέφη και τα νήπια και δίνει στοιχεία κάθε ατομικής κάρτας.

9) Το μεσημέρι βοηθάει τα νήπια να ετοιμαστούν και τα παραδίνει καθαρά και περιποιημένα στους γονείς.

10) Απασχολεί τα νήπια σύμφωνα με το καθορισμένο κάθε φορά πρόγραμμα των παιδικών σταθμών του Δημοτικού

Σταθμού με υπομονή και στοργή και κρατάει βιβλίο ύλης για την καθημερινή διδασκαλία της.

11) Σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται η κακή μεταχείριση των παιδιών, σύμφωνα με το άρθρ. 19 του παρόντος Κανονισμού.

12) Δίνει στα παιδιά με την οργάνωση του χώρου, τις δημιουργικές δραστηριότητες και τα κατάλληλα παιχνίδια, ίσες ευκαιρίες για να αναπτύξουν την προσωπικότητά τους, τις διάφορες δυνατότητες τους, φαντασία, μνήμη, αντίληψη, προσοχή, παρατηρητικότητα, κλπ. τις καλλιτεχνικές τους εκφράσεις ζωγραφική, μουσική, ευαισθησία, ρυθμική κ.α. με υπομονή και ενθάρρυνση.

13) Για όλα τα παιδιά, σαν είδος ψυχολογικής προετοιμασίας για το σχολείο, πρέπει να επιδιώκει την ικανότητα συγκεντρώσεως προσοχής στην ευθύνη εργασίας, την αυτενέργεια και εμπιστοσύνη στον εαυτό του και την εργασία του.

14) Δεν επιτρέπει επισκέψεις των γονέων μέσα στην αίθουσα και τους εξηγεί ευγενικά ότι επηρεάζουν του παιδί τους και εμποδίζουν την απρόσκοπτη απασχόληση των νηπίων και της νηπιαγωγού.

Άρθρο 24

Η ΒΟΗΘΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

Ισχύουν όλα τα περιλαμβανόμενα στο άρθρο 23, εφόσον δεν υπάρχει πτυχιούχος νηπιαγωγός, εκτελεί καθήκοντα νηπιαγωγού.

Άρθρο 25

Η ΝΗΠΙΟΒΡΕΦΟΚΟΜΟΣ

1) Οφείλει να τηρεί ιδιαίτερα τα άρθρα 20 και 21.

2) Είναι υπεύθυνη για την τήρηση των παρ. 2,3,4,8 και 13 του άρθρου 23 του παρόντος κανονισμού.

3) Προσφέρει αγωγή, ψυχαγωγία, περαιοποίηση, φροντίδα, φαγητό στα βρέφη σύμφωνα με τις αρχές της βρεφοκομικής και τις οδηγίες του παιδίατρου.

4) Είναι υπεύθυνη για την άψογη καθαριότητα του θαλάμου και των αντικειμένων του και τον κατάλληλο αερισμό και φωτισμό του.

5) Αλλάζει τα ρούχα των βρεφών και τακτοποιεί τα κρεβάτια και τα άλλα έπιπλα του θαλάμου.

6) Ευθύνεται για τον υγιατισμό του θαλάμου, που παραλαμβάνει από την Προϊσταμένη για την αποστολή του ακάθαρτου στο Πλυντήριο, την παραλαβή του καθαρού και την αντικατάσταση του φθαρμένου.

7) Συνεργάζεται στενά με τον Παιδίατρο. Παρακολουθείται το βάρος των βρεφών μια φορά την εβδομάδα, τα θερμομέτρα όταν χρειάζεται, ενημερώνει τους γονείς και σημειώνει στη σχετική καρτέλλα του βρέφους τις παρατηρήσεις της.

8) Επιβλέπει τη μαγείρισσα σε οτιδήποτε ετοιμάζει για τα βρέφη.

9) Συμπεριφέρεται στα βρέφη με αγάπη και υπομονή και τα απασχολεί με παιχνίδια μιλώντας τους σιγά, ήρεμα και καθαρά.

10) Απαγορεύεται αυστηρά να τα φοβερίζει με οποιοδήποτε τρόπο.

11) Επιβλέπει και κατευθύνει τη βοηθό της στα καθήκοντα που της αναθέτει.

12) Παραδίνει τα βρέφη καθαρά και περιποιημένα στους γονείς τους.

Άρθρο 26

ΒΟΗΘΟΣ ΒΡΕΦΟΚΟΜΟΥ

1) Βοηθάει τη Βρεφοκόμο σε όλα τα καθήκοντα της εκτελώντας πρόθμα τις οδηγίες της.

2) Αντικαθιστά την βρεφοκόμο όταν απουσιάζει και στην περίπτωση αυτή εσχύουν όλα όσα συμπεριλαμβάνονται στο άρθρο 25.

Άρθρο 27

Ο ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

1) Εξετάζει όλα τα παιδιά του Σταθμού (βρέφη και νήπια) δύο φορές το μήνα λαμβάνοντας υπ'όψη τα ιατρικά πιστ/κά που υποβλήθηκαν από τους γονείς και παρακολουθεί το βάρος και την ανάπτυξη τους σημειώνοντας τις παρατηρήσεις του στην ατομική καρτέλλα κάθε παιδιού.

2) Είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση της ψυχοπνευματικής υγείας των παιδιών και συνεργάζεται γι'αυτό με την Κοιν. Λειτουργό και την Ψυχολόγο.

3) Αποφασίζει για την δυνατότητα επιστροφής στο Σταθμό του παιδιού που απουσίασε από αρρώστεια με βάση το ιατρικό πιστ/κό που φέρνουν οι γονείς και την προσωπική του εξέταση.

4) Υποδείχνει τα μέτρα που πρέπει να παρθούν για την υγιεινή των παιδιών και γενικά για την υγιειονομική κατάσταση του Σταθμού.

5) Διατηρεί σε κάθε Σταθμό πρόχειρο φαρμακείο με τα απαραίτητα φάρμακα πρώτων βοηθειών.

6) Με την εξέταση των αιτήσεων εισαγωγής των παιδιών ελέγχει τα ιατρικά πιστοποιητικά που φέρνουν.

7) Δεν ανήκει στο μόνιμο προσωπικό του Σταθμού. Αμείβεται και εργάζεται με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου.

Άρθρο 28

ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ

Ασκεί προληπτική ψυχική υγιεινή στα παιδιά του Σταθμού, με τους εξής τρόπους:

1) Επιλοκέπτεται τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα τον Σταθμό και συνεργάζεται με τον Παιδίατρο, την Κοιν. Λειτουργό, και τις Νηπιοβρεφοκόμους για θέματα της ανάπτυξης των παιδιών.

2) Εξετάζει τα παιδιά ή τους γονείς σε σοβαρές περιπτώσεις που χρειάζονται την επέμβασή του, ύστερα από την υπόδειξη της Δ/ντριας και κατευθύνει την Νηπιαγωγό στον τρόπο αντιμετώπισης του περιστατικού.

3) Βοηθάει και συμβουλεύει τις παιδαγωγούς γενικά του Σταθμού για την καλύτερη απόδοση της δουλειάς τους, με διαλέξεις, συζητήσεις και με ιδιαίτερες συναντήσεις.

4) Ευαισθητοποιεί και συμβουλεύει τους γονείς και κηδεμόνες των παιδιών του Σταθμού σε θέματα αγωγής και ψυχολογίας του παιδιού σύμφωνα με προγραμματισμό Επιστημονικής ομάδας. Για το σκοπό αυτό οι γονείς καλούνται μια φορά τον μήνα στο Σταθμό.

5) Η εργασιακή σχέση που τον διέπει είναι η ίδια με του Παιδίατρου.

Άρθρο 29ΒοηθείΒοηθόςΜαγείρισσα

α) Είναι υπεύθυνη για την επιμελημένη και έγκαιρη παρασκευή του φαγητού σύμφωνα με το ισχύον διαιτολόγιο.

β) Φροντίζει για το σερβίρισμα του προγεύματος, του μεσημβρινού φαγητού.

γ) Είναι αποκλειστικά υπόλογος για τα μαγειρικά σκεύη και τα λοιπά είδη εστίασεως - που οφείλει να φροντίζει για την καλή συντήρηση και καθαριότητα καθώς και τους χώρους του μαγειρείου. Είναι υπεύθυνη για κάθε απώλεια αυτού ή αδικαιολόγητη καταστροφή, φροντίζει για την έγκαιρη παραγγελία των τροφείων και παραλαμβάνει αυτά και συνυπογράφει με την νηπιαγωγό που έχει οριστεί ως υπεύθυνη στα δελτία εισαγωγής και εξαγωγής. Σε περίπτωση απουσίας της αντικαθίσταται από την βοηθό καθαριότητας.

Σε όλες τις εργασίες και εφ'όσον έχει άμεση ανάγκη βοηθάται από μια υπάλληλο βοηθητικών εργασιών. Τέλος εκτελεί κάθε άλλη εργασία που της ανατίθεται από την Δ/ντρια.

Άρθρο 30Βοηθητικό προσωπικό καθαριότητας

1) Εκτελούν όλες τις εργασίες καθαριότητας εσωτερικού, εξωτερικού χώρου. Εκτός του μαγειρείου και της αποθήκης τροφίμων.

2) Είναι υπόλογοι για όλα τα έπιπλα του σταθμού, τον λιματισμό και κάθε υλικού που υπάρχει στον σταθμό και

είναι υπεύθυνη για κάθε απώλεια.

3) Βοηθούν την μαγείρισσα όσες φορές υπάρχει ανάγκη.

4) Φροντίζουν για την διανομή του φαγητού και βοηθούν στο σερβίρισμα και στο τάισμα των βρεφών-νηπίων.

5) Φροντίζουν για την συγκέντρωση των πιατικών μετά το φαγητό και την μεταφορά των στην κουζίνα.

Αλλάζουν τα νήπια εφ'όσον έχουν λερωθεί με την υπόδειξη της νηπιαγωγού και ετοιμάζουν τον χώρο και τα νήπια για την μεσημβρινή ανάπαυση. Φροντίζουν για το ντύσιμο των νηπίων και βρεφών μετά την μεσημβρινή ανάπαυση μαζί με την νηπιαγωγό.

Είναι υπεύθυνη για κάθε άλλη εργασία μετά από εντολή της προϊσταμένης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

Άρθρο 31

Ειδικοί κανόνες για το προσωπικό

1) Οι ώρες προσέλευσης και αποχώρησης του προσωπικού είναι ανάλογες με το ωράριο εργασίας του και τις ώρες λειτουργίας κάθε Σταθμού (βλέπε άρθρ. 9). Το προσωπικό εργάζεται οκτώ (8) ώρες ημερησίως.

2) Στο βοηθητικό προσωπικό του Σταθμού δίνονται ανάλογα με τα καθήκοντά του και ύστερα από απόφαση του Δ.Σ. στολές εργασίας διαφορετικού χρώματος που πρέπει να φορούν. Στο υπόλοιπο εκπαιδευτικό προσωπικό, προαιρετικά χορηγούνται ποδιές, κατόπιν αίτησης των ενδιαφερομένων.

3) Απαγορεύεται η απομάκρυνση του προσωπικού από το Σταθμό τις εργάσιμες ώρες χωρίς την ειδική άδεια από την Προϊσταμένη.

4) Απαγορεύεται η έξοδος των παιδιών από το Σταθμό κατά τις ώρες λειτουργίας του, εκτός από έκτακτα περιστατικά, και με συνοδεία υπεύθυνου υπαλλήλου.

5) Απαγορεύεται το κάπνισμα σε όλους, τους χώρους του Παιδικού Σταθμού.

Άρθρο 32

Κάθε παράβαση των διατάξεων του Κανονισμού θεωρείται πειθαρχικό αδίκημα.

Άρθρο 33

Η ισχύς του Κανονισμού αρχίζει από της εγκρίσεως του από το Διοικητικό Συμβούλιο του Σταθμού, την έγκριση από το Δημοτικό Συμβούλιο και την Νομαρχία Ανατολικής Αττικής.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Γεώργ. Ζήκος

Κ. Αναστασιάδου

Ι. Γιαννιός

Κ. Δαβάκη

4) Απαγορεύεται η έξοδος των παιδιών από το Σταθμό κατά τις ώρες λειτουργίας του, εκτός από έκτακτα περιστατικά, και με συνοδεία υπεύθυνου υπαλλήλου.

5) Απαγορεύεται το κάπνισμα σε όλους, τους χώρους του Παιδικού Σταθμού.

Άρθρο 32

Κάθε παράβαση των διατάξεων του Κανονισμού θεωρείται πειθαρχικό αδίκημα.

Άρθρο 33

Η ισχύς του Κανονισμού αρχίζει από της εγκρίσεως του από το Διοικητικό Συμβούλιο του Σταθμού, την έγκριση από το Δημοτικό Συμβούλιο και την Νομαρχία Ανατολικής Αττικής.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Γεώργ. Ζήκος

Κ. Αναστασιάδου

Ι. Γιαννιός

Κ. Δαβάκη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΝΑΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ

Αγία Παρασκευή, 10/10/1994
Αριθ. πρωτ.:20.634

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΠ. ΑΥΤ/ΣΗΣ

ΠΡΟΣ:

Ταχ. Δ/ση : Μεσογείων 412
Ταχ. Κώδικας : 153.42
TELEX :
TELEFAX :

Πληροφορίες :
Τηλέφωνο :

Γρ. Δημ. Σ/λίου
Δημ. Βρεφον. Σταθμού

ΘΕΜΑ: Τροποποίηση της 15.125/25-6-87 απόφασής μας "περί συστάσεως ιδίου Νομικού Προσώπου με τον όνομα "Δημοτικός Βρεφονηπιακός Σταθμός Αμαρουσίου".-

Α Π Ο Φ Α Σ Η
Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Έχοντας υπόψη:

- 1) Τις διατάξεις του άρθρου 187 του Π.Δ. 323/89
- 2) Την 202/94 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Αμαρουσίου

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Ζ Ο Υ Μ Ε

Η παρ. 4 της 15125/25-6-1987 απόφασής μας "περί συστάσεως ιδίου νομικού προσώπου με το όνομα Δημοτικός Βρεφονηπιακός Σταθμός στο Δήμο Αμαρουσίου Νομού Αττικής", αντικαθίσταται ως εξής:

4. - Το Νομικό Πρόσωπο διοικείται από επταμελές διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από:

α) Τον Δήμαρχο ή τον Αντιδήμαρχο που ορίζει ο Δήμαρχος, ως Πρόεδρος.

β) Τέσσερις (4) δημοτικούς συμβούλους που ορίζονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

γ) Έναν δημότη που ορίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου ανάμεσα σε πρόσωπα που ασχολούνται με πολιτιστικά & κοινωνικά επαγγέλματα ύστερα από σχετική πρόταση του Δημάρχου.

δ) Έναν κηδεμόνα των βρεφών ή νηπίων του Νομικού αυτού Προσώπου.

Απο τις διατάξεις αυτής της απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του Δήμου Αμαρουσίου. Η παρούσα θα δημοσιευθεί στην εφημερίδα της Κυβέρνησης.-

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

- 1) Εθνικό Τυπογραφείο
- 2) Δήμο Αμαρουσίου

Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΡΚΙΖΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. φύλλου 107

30 Μαΐου 1997

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2503

Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας σύμφωνα με τις θέσεις για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άρθρο 1
Διοίκηση

Σε κάθε μία από τις Περιφέρειες στις οποίες διαιρείται η χώρα κατά τις διατάξεις του άρθρου 81 του 1622/1986 (ΦΕΚ 83 Α') και των κατ' εκτέλεση αυτών ιδρυμένων προεδρικών διαταγμάτων που καθορίζουν χωρική έκταση, την έδρα και τον πύλο των Περιφερειών, συνιστάται ως ενιαία αποκεντρωμένη μονάδα κλάσης του κράτους η Περιφέρεια, που οργανώνεται, κείται και στελεχώνεται κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Περιφέρεια συμβάλλει στον εθνικό σχεδιασμό και πλαίσιο του σχεδιάζει, προγραμματίζει και εφορολογεί τοπικές για την οικονομική, κοινωνική και πολιτική της ανάπτυξη.

Κάθε Περιφέρεια ως ενιαία αποκεντρωμένη μονάδα κλάσης έχει τις αρμοδιότητες που ασκούν οι υπηρεσίες της στη συνολική χωρική έκτασή της, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών της Περιφέρειας στο ή νομαρχία, καθώς και τις αρμοδιότητες που ανήκουν στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Είγονται με τις διατάξεις του παρόντος οι αρ-

μοδιότητες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και των δήμων και κοινοτήτων.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης συγκροτείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης επιτροπή από υπαλλήλους του Υπουργείου, ειδικούς επιστημονες και από έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας (Ε.Ν.Α.Ε.), της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.) και της Α.Δ.Ε.Δ.Υ.. Στην Επιτροπή αυτή συμμετέχει και ένας Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας. Έργο της επιτροπής είναι η καταγραφή, μελέτη και ανάλυση των αρμοδιοτήτων της κεντρικής και περιφερειακής κρατικής διοίκησης και των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και η εισήγηση για τη μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων που ασκούνται από τις κεντρικές υπηρεσίες των υπουργείων ή αυτοτελών δημόσιων υπηρεσιών στις Περιφέρειες, στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και στους δήμους και κοινότητες.

Στην επιτροπή συμμετέχουν κάθε φορά ανάλογα με τις υπο εξέταση αρμοδιότητες εκπρόσωποι των αρμοδίων υπουργείων. Στην επιτροπή ορίζονται και δύο υπάλληλοι που εκτελούν χρέη γραμματειακής εξυπηρέτησης.

Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μέσα σε εξή (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος, με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατ' περίπτωση αρμοδίου υπουργού μεταβιβάζονται μετά από εισήγηση της Επιτροπής της παρούσας παραγράφου στις Περιφέρειες ή σε νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, δήμους και κοινότητες αρμοδιότητες που ασκούν περιφερειακές, νομαρχιακές ή τοπικές υποθέσεις και ασκούνται από υπουργείο ή αυτοτελή δημόσια υπηρεσία. Με τα ίδια διατάγματα μεταφέρονται: α) στους Ο.Τ.Α. οι υπεραρτηθείσες πόροι και β) στις Περιφέρειες οι αναγκαίες οργανικές θέσεις προσωπικού, που προτίθενται στις οργανικές θέσεις των Περιφερειών και καθορίζονται οι οργανικές μονάδες που θα ασκούν τις μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση
και άλλες διατάξεις

Άρθρο 9

Οργάνωση πρωτοβάθμιας Τοπικής αυτοδιοίκησης

1. Στο άρθρο 228 του π.δ/τος 410/1995 προστίθεται παράγραφος με αριθμό 3, η οποία έχει ως εξής:

3α. Στους δήμους με πληθυσμό 10.000 κατοίκων και άνω συστατάται με τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας ειδική ταμειακή υπηρεσία.

β. Εντός διμήνου από τη δημοσίευση του παρόντος, οι δήμοι υποχρεούνται να προβούν σε τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας τους κατά τις οικείες διατάξεις, διαρθρωνώντας την εν λόγω υπηρεσία ανάλογα με τις προγραμματικές οργανωτικές ανάγκες τους με παράλληλη σύσταση αντίστοιχων θέσεων.

Οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 1188/1981, όπως το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 2307/1995, δεν εφαρμόζονται γι' αυτήν την τροποποίηση των οργανισμών εσωτερικής υπηρεσίας.

γ. Επιτρέπεται η πλήρωση μέχρι τριών θέσεων κατηγορίας και κλάδου ΔΕ1, ΤΕ17 και ΠΕ1 των δήμων στους οποίους συστατάται ειδική ταμειακή υπηρεσία.

Η πλήρωση των θέσεων αυτών εφόσον για την πρώτη εφαρμογή του παρόντος γίνεται με τη διαδικασία του άρθρου 18 του ν. 2190/1994, όπως ισχύει βάσει ειδικής τροκήρυξης του Α.Σ.Ε.Π. που θα εφορο μόνο την πλήρωση των θέσεων αυτών.

δ. Η κατανομή των θέσεων ανά δήμο γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

2. Στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας των δήμων που έχουν πληθυσμό 60.000 κατοίκων και άνω τεραι να προβλεφθεί μία Γενική Διεύθυνση.

3. Στο άρθρο 25 του ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α) προστίθεται παράγραφος με αριθμό 6, που έχει ως εξής:

6. Για την έκδοση του αποδεκτικού φορολογικής ημερομηνίας, που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του πρώτου άρθρου, λαμβάνονται υπόψη και οι οφειλές προς κοινότητες-δήμους και Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, οι κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ζητείται το ύψος των οφειλών αυτών, κάτω από το οποίο δεν παρεμποδίζεται η έκδοση του παραπάνω αποδεκτικού, η διαδικασία ενημέρωσης της αρμόδιας της φορολογίας εισοδήματος Δ.Ο.Υ. του υποχρέου ή το δικαιούχο δήμο-κοινότητα ή Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, καθώς και η αντίστροφη ενημέρωση κατά την ταση αιτήματος χορήγησης του αποδεκτικού και το κόστος της δαπάνης που ασπράττεται από το Δημόσιο ή λειτουργία αυτή. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι άλλες του παρόντος άρθρου.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., καθορίζονται ο τρόπος και οι διαδικασίες ανάδειξης των προσώπων των δήμων, κοινοτήτων, συνδέσμων δήμων

και κοινοτήτων και συμβουλίων περιοχής σε κάθε Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων, ο τρόπος και οι διαδικασίες ανάδειξης των εκπροσώπων των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων στην Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος, η σύνθεση, η συγκρότηση, ο τρόπος ανάδειξης, οι αρμοδιότητες, η οργάνωση και η λειτουργία των οργάνων των Τ.Ε.Δ.Κ. και της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

5α. Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 2008/1992 καταργείται.

β. Από τις συνολικές καθαρές ετήσιες εισπράξεις του φόρου εισοδήματος, που προέρχεται από τους τόκους καταθέσεων, αποδίδεται στους δήμους και στις κοινότητες ποσοστό 15% από 1.1.1999 και ποσοστό 20% συνολικά από το έτος 2000.

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 26 του π.δ/τος 410/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

1. Κρατικοί παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί που λειτουργούν βάσει των διατάξεων του από 2.11.1935 ε.ν. (ΦΕΚ 527 Α) μεταφέρονται στους δήμους και στις κοινότητες, εφόσον έχουν πληθυσμό άνω των 4.000 κατοίκων, στη διοικητική περιφέρεια των οποίων βρίσκονται και λειτουργούν ως δημοτικά ή κοινοτικά νομικά πρόσωπα του άρθρου 203 του π.δ/τος 410/1995 (Δ.Κ.Κ.) Μπορεί επίσης να γίνει μεταφορά τέτοιων κρατικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών και σε δήμους ή κοινότητες, στην περιφέρεια των οποίων λειτουργούν αυτοί, με πληθυσμό κάτω των 4.000 κατοίκων, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Πρόνοιας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, και λαμβάνεται ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Οι σχετικές αποφάσεις για τη μεταφορά πρέπει να έχουν δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1997.

7. Η παράγραφος 5 του άρθρου 26 του π.δ/τος 410/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

5α) Το προσωπικό κάθε κατηγορίας, που κατείχε ή κατέχει οργανικές θέσεις μόνιμου ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των κρατικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών και υπηρετούσε ή υπηρετεί κατά το χρόνο μεταφοράς τους στους Ο.Τ.Α., μετατάσσεται αυτοδικαίως στα νέα νομικά πρόσωπα, το δε υπηρεσιακό καθεστώς διέπεται πλέον από τις διατάξεις του Α' και Γ' μέρους του ν. 1188/1981 και καταλαμβάνει αντίστοιχες θέσεις στους Ο.Ε.Υ. των οικείων νομικών προσώπων ή αμιστώμενες προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις, οι οποίες καταργούνται με την έξοδό τους από την υπηρεσία.

Οι μετατασσόμενοι μπορούν να επιλέξουν ασφαλιστικό φορέα, υπέρ του οποίου θα γίνονται και θα αποδίδονται οι σχετικές κρατήσεις.

β) Το βοηθητικό προσωπικό που κατείχε ή κατέχει οργανικές θέσεις μόνιμου ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των κρατικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών και υπηρετεί ή υπηρετούσε κατά το χρόνο μεταφοράς τους στους Ο.Τ.Α., μετατάσσεται αυτοδικαίως στα νέα νομικά πρόσωπα, το δε υπηρεσιακό καθεστώς του διέπεται από τις διατάξεις του Α' και Γ' μέρους του ν. 1188/1981 και καταλαμβάνει αντίστοιχες θέσεις στους Ο.Ε.Υ. των οικείων νομικών προσώπων ή αμιστώμενες προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις.

οι οποίες καταργούνται με την έξοδο τους από υπηρεσία.

ετασσόμενοι μπορούν να επιλέξουν ασφαλιστικό ή υπέρ του εθνικού θα γίνονται και βεβαβαιώνονται ειδικές κτήσεις.

Με τη δημοσίευση του νόμου αυτού αίρονται οι τάσεις του κάθε κατηγορίας και κλάδου προσωπικών κρατικών παιδικών σταθμών, που έχουν μεθεστιάστους Ο.Τ.Α., με εξαίρεση όσων τυχόν έχουν πτωθεί στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και όσων γίνεται για λόγους συνυπερτέτησης, κατά τις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 7 του ν. 297/1976.

προσωπικό του οποίου αίρεται ή διακόπτεται η παροχή συνυπολογίζεται με το λοιπό προσωπικό του που μετατάσσεται και προβλέπονται οι αντίστοιχότητες στους οικείους Ο.Ε.Υ., τις οποίες και λαμβάνει.

Η παραγράφος 7 του άρθρου 25 του π.δ/τος 1995 αντικαθίσταται ως εξής:—

Τα νομικά πρόσωπα του άρθρου αυτού εταχίζονται υποχρεωτικά κάθε έτος από την Περιφερειακή ή μέσω των Ν.Α. για την αντιμετώπιση των κων λειτουργίας, συντήρησης των εγκαταστάσεων και για τη μισθοδοσία του προσωπικού των Κ.Π.Σ. θα μεταταγεί σε αυτά μέχρι την έξοδο τους από υπηρεσία.

λεπτομέρειες και οι όροι της επιχορήγησης καθορίζονται με προγραμματική σύμβαση, που υπογράφεται από τον Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και του ν. η της κοινότητας και της Περιφέρειας. Σε περίπτωση κατάργησης ή μετατροπής του νομικού προσώπου και εφόσον ο δήμος ή η κοινότητα δεν αναλάβει την εκτέλεση του παρεχόμενου έργου, το προσωπικό που υπηρετεί σε αυτά τα νομικά πρόσωπα τάσσεται αυτοδικαίως με απόφαση του αρμόδιου διορισμό οργάνου (δήμαρχος ή πρόεδρος κοινότητας), η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με την ίδια εργασιακή σχέση στο δήμο ή κοινότητα, σε κενές οργανικές θέσεις ή ελλείψεις, αν σε συνιστώμενες-προσωρινές θέσεις με την άσκηση της μετατάξεως.

Τα μέτρα που αναφέρονται στην παρ. 1δ της παρ. 2 του άρθρου 24 του π.δ/τος 410/1995 και αφορούν ιδίως την κυκλοφορία, τον καθορισμό πεζοδρομικών μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, τον προσδιορισμό και τη λειτουργία των χώρων έμμεσης αχμημάτων σε κοινόχρηστους χώρους, λαμβάνονται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, με βάση μελέτες που έχουν εκπονηθεί ή ριθί από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του οικείου δήμου κοινότητας ή από το Τμήμα Τεχνικής Υπηρεσίας των και Κοινοτήτων της Διεύθυνσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοίκησης.

3. Εφόσον τα μέτρα της προηγούμενης παραγράφου υφίστανται:

1) Το εθνικό ή επαρχιακό δίκτυο της χώρας, τις εκκαμπίτες οδούς αυτού και αυτές που το ετηάζουν, καθώς και τα υπάρχοντα ή προγραμματιζόμενα κοινωνικά έργα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ροταξίας και Δημόσιων Έργων στο αστικό και υπεραστικό δίκτυο.

2) Το βασικό οδικό δίκτυο, όπως αυτό ορίζεται με

τις διατάξεις του π.δ/τος 183/1986 (ΦΕΚ 70 Α) και τις σχετικές αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ή των οικείων νομαρχών, των δήμων και κοινοτήτων:

- Του Νομού Αττικής, εκτός των Δήμων και των Κοινοτήτων των Επαρχιών Αγίνης, Κυθήρων, Τροιζηνίας, Ύδρας και του υπολοίπου Επαρχίας Περαίας.

- Του πολεοδομικού συγκροτήματος Θεσσαλονίκης (Θεσσαλονίκη, Καλαμαριά, Μενεμένη, Αμπελόκηποι, Εύοσμος, Σταυρούπολη, Πολίχνη, Νεάπολη, Άγιος Παύλος, Πενόραμα, Θέρμη, Ευκαρπία, Κλαοχώρι).

- Του πολεοδομικού συγκροτήματος Βόλου (Βόλος, Ν. Ιωνία, Ν. Δημητριάδα, Αγ. Παρασκευή, Αγ. Γεώργιος, Άνω Βόλος, Άλλη Μεριά).

- Του πολεοδομικού συγκροτήματος Ηρακλείου (Ηράκλειο, Αλικαρνεσός, Γόζι) και

- των Δήμων Πιτρών και Λέριας.

γ) Τις παρακαμπτήριες οδούς του βασικού δικτύου του προηγούμενου εδαφίου και τις οδούς που επιτρέπουν το ανωτέρω δίκτυο ή την κυκλοφορία στα όρια των δήμων ή κοινοτήτων, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 52 παρ. 1 του ν. 2094/1992.

11. Οι κανονιστικές αποφάσεις των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων που αφορούν την κυκλοφορία κοινοποιούνται στις κατά τμήματα Υπηρεσίες Τροχαίας ή στις Αστυνομικές Υπηρεσίες που ασκούν καθήκοντα Τροχαίας, καθώς και στις αρμόδιες υπηρεσίες κυκλοφορίας της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

12. Οι παραβάτες των κανονιστικών αποφάσεων των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων, που αφορούν θέματα κυκλοφορίας και στάθμευσης οχημάτων, τιμωρούνται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ν. 2094/1992.

13. Οι διατάξεις του άρθρου 10 και των παραγράφων 2 έως και 6 του άρθρου 52 του ν. 2094/1992 δεν βιγονται από τις διατάξεις των παραγράφων 9, 10, 11, και 12 του παρόντος άρθρου.

14. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 25/1975 περί υπολογισμού και τρόπου εισπράξεως δημοτικών και κοινοτικών τελών καθαρότητας και φωτισμού προστίθενται εδαφία ως εξής:—

Δύναται με απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου να ορίζεται μειωμένος συντελεστής τελών καθαρότητας για τα μη ηλεκτροδοτούμενα και μη χρησιμοποιούμενα ακίνητα (στεγασμένοι ή μη χώροι) και για όσο χρόνο αυτά αποδεδειγμένα παραμένουν κλειστά και δεν χρησιμοποιούνται.

Σε περίπτωση που διαπιστώνεται χρησιμοποίηση του ακινήτου για το ανωτέρω χρονικό διάστημα, επιβάλλεται σε βάρος των υποχρέων ολόκληρο το αναλογούν τέλος που αντιστοιχεί σε κάθε κατηγορία ακινήτου μαζί με το σχετικό πρόστιμο αναδρομικά από το χρόνο εφαρμογής του μειωμένου συντελεστή.

Άρθρο 10

Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου για τον Αθλητισμό Υπουργού συγκροτείται επταμελής Επιτροπή από ειδικούς

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 90

13 Ιουνίου 1994

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2218

Ίδρυση νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΣΥΣΤΑΣΗ ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 1 Σύσταση

Συνιστώνται, ως δεύτερη βαθμίδα οργανισμών Τοπικής αυτοδιοίκησης, οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις (Ν.Α.).

Οι Ν.Α. έχουν προορισμό την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιφέρειάς τους. Οι Ν.Α. δεν ασκούν εποπτεία στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης βαθμίδας (Ο.Τ.Α.), και δεν θίγουν τις αρμοδιότητές τους. Μεταξύ των δύο βαθμίδων τοπικής αυτοδιοίκησης δεν υφίσταται ιεραρχική σχέση.

Άρθρο 2 Νομική μορφή - Όρια - Έδρα - Όνομα

1. Οι Ν.Α. είναι αυτοδιοικούμενα κατά τόπο νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

2. Η περιφέρεια κάθε Ν.Α. συμπίπτει με την περιφέρεια του νομού και έδρα της είναι η πρωτεύουσα του νομού.

Η ονομασία κάθε Ν.Α. αποτελείται από τις λέξεις "νομαρχιακή αυτοδιοίκηση" και το όνομα του αντίστοιχου νομού.

Κατ' εξαίρεση, οι Νομαρχίες Αθηνών, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής και Πειραιώς αποτελούν ξεχωριστές Ν.Α. με περιφέρεια, ονομασία και έδρα τις αντίστοιχες των νομαρχιών αυτών.

Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται εφόσον με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έρ-

γων, μπορεί να συσταθούν Ν.Α. με χωρική αρμοδιότητα την περιφέρεια δύο ή περισσότερων νομών. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζεται η έδρα και η ονομασία των νομαρχιακών αυτών αυτοδιοικήσεων.

3. Η σφραγίδα της Ν.Α. αποτελείται από τρεις επαλληλους και ομοκεντρους κύκλους, από τους οποίους ο εξωτερικός έχει διάμετρο 0,04μ. Στον εσωτερικό κύκλο πθέναι το εμβλημα της Ελληνικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 48/1975 (ΦΕΚ 108 Α), στο δεύτερο κύκλο αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα το όνομα της Ν.Α. και στον εξωτερικό οι λέξεις "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ".

Άρθρο 3 Αρμοδιότητες

1. Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων νομαρχιακού επιπέδου ανήκει στις Ν.Α.. Στις Ν.Α. περιερχονται όλες οι αρμοδιότητες των νομαρχών και των νομαρχιακών υπηρεσιών, με εξαίρεση τις αρμοδιότητες σε θέματα δημόσιας περιουσίας και τις αρμοδιότητες:

α. Των Υπουργείων Εθνικής Αμυνας, Εξωτερικών, Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

β. Της εποπτείας των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού του Υπουργείου Εσωτερικών.

γ. Της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

δ. Των Συνοριακών Σταθμών Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου (Σ.Υ.Κ.Ε.) του Υπουργείου Γεωργίας.

2. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, μπορούν να μεταβιβάζονται στις Ν.Α. αρμοδιότητες της κρατικής διοίκησης εκτός των αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, οι οποίες εναρμονίζονται με το χαρακτήρα, τη φύση και την αποστολή τους, καθώς και οι αναγκαίοι πόροι για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών.

Οι αρμοδιότητες αυτές ασκούνται από τις Ν.Α. μόνο μέσα στα εδαφικά τους όρια. Με όμοια διατάγματα και με τις ίδιες προϋποθέσεις, αρμοδιότητες που ανήκουν σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμούς κοινής ωφέλειας μπορεί να μεταβιβάζονται στη Ν.Α. μετά από συμφωνη γνώμη του διοικητικού συμβουλίου τους.

σταθμών και νηπιαγωγείων, κέντρων και αναψυχής ηλικιωμένων, βρεφκοτροφείων, Κ.Α.Π.Η., και κέντρων υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με ειδικές ανάγκες, κέντρων έρευνας και εφαρμογή κοινωνικών προγραμμάτων, έρευνας, κατασκευή και λειτουργία πολιτιστικών κέντρων, μουσικών κέντρων, σχολών διδασκαλίας μουσικής, κέντρων ζωγραφικής και κέντρων επαγγελματικού προγραμματισμού, καθώς και η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων.

στ) η εξασφάλιση στέγης και η δημιουργία θερέτρων.

ζ) η μελέτη, διαχείριση και εκτέλεση προγραμμάτων οικιστικής και πολεοδομικής ανάπτυξης.

η) η προστασία του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος, η προστασία της ζωής και της υγείας των κατοίκων και η κατάρτιση ειδικών προγραμμάτων πρόληψης, άμεσης βοήθειας και θεοραπείας.

θ) Να ιδρύει και να φροντίζει για τη λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, όπως βιβλιοθήκες, μουσεία, πενακοθήκες, φιλαρμονικές, θέατρα, να αναλαμβάνει την επισκευή και συντήρηση παραδοσιακών ή ιστορικών κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς ή κοινωνικές και πολιτιστικές λειτουργίες και σε συνεργασία με τους αρμοδίους δημοτικούς φορείς να συντηρεί και να φροντίζει τη λειτουργία αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής.

ι) η κατασκευή, επισκευή και συντήρηση σχολικών κτιρίων.

ια) η κατασκευή, επισκευή, συντήρηση και διαχείριση των δημοτικών και κοινοτικών σταδίων, των γυμναστηρίων και των αθλητικών κέντρων.

ιβ) η προστασία, η αξιοποίηση και εκμετάλλευση των τοπικών φυσικών πόρων και περιοχών, των ιαματικών πηγών και των ήπιων μορφών ενέργειας.

ιγ) η υλοποίηση του πολεοδομικού σχεδιασμού, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.), καθώς και κάθε άλλο σχέδιο χωροταξικού επιπέδου και η τήρηση των δεδομένων του κτηματολογίου της περιοχής τους, όπως αυτά προκύπτουν από το συνολικό σχεδιασμό και την ολοκληρωμένη διαχείριση του Εθνικού Κτηματολογίου.

ιδ) η ρύθμιση της κυκλοφορίας, ο καθορισμός πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, ο προσδιορισμός και η λειτουργία των χώρων στάθμευσης οχημάτων, η ονομασία των οδών και των πλατειών και η τοποθέτηση πινακίδων, η αρίθμηση των κτισμάτων καθώς και η διοίκηση της αστικής συγκοινωνίας.

ιε) ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν την καθαριότητα, την κυκλοφορία και στάθμευση των οχημάτων, την οικοδόμηση, την ύδρευση, την άρδευση, την αποχέτευση, την ηχορρύπανση, τη ρύπανση των θαλασσών από πηγές ξηράς, την προστασία των επιγείων και υπόγειων υδάτινων αποθεμάτων και την προστασία του περιβάλλοντος.

ιστ) ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν την λειτουργία των πάσης φύσεως επιτηδευμάτων και επαγγελμάτων.

ιζ) η ίδρυση και λειτουργία δημοτικών ή κοινοτικών εργαστηρίων και ο έλεγχος των υγρών, στερεών και αέριων αποβλήτων, της ρύπανσης των υδάτων και της θάλασσας.

ιθ) η χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας όλων των καταστημάτων και επιχειρήσεων, οι όροι λειτουργίας των οποίων καθορίζονται από υγειονομικές διατάξεις.

κ) η χορήγηση αδειών μικροπωλητών και η κατασκευή, λειτουργία και εκμετάλλευση περιπτέρων και κυλικιών εντός κοινόχρηστων χώρων.

κα) η χορήγηση των αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας θεάτρων, κινηματογράφων και παρεμφερών επιχειρήσεων, που προβλέπονται από τους α.ν. 44/1937 και 446/1937.

κβ) η χορήγηση των αδειών λειτουργίας μουσικής σε δημόσια κέντρα, που προβλέπονται από αστυνομικές διατάξεις και χορηγούνται σύμφωνα με την Α5/3010/85 υγειονομική διάταξη (Β' - 593).

κγ) η χορήγηση των αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας ψυχαγωγικών παιδιών, που προβλέπονται από αστυνομικές διατάξεις και δεν υπάγονται στις διατάξεις του ν. 2000/1991.

κδ) η διαχείριση της δημοτικής ή κοινοτικής περιουσίας και η κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία δημοτικών ή κοινοτικών καταστημάτων.

κε) η μελέτη, εκτέλεση και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στα πλαίσια του πολεοδομικού και του χωροταξικού σχεδιασμού.

κστ) η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής τους.

κζ) η αποθήκευση, διακίνηση και εμπορία υγρών και αερίων καυσίμων.

κθ) η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων.

λ) η έκδοση κανονιστικών αποφάσεων σύμφωνα με το άρθρο 30.

2. Για την άσκηση της αρμοδιότητας της περίπτωσης ιδ' της παραγρ. 1 ο δήμος ή η κοινότητα μπορεί να προβλέπει στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας τη συγκρότηση ειδικής υπηρεσίας. Η απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του.

3. Με προεδρικό διαταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού των Εσωτερικών, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων της Ελλάδος, καθορίζονται οι αρμοδιότητες και ο τρόπος άσκησης τους, τα προσόντα, τα καθήκοντα, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των οργάνων της ειδικής υπηρεσίας, της παραγρ.2.

2. Το άρθρο 12 του π.δ. 323/1989 (ΦΕΚ 46 Α) διατηρείται σε ισχύ. Οι αρμοδιότητες του νομάρχη που αναφέρονται σε αυτό ασκούνται από το Γενικό Γραμματέα της περιφέρειας.

Άρθρο 42

Παιδικό και βρεφονηπιακό σταθμοί

1. Κρατικοί παιδικό και βρεφονηπιακό σταθμοί που λειτουργούν με τις διατάξεις του από 2.11.1935 α.ν. (ΦΕΚ 527 Α') μεταβιβάζονται στους δήμους, εφόσον έχουν πληθυσμό άνω των 5.000 κατοίκων, ή στα Συμβούλια Περιοχής στη διοικητική περιφέρεια των οποίων λειτουργούν, εφόσον δεν υπάρχουν δήμοι με τον πληθυσμό αυτό και λειτουργούν ως δημοτικά νομικά πρόσωπα του άρθρου 187 του π.δ. 323/1989 (Δ.Κ.Κ.).

2. Η μεταβίβαση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η οποία εκδίδεται ύστερα από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου του δήμου ή της κοινότητας στην περιφέρεια του οποίου λειτουργεί ο παιδικός ή βρεφονηπιακός σταθμός και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Από τη δημοσίευση της ανωτέρω απόφασης ο κεντρικός ή βρεφονηπιακός σταθμός λειτουργεί ως δημοτικό ή κοινοτικό νομικό πρόσωπο του άρθρου 187 του π.δ. 323/1989 και ο δήμος ή η κοινότητα οφείλει να προσαρμόζει τη συστατική του πράξη στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ..

4. Από τη δημοσίευση της σχετικής απόφασης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στα νέα νομικά πρόσωπα περιέρχεται και η κινητή και ακίνητη περιουσία την οποία χρησιμοποιούσε ο κρατικός σταθμός. Σε περίπτωση κατάργησης του νομικού προσώπου η περιουσία περιέρχεται στον οικείο Ο.Τ.Α.. Με την επιμέλεια του διοικητικού συμβουλίου του νομικού προσώπου ενεργείται απογραφή όλων των περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν στο νομικό πρόσωπο εντός εξαμήνου από την μετατροπή του σε δημοτικό ή κοινοτικό νομικό πρόσωπο. Άποσπασμα της εκθέσεως απογραφής που περινοσφεί τα αποκτώμενα από το νέο νομικό πρόσωπο ακίνητα και εμπράγματα δικαιώματα, με την περιλήψη, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 9 του β.δ. 533/1963, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, καταχωρείται ατελώς στα οικεία βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου.

5. Το προσωπικό, που υπηρετεί στους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς, που περιέχονται στους Ο.Τ.Α. με τη διαδικασία των παραγράφων 1 έως 3 του παρόντος, διατίθεται αυτοδικαίως και εξακολουθεί να παρέχει τις υπηρεσίες του μέχρι την έξοδο του από την υπηρεσία, στα νέα νομικά πρόσωπα, χωρίς να αλλάζει το καθεστώς της υπηρέσιας και ασφαλιστικής του κατάστασης μέχρι της καθοριζόμενης τροποποίησης από την υπηρεσία.

6. Με απόφαση των οικείων δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων, συντάσσονται νέοι κανονισμοί λειτουργίας των σταθμών της παραγράφου 2 του παρόντος, με βάση πρότυπο κανονισμό που συντάσσεται από τα Υπουργεία Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εσωτερικών. Μέχρι τη σύνταξη νέου κανονισμού, εξακολουθεί να ισχύει ο προηγούμενος κανονισμός λειτουργίας.

7. Τα νομικά πρόσωπα του άρθρου αυτού επιχορηγούνται υποχρεωτικά κάθε έτος από το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την κάλυψη των αναγκών λειτουργίας, τη συντήρηση των εγκαταστάσεων και την αγορά εξοπλισμού.

Άρθρο 43

Ανάθεση αρμοδιοτήτων

Το άρθρο 29 του π.δ. 323/1989 αντικαθίσταται ως εξής:

Οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν, κατ' εξαίρεση, να αναθέτουν για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα την άσκηση ορισμένης αρμοδιότητάς τους στο κράτος ή σε άλλο νομικό πρόσωπο. Η ανάθεση της αρμοδιότητας αποφασίζεται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο με πλειοψηφία των δύο τρίτων του συνολικού αριθμού των μελών του. Με την απόφαση αυτή καθορίζονται οι όροι άσκησης της αρμοδιότητας και η χρονική διάρκεια της ανάθεσής της. Σε κάθε περίπτωση οι όροι αυτοί διασφαλίζουν τη διοίκηση της υπόθεσης από το δήμο ή την κοινότητα. Όταν η ανάθεση της αρμοδιότητας γίνεται σε άλλο, εκτός από το κράτος, νομικό πρόσωπο μπορεί να περιληφθεί στους όρους της και η εκπρο-

σώπηση του δήμου ή της κοινότητας στο όργανο που διοικεί το νομικό πρόσωπο, καθώς και ο τρόπος της εκπροσώπησης. Μετα την ανάθεση η αρμοδιότητα ασκείται από το κράτος ή το νομικό πρόσωπο προς το οποίο έγινε η μεταβίβαση της και τα όργανά τους ασκούν τις προβλεπόμενες από το νόμο δραστηριότητες για λογαριασμό του δήμου ή της κοινότητας, εκτός εάν το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο περιελάβε στους όρους της ανάθεσης διαφορετική ρύθμιση. Σε όλα τα έγγραφα και τις πράξεις που εκδίδονται στα πλαίσια της άσκησης της αρμοδιότητας αυτής από τον αναλαμβάνοντα την αρμοδιότητα, σημειώνεται υποχρεωτικά ότι η έκδοσή τους γίνεται για λογαριασμό του δήμου ή της κοινότητας και αναγράφονται τα στοιχεία της απόφασης του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου με την οποία έγινε η ανάθεση.

Άρθρο 44

Δημοτικές - Κοινοτικές διατάξεις

Το άρθρο 30 του π.δ. 323/1989 αντικαθίσταται ως εξής:

1. Το δημοτικό ή το κοινοτικό συμβούλιο μπορεί να εκδίδει τοπικές κανονιστικές αποφάσεις με τις οποίες:

α. Καθορίζονται οι όροι για τη χρήση και τη λειτουργία των δημοτικών και κοινοτικών αγορών και των τοπων αγορών, των εμποροπανηγύρεων, των συστημάτων υδρεύσεως, αρδεύσεως και αποχετεύσεως, των ελασών και των κλητών, των κομητηρίων, των αθλητικών εγκαταστάσεων, των κέντρων νεότητας, των παιδικών χαρών, των παιδικών και βρεφικών σταθμών, των υγειονομικών σταθμών και των κέντρων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, των πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, των δημοτικών ή κοινοτικών λαϊκών κατοικιών, θερέτρων και τουριστικών εγκαταστάσεων, των πεζοδρομίων, των πλατειών και των λοιπών κοινοχρηστών χώρων.

β. Ρυθμίζονται θέματα κυκλοφορίας και σταθμεύσεως των οχημάτων, ειδικών ορών δόμησης, κάθαρσης, προστασίας των κατοίκων από την ηχορύπανση, προστασίας των θαλάσσιων, των υπογειών και των επιγείων υδάτινων αποθεμάτων από τη ρύπανση και

γ. Ορίζονται οι όροι λειτουργίας των ψυχαγωγικών παιδιών των θεάτρων, των κινηματογράφων και παρεμφερών επιχειρήσεων, των νυκτερινών κέντρων, των μπαρ και των συναφών καταστημάτων.

Ειδικά για τη λειτουργία εμποροπανηγύρεων γενικότερης τοπικής σημασίας που έχουν καθιερωθεί εθίμα ή με διαταγή, ισχύει ο τόπος, ο χρόνος και ο τρόπος του τελευταίου έτους λειτουργίας, αν το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο δεν εκδώσει κανονιστική απόφαση.

2. Με τις κανονιστικές αποφάσεις της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να καθορίζονται οι περιπτώσεις για τις οποίες επιβάλλονται πρόστιμα και να ορίζεται το ύψος του προστίμου για κάθε περίπτωση.

3. Οι διατάξεις, που προβλέπει η παρ. 1, δημοσιεύονται με ανάρτηση στις πινακίδες του δήμου ή της κοινότητας για την οποία συντάσσεται αποδεικτικό. Οι διατάξεις αυτές παραμένουν συνεχώς εκτεθειμένες σε χώρο του δημοτικού ή κοινοτικού καταστήματος, που είναι προσεγγιστός στο κοινό.

4. Οποιοσδήποτε παραβιάζει τις προαναφερόμενες διατάξεις τιμωρείται σύμφωνα με το άρθρο 459 του Ποινικού Κώδικα.